ಮದಿಪು

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

ಜುಲಾಯಿ - ಅಗೋಸ್ತು - ಸಪ್ಟಂಬರ್ 2021
ಸಂಪುಟ–28 ಸಂಚಿಕೆ–4 ಪುಟಗಳು : 80

ಮುಡಿ ೮೭

ಬೆಲೆ ರೂ. 30

ತುಳು ಸಾಹಿತಿ ಪತ್ರಕರ್ತೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ
ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ.ಕುಲಾಲ್‌ಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿ ತಮ್ಮನ

ಸರಯೂ ಸಪ್ತಾಹ ತುಳುವೆರೆ ಏಳಾಟೊ

ಗೋವು ಜಗತ್_ದಪ್ಪೆ ಗೋ ಏಳ್ಕಥೆ ಗೋಕಥಾ ಸಪ್ತಾಹ

ಮದಿಪು

ಆಟಿ–ಸೋಣ–ನಿರ್ನಾಲ

ಮುಡಿ 87

ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ನಡಪಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಕವಿತ

ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ

ಸಹಸಂಪಾದಕೆರ್
ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಳಂಜ
ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು – 575 006

Madipu
Tulu Quarterly
Vol - 28, Issue - 4
Month :
July - August - September 2021
Pages : 80
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 30/-

ಮದಿಪು

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

Published & printed by
Kavitha
on behalf of
Registrar,
Karnataka Tulu Sahithya Academy

© Karnataka Tulu Sahithya Academy

Published at
Karnataka Tulu Sahithya Academy
Tulu Bhavana, Ashok Nagar Post,
Mangaluru-575 006,
Dakshina Kannada, Karnataka.

Cover Photo : **Satish Ira**
Cover Design : **Kallur Nagesh**

Printed at
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangaluru.

Managing Editor :
Kavitha
on behalf of Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in
tuluacademy@karnataka.gov.in
Phone : 0824 2459389

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಮದಿಪು ಅವು ಮಾಣಿಕ್ಯ, ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆಗ್ಲಾ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ಲಾ ಇಪ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಬಂಧದ ಕೊಂಡಿ. ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರಾವೊಡು ಆ ಮುಖೇನ ಅಕಾಡೆಮಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಿರಂತರವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾದಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪರೆ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪು ಪನ್ಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಕಂಡೊಡು ನಮ್ಮ ಗೇನದ ಬಿಲೆನ್ ಬಿತ್ತರೆ ಅವು ಬಾರಿ ಅನುಕೂಲ ಆಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಪೊಸ ಪೊಸ ಪೀಳಿಗೆಲೆಗ್ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ ತುಳುವೆರಾದ್ ನಮ ತೆರಿಪಾಯಿಜಂದಾಂಡ ಬೊಕ ಏರ್ ತೆರಿಪಾವುನು ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್, ಇಲ್ಲಡೆ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಗೊರ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ನಿಕಲ್ನ ಭಾವನೆಲೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾದ್ ಅಕ್ಷರಗ್ ಜಪುಡಾದ್ ಅವೆನ್

ಕೋಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮದಿಪುಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಒಂಜಾತ್ ಜನಮಂದೆಗ್ ಎತ್ತುಂಡು. ಆ ಮುಖೇನ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಈ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣದ ಬಂಗಾರದ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ನಮ ಆವೊಲಿ. ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರಾಲೆ, ಮದಿಪುಗು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಬರೆವುಲೆನ್ ಬರೆಲೆ. ಅವು 'ಒಗಟ್'ದ ವಿಸ್ತಾರ ಮಲ್ಪುನವಾದಿಪ್ಪು, ಜಾಗೆದ ಪುದರ್‌ಲೆನ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಪಾವುನವಾದಿಪ್ಪು, ಕಬಿತೆ ಆದುಪ್ಪು, ಕಾರ್ಡ್‌ಡ್ ಕತೆಕುಲು ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಎಲ್ಯ ಕತೆಕುಲಾದಿಪ್ಪು, ಸಾಧಕೆರೆನ ಪೊಲಬು ಆದಿಪ್ಪು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಪದ ನೃತ್ಯದ ಪೊಲಬು, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗೆಟ್ ವಾ ಎಗ್ಗೆಡ್ ಪೋದುಲಾ ನಂಕ್ ಬರೆಯೆರೆ ಅವಕಾಶೊಲು ಉಂಡು, ಉಂದೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಯಮಾವಳಿದನ್ವಯ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಎತ್ತಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕಜ್ಜ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಾತ್ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಬರೊಡು. ಆ ಮುಖೇನ ಈ ಒಂಜಿ ಪುಸ್ತಕದ ಮೌಲ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಆವೊಡು ಅಂಚಾದ್ ದಯಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಂಕಣ, ಲೇಖನ ಪೂರ ಬರೆಲೆ. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ನಮ್ಮ ಇತ್ತೆ ಶಾಲೆಲೆಡ್ 6ನೇ ತರಗತಿರ್ದ್ ತೃತೀಯ ಐಚ್ಚಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ್ ತುಳು ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಂಡು. 10ನೇ ತರಗತಿಡ್ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕ ತುಳುನ್ ಐಚ್ಚಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತಿನಕುಲ್ ದೆಂತೊಂತೆರ್‌ಂದ್ ನೂದೆಟ್ ನೂದು ಅಂಕ ಪಡೆತೆರ್ ಪನಿಯೆರೆ ನಂಕ್ ಪೆರ್ಮೆ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಎಂ.ಎ ಪದವಿಡ್ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ರೈ ಮೇರ್ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಪಡೆತೆರ್ ಪನಿಯೆರೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಪೆರ್ಮೆ ಆಪುಂಡು. ತುಳುನ್ ನಿಕುಲು ಅನುಷ್ಠಾನಗ್ ದೆತೊನ್ಯರ್‌ಂದಾಂಡ ನಿಕಲ್ನ ಜೋಕುಲ್ನ ಫಲಿತಾಂಶ ಜಾಸ್ತಿ ಆಪುಂಡು. ನಿಕಲ್ನಲ್ಪ ಏತ್ ತುಳು ಕೂಟೊಲು ಉಲ್ಲ ನಿಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಟ್ಟುಗೆ ಒಂಜಾತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಮಸ್ತ್ ವಿಸೇಸವಾದ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಬೆಂದಿನಕ್ಲೆನ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಬೆಂದಿನ ಕೂಟೊಲೆನ್, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ವಯುಕ್ತಿಕವಾದ್ ವಿಶ್ವಮಟ್ಟೊಡು ತುಳುನು ನೆಗೆತ್ತ್ ತೊಜಪಾಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಎಂಕಲ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊರ್ಪ. ಅವೆಟ್ ಬಾಲ, ಯುವ, ಮಾಧ್ಯಮ, ಸಂಘಟನಾ ಪುರಸ್ಕಾರ ಅಂಚೆನೆ ಗೌರವ ಪುರಸ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಸಂದಾಯ್ತ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪನ್ಪಿನವು ನಿಕಲ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಸಾಧಕೆರ್ ನಿಕುಲು ಆವೊಡು, ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ ನಿಕುಲು ದೆತೊಂದು ನಿಕಲ್ನ ಅಪ್ಪೆ ನಾಡ್‌ದ, ನಿಕಲ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆದ

ಪುಗರ್ತೆದ ಒಂಜಿ ತಮ್ಮನ ತಿಕ್ಯದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಪರ್ಮೆ ಅವು ನಿಕಲ್ನವು ಆವೊಡು. ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಂಜಿ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊಟ್ಯ (ಗ್ರಂಥಾಲಯ) ಉಂಡು, ನಿಕುಲು ಮಾತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಓದೊಲಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ನಿಕುಲು ಪೂರ ಅಕಾಡೆಮಿದೊಟ್ಟುಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಾಲೆ, ದುಂಬುದ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಆಪುಂಡು. ಎಂಚಂದ್ ಕೇಂಡ, ಸರಕಾರ ನಂಕ್ 3.6 ಕೋಟಿದ ಅನುದಾನ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಐದಾಂತ್ರ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪೂರ್ಣವಾದ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಆಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಐಸಿರಡ್ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಉಲ್ಲ. ಅಂಚೆನೆ ಬಯಲು ರಂಗ ಮಂದಿರಲಾ ಪೂರ್ಣ ಆಪುಂಡು. ಒಟ್ಟು ನಿಕಲ್ನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪನ್ಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ನಿಕುಲು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾದ್ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗ್ ಬೆನ್ಲೆ. ತುಳು ಲಿಪಿತ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪುಲೆ, ನಿಕಲ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ದ, ಸಾದಿದ ಪುದರ್ಲೆನ್ ಪೂರ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಲೆ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಪನೊಂದು, ನಮದಾಂತ್ರ ತುಳು ಅಪ್ಪೆಗೊಂಜಿ ನ್ಯಾಯ ತಿಕ್ಕಡ್, ತುಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಆವಡ್, ಅವು 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇಧಗ್ ಸೇರಡ್ ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಉಡಲಾಸೆದ ನುಡಿತೊಟ್ಟುಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಕೊರೋನಾದ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸಮಯೊಡು, ಲಾಕ್ಡೌನ್ ದ ಸಂದರ್ಬೊಡುಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಮ ಮಲ್ತ. ಐತ ದಾಖಲೆಲ್ ಭಾವಚಿತ್ರೊಲು ಮದಿಪುದ ಮಸ್ತಿರೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪುಂಡು. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಐತ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಈ ಮದಿಪು ಮೂಡ್ದು ಬರೊಂದುಂಡು. ಮದಿಪು 87ನೇ ಎಗ್ಗೆ ಅವು ಪೊರ್ಲುಡು ಮೂಡುದು ಬರೊಡುಂದಾಂಡ ನೆತ್ತ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ ಬೊಕ್ಕ ಸಹ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರಶೆಟ್ಟಿ ಬಳಂಜ, ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ, ಕ್ಲಪ್ತ ಸಮಯೊಡು ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನಂಚಿತ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿರಂತರವಾದ್ ನೆಕ್ಕ್ ಅಂಕಣ, ಲೇಖನ, ಬರವು ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾತ ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್ ಪರೋಕ್ಷವಾದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಪುನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಯಾನ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿನ ಕೃತಜ್ಞತೆದ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದಾಯ್ತ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ, ನಮಸ್ಕಾರ.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ದಿನೊ: 31.9.2021

ಗುರ್ಕಾರ್ರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

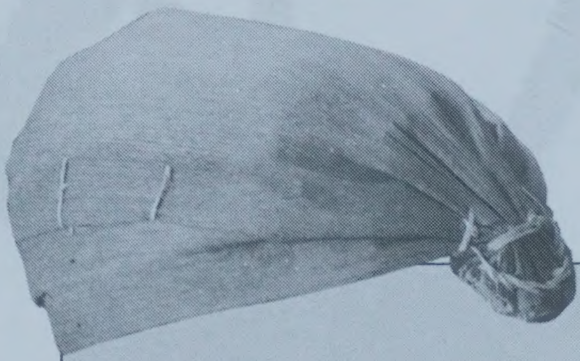

ಪ್ರೀತಿದ ಬಂಧುಲೇ,

'ಜುಲೈ-ಸಪ್ಟೆಂಬರ್' ಸಂಚಿಕೆ ನಿಕಲ್ನ ಕೈಟುಂಡು. ನನದ ಸಂಚಿಕೆಲುಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಬೇಗ, ಪೊರ್ಲಾದ್ ಬರೊಡ್ಡ ನಿಕಲ್ನ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯ ಬಾರೀ ಉಂಡು. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುನ ಈ 'ಮದಿಪು'ನು ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬರವುದ ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂಜಿ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವಾಯಿನ ಪುಸ್ತಿಕೆಯಾದ್ ನಿಕಲ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡೆರೆ ಎಂಕುಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಉಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಮದಿಪುನು ಬುಡ್ಪಾದ್ ಓದುನಗ, ನಿಕುಲು ಬರೆತಿನ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬರವುಲು, ಕಬಿತೆಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ನಿಕಲ್ನ ಬಳಗೊಡು ಏರಾಂಡಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬರೆಪಿನಕುಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಮದಿಪುಡು ಪ್ರಕಟ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮದಿಪುಗು ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪಾಲೆ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಕೊರ್ಲೆ.

ಮರಿಯಾಲ ಕಾರ್ ದೀತ್‌ಂಡ್. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಕಡು ಬರ್ಸೊಗು, ಕಡು ದೊಂಬುಗು ನಮ ಮಾತ ಒಗುರ್ದಾತ್‌ಂಡ್. ಆಟಿ ಪನ್ನಗ ನೆನೆಪಾಪುನಿ 'ಆಟಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ'. ತುಳುವೆರೆನ ವಾರ್ಷಿಕಾವರ್ತನದ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಈ ಆಟಿದ ಅಮವಾಸ್ಯೆಗ್ ಬಾರೀ

ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ. ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಕಷಾಯ, ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ, ತೀರ್ಥ ಮೀಪಿನಿ, ಸೈತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಬಲಸುನಿ ಆಟಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ನಂಬಿಕೆಲು, ವಿಧಿನಿಷೇದೊಲು, ಗಾದೆಲು.. ಇಂಚಿನ ವಿಷಯೊಲು ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆ ದೆತೊಂಡಲಾ ಅಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆನೇ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ವಿಷಯಲು ಅವ್ವೇತೋ ನಿಕ್ಲೆನ ಉಲಯಿ ದೆಂಗುದಲ್ಲ. ಅಯಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಹತ್ವ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹತ್ವೊಲೆನ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್, ಜವಣೆರೆಗ್, ಜೋಕುಲೆಗ್, ತೆರಿಯಂದಿನಕ್ಲೆಗಾ ತೆರಿಪಾವೊಡಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ, ಅನುಭವಸ್ಥೆರೆನ.

ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ಜವಣೆರೆಗ್ ಇಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೆರಿಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಕೆಲವಾತ್ ಆಚರಣೆನೆನ್ ನಮ ಇತ್ತೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆದ ಮೂಲಕ ಸಭಾಭವನೊಲೆಡ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಎಡ್ಡೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಆಂಡ ಈ ಆಚರಣೆದ ಮೂಲ ದಾದ, ಅಯಿತ ಮಹತ್ವ ದಾದ, ಅಯಿತ ಕ್ರಮೊಕುಲು ದಾದ ಪಂದ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಆವಂದ್.

ಇಂಚಿನ ಆಚರಣೆಲೆದ ಮಹತ್ವೊನು ತೆರಿಪಾವುನಂಚಿನ ಬರವುಲು ನಿಕ್ಲೆನ ಮೂಲಕ ಮದಿಪುಡು ದಿಂಜಡ್. ತೆರಿಯಾಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನಂಚಿನ ಕೆಲಸೊಲು ಈ ಮದಿಪುದ ಮುಖಾಂತ್ರ ನಡಪಡ್ ಪಂದ್ ಪನೊಂದು ಈ ಮದಿಪುದ ಪ್ರಕಟಣೆಗ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿನಂಚಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರೆಗ್, ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪಾಯಿನ ಬಂಧುಲೆಗ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೌರವದ ವಂದನೆಲು,

ದಿನೊ : 31.9.2021

ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ
ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಸದಸ್ಯೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪುಟನೋಟ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ	ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್	3
ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರ	ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ	6
ಅಳಿದಾಂತಿ ಕಡಲಪುಡೆತ ಇನೆದಾಂತಿ ತುಲುಬಾಸೆ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	11
ತುಳುವೆರೆ ಪರಪೋಕುದ ಕರಜನ ‘ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ’	ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೆರಾರ	14
“ಇಪ್ಪೊಡು ಯಾನೆಂಚ” ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಬಾರಿ ದೊಂಬು	ಬಿ.ಸೋಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಕಿಲ್ಲೂರು	18
ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ತುಳುವೆರೆ ಪೊದು ನಿಚ್ಚಯ (ನಿಘಂಟ್)	‘ಮೌನಕೋಗಿಲೆ’ ಕಿಶೋರ್ ಎಕ್ಕಾರ್	19
ನಮ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲೆನ್ (ಸರ್ಕಸ್ದ) ಪಿಲಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲನಾ!?	ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ	21
ಮರ್ಲ್ ಪುಂಡಿ	ದೇಜು ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೆಜೆತ್ತಿಮಾರು	24
ತುಲುನಾಡ್ಡ್ ಬುಲೆ ಲೆಪ್ಪುನ ಪಾಟ್	ಐ.ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ, ಕಾರ್ಲ	29

"ಪಾಲ್....!"	ಸುಭಾಷಿಣಿ ಮಂಚಿ	32
ಕತ್ತಿ ಪಾರಾವೊಂದು ತರೆ ಕಡ್ತಿನ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್	34
ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ ನಂದನ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ದ ಜೊತೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿನ ಕತೆ	ರಘು ಗುರುಪುರ	43
ದಾದಂದು ಬರೆಪಿನಿ	ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡು	46
ಎಂಕ್ಲೆನ (ನಮ್ಮ) ಸಂಕಲ್ಪ	ಉಲ್ಲಾಸಣ್ಣೆ ಪುತ್ತೂರು	47
ಉನುಪ್ಪುದ ಪಿರಾವು	ಪುರಂದರ ಕೆ. ಕೋಡಂದೂರು	48
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಮಹಾಕವಿನ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ'ಡು ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗೊ	ಶ್ರೀಹರಿ ಭಟ್ ಪೆಲ್ತಾಜೆ	50
ಪ್ರಾಯೊ ದಿಂಜಿ ಒಸರ್...	ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ	55
ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಬರೆತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ 'ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್'	ಕೆ. ಸದಾಶಿವ	57
ಮದಿಪು ಕೇನ್ಲೆ..!	ಅಶ್ವತ್ಥ್ ಬರಿಮಾರು	63
ಉಡಲ ದುನಿಪು	ಹಿತೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಎ	64

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನಕಲೆಗ್ ಸೂಚನೆ

- ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್, ಕತೆ/ ಕಬಿತೆ/ ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಅದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಬರವುದು ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಪುಟತ್ತವು ಅದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಟೈಪ್ ಮಲ್ತಿನವು ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಮಿತಿ ಉಪ್ಪಡ್.
- ಒಲಾಂಡಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಡಪುಡಡೆ.
- ಟೈಪ್ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ನುಡಿ ಫಾಂಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈಮೈಲ್ ಪತ್ತೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ.
- ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬರವುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಪುಜಿ.
- ಪೊಸ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕುಲು ಐತ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪರೆ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪುವ.
- ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 100/-
  ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 1000/-

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
"ತುಳು ಭವನ", ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್,
ಮಂಗಳೂರು
ದೂರವಾಣಿ : 0824 2459389
tulu.academy@yahoo.co.in
tuluacademy@karnataka.gov.in

ಅಳಿದಾಂತಿ ಕಡಲಪುಡೆತ ಇನೆದಾಂತಿ ತುಲುಬಾಸೆ

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಈ ಲೋಕೊಡು ಉದಿಪನೊಗು ಬತ್ತಿನವು ಒಂಜತ್ತ್‌ಡೊಂಜಿ ದಿನ ಮದೆಕ್ ಸೇರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಸಾಂಚ ಇಂದಾಂಡಲಾ, ಬೊಲ್ಪು ದೇವೆರ್ ಸೂರ್ಯೆ ಕಾಂಡೆ ಮುಡಯಿಡ್ ಉದಿತ್‌ದ್, ಮೂಜಂಜೊಗು (ಬಯ್ಯಗ್) ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಮಯಕ ಆಪೆ, ಇರ್ಲ್ ಕಬ್ಯುಂಡು; ನರಮನಿ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿಂಚಿ ಬೊಲ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಜಿಂದಾಂಡ ಕರುಕತ್ತಲೆ ರಾತ್ರೆನೇ. ಆಂಡ ಚಂದ್ರದೇವೆರ್ ತೋಜುವೆರ್-ತಿಬಿಲೆದ ಬೊಲ್ಪುದಂಚ; ದಾರಗೆಲು ಮೆನ್ಕುವ. ರಾತ್ರೆ ಕರಿಗಿನೆ ಪುಲ್ಯಾಪುಂಡು; ಮೂಡಯಿಡೆ ನೆಸರ್ ದೇವೆರ್ ಏರೊಂದು ಲೋಕೊಗು ಕುಡ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪೆರ್; ಲೋಕದ ರತ ನಡಪೊಂಡು.

ಈ ಪಾತೆರದ ಉದಾರ್ಮೆ ದಾಯೆನ್ನಗ, ಈ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಅಳಿಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳುಬಾಸೆಲಾ ಒಂಜಿಂದ್ ಕರಿನ ಕೆಲವು ಒರ್ಸ ಪಿರವು 'ಯುನೆಸ್ಕೋ' ವರದಿ ತೆರಿಪಾಂಡ್. ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ನಮ ತುಳುಬಾಸೆ ಅಳಿಯುನವತ್ತ್. ತುಳುನು ಮೋಕೆಡ್ ತಿಗಲೆಡ್ ತುಂಬೊಂದಿನ ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ತುಳುವೆರುಲ್ಲ; ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಅಳಿಯಿಜ್ಜಿಂದ್ ಒಂಜಿ ಮೆಯ್ಪ್ ನಂಬೊಲಿ ಆಂಡ ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪಿ ಕಾಲಸ್ತಿತಿಟ್ ನಮಬಾಸೆ ಸಾಗೊಂದುಪ್ಪಿ ನದ್ರ್ ಎಂಚ ಉಂಡು; ಅಂಚೆನೇ ಬುಡ್ನಿ ಇಂದಾಂಡ ಅವು ಅಲಿಯಂದೆ ಒರಿಯುವಾ, ಒರಿಯೊಡುಂದಾಂಡ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿಂಚಿ ಗೇನದ

ಕೊಡಿಟ್ಟೇ ಇನಿಕೋಡೆಡ್ ಪೆರಪ ತುಳುಬಾಸೆ, ಬದ್ಕ್‌ಗಾದ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಜಲ್ಸಡ್ ತುಳುತ ಬೇಲೆಲು, ಪೊಸ ಪೊಸ ಎಗ್ಗೆಲೆಡ್ ನಡತೊಂದುಲ್ಲ. ತುಲುಬಾಸೆದ ಸಂದಿಪಾರ್ದನ, ಉರಲ್, ಕಬಿತ, ಗಾದೆ, ಎದುರ್ಕತೆ ದುಂಬಾಯಿ ಪೊರ್ಲ ಸಿರಿ ಏನಿಕಾಲೊಡಿಂಚಿ ನಡತೊಂಬತ್ತಿನವು. ಪದನಲಿಕೆ, ನಾಟಕೊಲುಲಾ ನಡತೊಂಬತ್ತ್. ನೂದೊರ್ಸ ಪಿರವೇ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳು ಸೊಂತಿಕೆ ಚಳವಳಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ತುಳು ಕೂಟೊಲು ತೆಗ್‌ಲಿಯ. ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಲು, ಬರವು, ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ತುಳು ಪಸರ್ನೆ, ಸರ್ಕಾರೊಡ್ದು ಒದಗಿಂಚಿ ತುಳು 'ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಕಾಡೆಮಿ. ಇಂಚ ಪೂರ ತುಳುತ್ತ ಬೆಪ್ಪು ಲಕ್ಂಡ್. 2009ಡ್ ಧರ್ಮತಲೊಟು ಧರ್ಮಾದಿಕಾರಿ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗಡ್ರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ನಡತಿನ ಮಾಲೋಕ ಸಂಬುರ್ಮದ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ – ಈ ಪೊಸ ಬೆಪ್ಪು ಕ್ಕಾಂಡ್ಂದ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಬೊಕ್ಕ ಒಡಿಯೂರು ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ನಿಲೆಟ್ ಜಲ್ಸನ 'ತುಳು ತೇರ್'ಲಾ ಅವೇ ನದ್‌ರ್‌ದವಾಂಡ್. ತುಳು ಜನಮಾನಿ, ನಾಟಕ ದುಂಬಾಯಿ ಕಲಾವಿದೆರ್, ಕಬಿಸಾಹಿತಿಲು, ತುಳು ಕೂಟೊಲು ಸಂಶೋಧಕೆರ್, ಅಕಾಡೆಮಿ, ವೆಬ್‌ಸೈಟ್, ಮೊಬೈಲುಲು ಈ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುಳುತ ಬೇಲೆನ್ ತರೆಟ್ ತುಂಬೊಂದು, ಉಡಲ್‌ಡ್ ತಾಂಗೊಂದು ಬೇಲೆಡೆ ತೋಜಾವೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್.

ಜಗತ್ತ್‌ನ್ ಬುಡ್ಕ, ನಮ ದೇಸೊನೇ ತೂಂಡಲಾ, ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಅಂಗ್ಯೆತಾತ್ ಮಲ್ಲ ನಿಲತ ತುಂಡು. ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್, ಮುಡಯಿಡ್ ಮಲೆಗಟ್ಟ, ನಡ್ಡೆ ಪನೀತ್ ಬೂಮಿ–ಅಯ್ಟ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತುದೆಕುಲು, ಕಾಡ್, ಕಂಡ, ತೋಟ, ಇಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತಿಲ್ದ ಒರ್ಬಡಿ, ಬಂಜಿದ ಗುಂಜಾರ್ನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ತುಳುವೆರ್, ಕಡಲೆರ್, ಮಡಲೆರ್, ಬಾರಗೆರ್ಂದ್, ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಬೇಲೆದ ನದ್ರ್‌ಡ್

ಜಾತಿಲುಂದ್ ಪಣ್ಪಾವೊಂದ್ ಕಂಡಸಾಗೊಳಿ, ಪೆತ್ತಕೈಕಂಜಿ ಎರುಬೋರಿ, ನಾಯಿಪುಚ್ಚೆ, ಕೋರಿ ದುಂಬಾಯಿ ತಾಂಕಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ನಾಗದೇವೆರೆನ್ಲಾ, ತೋಜಂದಿ ಮಾಯದ ಸಗ್ತಿಲೆನ್ ದೈವದೇವೆರ್ಂದ್‌ಲಾ ನಂಬೊಂದು ಬದ್ಕ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಅಯ್ಟ್ ತೋಜಿನ ಬಾಸೆದ ನುಡಿ, ಪದ, ಪಾರ್ದನ ಗಾದೆ ಕುಸೆಲ್‌ಲೆನ ನಾಲಯಿಡ್ ನುಡಿತೊಂದು, ಒರಿ ನನೊರ್ಯೆಗ್ ತೆರ್ಪಾವೊಂದು ಬದ್ಕ್‌ಗೊಂಜಿ ಕಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿ ನೇಮ ನೆರಿ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಪರವೂರು, ಪರದೇಸೊಗು ಪೋಯಿನವುಲ್ಲಾ ಆ ನೆಂಪು ದೀಯೆರ್.

ಕೃಷಿ ಸಾಗೊಳಿದ ಬದ್ಕ್ ಸಾಜವಾದ್ ಇತ್ತಿನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿ, ನಡಕೆ, ನಡಾವಳಿ ಮಾತಲಾ ಪೊಸ ಕಾಲೊಗಾನಗ ದಿನೊಡ್ಡಿನ ಅರಿಬಾರ್ದ, ಪೀರೆ ಲತ್ತನೆ,

ಕೆಂಬುಡೆ, ಬಸಲೆ, ಮಣೊಲಿದ ಕೃಷಿಮಾತ ತೂಪಿತೂಪಿಲೆಕನೆ ಮಾಜೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಬೂಮಿದಾಂತೆ, ಇತ್ತಿಬೂಮಿನ್ಲಾ ಬೆನರೆ ಜನದಾಂತೆ, ಜೋಕುಲು ಬರವುಸರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಉದ್ಯೋಗ ಇಂದ್ ಪೇಂಟೆಸೇರೊಂಡಾಂಡ್. ಅಂಚ ಪೋಯಿಜಿಂದಾಂಡ ಅಲ್ಪ ಊರುಡು ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿನಕಲ್ನನೆ ಬಡವು ತೆಕ್ಕೂಜಿ, ಮದಿಮಾಲ್ ಆತಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮದಿಮೆ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ದೈವದೇವೆರ್ನ ಕಾಲಾದಿ ನೇಮನೆರಿ ನಡಪರೆ ಪಣವು ಇಜ್ಜಿನ್ಪಿನವುಲಾ ಸತ್ಯನೇ.

ಕಲ್ತಿನಕುಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆನ್ ಒರ್ತೊನುವೆರಾ ಪನ್ಪಿ ಸವಾಲ್ ಇನಿತ್ತವು. ಪಾತೆರ್ನವು ಒಂಜೇತ್ ನಡತೊಂದುಪ್ಪು. ಆಂಡ, ಓದುನು, ಬರೆಪಿನಿ, ತುಳುತ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೂಪಿನಿ ಕೇಣುನು–ಉಂದು ನಿಯಮಿತವಾದ್ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಮೆಲಾನೆ ಅವು ಮಾಜೊಂದು ಮಿತ್ತ ಸಂತೇಸಿಗಾನಗ ಒರಿಯಂದೆ ಪೋಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಜ್ಜಾ?

ಅಂಚಾವರೆ ಬಲ್ಲಿಂದಾಂಡ, ಬಂಜಿದ ಕಸ್ಬುಗುಂದ್ ಅರ್ಹತೆಗ್ ನಮ ಒವ್ವೇನೇ ಕಲ್ಪಡ್, ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆರೆನ್, ಒಪ್ಪಪುಟಿನಕಲೆನ್, ನಿರೆಕರೆನ್ ಭಗ್ತಿಡ್ ಎಂಚ ಬಾಮ್ಯೊಂದು ಬರ್ಪನಾ, ಅಂಚೆನೇ ನಮ ಬಾಸೆನ್ ನಮ ಅಸ್ಮಿತೆ – ಪಂಡ ನಮ್ಮವೇ ಸೊಂತ ರೀತಿ ನೀತಿನ್ – ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ – ಒಂಜಿ ವ್ರತ ಪನ್ಪಿನಂಚ ನಡಪಾವೊಂದು ಬರೊಡು. ಪರವೂರುಡಿಪ್ಪುನಕಲೆಗ್ ಈ ಗೇನ ದಿಂಜ ಉಂಡು. ಊರ್ದ ತುಳುವೆರೆ ನಮ ಉಂದೆನ್ ನನೊಂತೆ ಗೇನ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿ, ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಮುಣೆಪಾಟೊಡ್ದಾದ್, ಸಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ತುಳುನ್ಲಾ ಕಲ್ಪುನ ಅವ್ಕಾಸ ಒದಗ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ, ಅವೆನ್ ಮಾತಲಾ ಅತ್ತ್ – ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ – ತೂದು, ಕೇನ್ದ್, ಓದ್‌ದ್ – ಪಂಡ್‌ದ್–ತೆರಿದ್ ತಾಂಗೊನೊಡು.

ಅಪಗ ಅಳಿದಾಂತಿ ಬಾಸೆ ಮುರ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಎಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಆನಗ ಪೆರಪ ಮಿತ್ತ್ ಲಕ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೆಲಗೊಂದುಪ್ಪು, ಅಂದೇ, ಅತ್ತೇ?....

❖ ❖ ❖

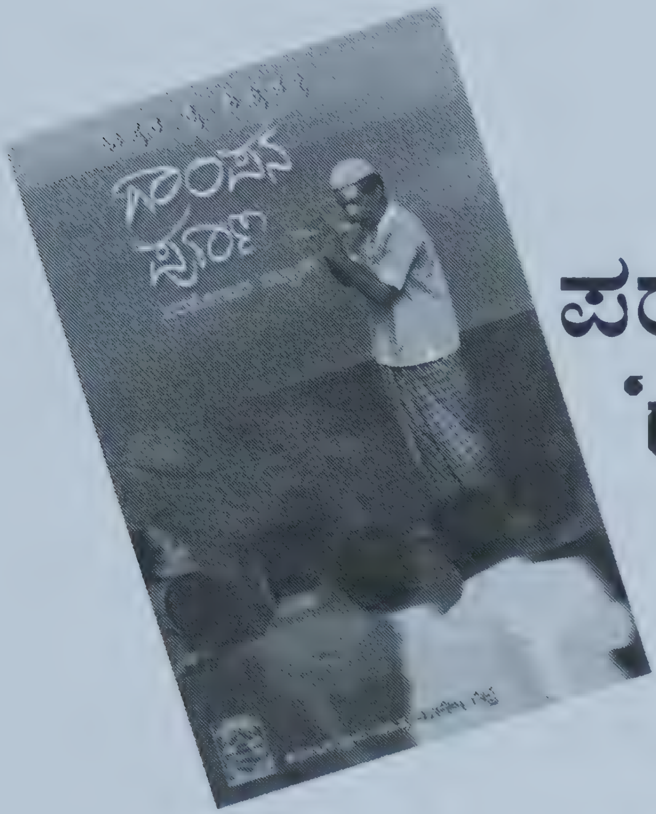

ತುಳುವೆರೆ ಪರಪೋಕುದ ಕರಜನ 'ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ'

ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೆರಾರ

ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪೆರೆ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಸರ್ ಎಂಡ ಪನ್ನಗ ಎಂಕಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಬಂಧ ಪಂಡ, 2019–20ಟ್ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳೀ ಸರ್ ಗಾಂಪಣ ತಿರ್ಗಾಟಗ್ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ಬರೆನಗ ಯಾನ್ 20–25 ಕಂತ್‌ದ ಸೀತಕ್ಕೆನ ಪಾತ್ರೊಗು ಸೊರ ಜಿಂಜಾದೆಂಡ ಇನಿತ ಮಲ್ಲ ಜಿನ್ನೆರಾದುಪ್ಪುನ ದುನ್ಯೊದ ಸೊರತ ಪಿರಾವುಡಿತ್ತಿನಾರ್ ಡಾ. ಸದಾನಂದ ಪೆರ್ಲ. ಅಂಚೆನೆ ಸೀನಣ್ಣನ ಪಾತ್ರೊಗು ಸೊರ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಚಿಂತನ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ. ಬಹುಷಃ ಆ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿನೆರ್ದಾವರನೆ ಈ ಗಾಂಪಣ ಪುರಾಣ ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಮುಟ್ಟದವುಲ. ಬಾರಿ ದುಂಬುಂಡು ಪ್ರಸಾರ ಆವೊಂತಿನ ಕೆಂಚನ ಕುರ್ಲರಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಡ್ದ ರೆಡಿಯೋ ಕೇಳುಗೆರೆನೆ ಬಾರಿ ಗಟ್ಟಿ ಪತ್‌ದೀದಿತ್ತಿನ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಂಡ, ಅವ್ ಗಾಂಪಣ ತಿರ್ಗಾಟ.

ತುಳು ಬರವುದ ಲೋಕೊಗು ಬಾರಿ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವವಾಯಿನ ಬೂಕು, ಗಾಂಪಣ ಪುರಾಣ. ಇಂದು ಕಬಿತೆದ ಒರುತ ಅತ್ತ್, ಎಲ್ಯಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಅತ್ತ್, ನಾಟಕೊದ ಕೈತಲಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ನಾಟಕ ಅತ್ತ್. ಇಂದು ಪಾತೆರಕತೆತ ಒರುತ. ಇಂದೆಟ್ ಕತೆಲ ಉಂಡು, ಪದೊಲ ಉಂಡು. ನಾಟಕದ ಚರ್ಯೆಲ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಇಂದು ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವವಾಯಿನ ಬೂಕು. ಇನಿತ ಕಾಲೊಗು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಪುನ ಬೂಕು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಇಂದೆತ ಉಡಲ್ ಪಟ್ಟಾಂಗದ ಕಟ್ಟೆ, ಪಾತೆರಕತೆತ ಒರು. ಪಾತೆರಕತೆನೆ ಕಮ್ಮಿ ಆದಿಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಗೆಜೆಟ್ಸ್‌ಡೆ ನಮ್ಮ ದಿನ–ಮಾನ–ಘಂಟೆಲೆನ್ ಕರ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಒಂಜಿ ಕಾಲೊದ ಐಸ್‌ರನ್ ವಿವರ್ಪುನ, ತುಲಿಪುನ ಐತ ಹಿನ್ನೆಲೆನ್ ತೂಪುನ, ಮೂಜಿ ಜನ ಕುಲ್ದು ಪಾತೆರುನ, ಸಂವಾದ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ಲ ಪೊಲಿಕೆ ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ. ಅವ್ವ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ನಗ, ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಪಾರಾಯಣ ಮಲ್ತೊಂತಿನ ಪೊರ್ತು. ಆ ಪೊರ್ತುಡು,

ಇನಿಕ್ ಮದೆ ಆದ್ ಪೋತಿನ ಏತೋ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಗಾಂಪಣ್ಣೆ ಇಂದೆಟ್ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆದ ಬಗೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನೆತೊಟ್ಟಿಗೆ ಅವ್ ಸುರುವಾಯಿ ಕಾಲ, ಪಿನ್ನೆಲೆ - ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ ಈ ಬೂಕು.

ಪುರಾಣೊಲು ಪಂಡ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಲಯ, ಮನ್ವಂತರದ ಬಗೆಟ್ ಅಂಚೆನೇ ರಾಜವಂಶ, ಚರಿತ್ರೆ, ಋಷಿ ಮುನಿಕ್ಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ಪುನ 18 ಬೂಕುಲು. ಮೂಲು ಇನಿ ಬುಡುಗಡೆ ಆಯಿನ ಈ ಬೂಕುಡು ಇತಿಹಾಸದೊಟ್ಟುಗು ವರ್ತಮಾನಲ ಉಂಡು, ಇನಿತ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ಲೆದ ಚರ್ಯೆಲ ಉಂಡು. ಉದಾರ್ಣೆಗ್ ತೂಪುನಿಂದಾಂಡ, ಬಿಸುತ ಕಣಿ ದೀಪುನ ವಸ್ತ್‌ಲೆನ್ ಪಟಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಗಾಂಪಣ್ಣೆ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್, 'ಪರ್ಂದ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಕಾಯಿ ತೌತೆ, ತೆಕ್ಕರೆ, ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿ, ಅತ್ತ್‌ಡ ಗುಜ್ಜೆ, ಕುಕ್ಕು, ಬಾರೆದ ಪರ್ಂದ್, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಕವುಲೆ ಬಚ್ಚಿರೆ, ಪರ್ಂದ್ ಗೋಂಕು, ಊರ್ದ ಮನೊಲಿ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಒವ್ವೇ ಕಾಯಿಕಜಿಪು, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಅಬ್ಬಲಿಗೆ, ಪಿಂಗಾರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೂಕುಲು, ಪರ್ತಿದ ಪೊಸ ಕುಂಟು, ಒಚ್ಚಿದ್ ದೀಯಿನ ಕನ್ನಡಿ, ಕಣ್ಣಮೈ, ಬಂಗಾರ್- ಪದ್ದೆಯಿ, ಮಂಜಲ್ದ ಕಂಡೆ, ಮಂಜಲ್ದ ಪೊಡಿ, ಗಂಧೊದ ತುಂಡು, ಅರೆತ್ತ್‌ದಿನ ಗಂಧ, ಕಲಸೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಬಲ್ಲಡ್ ಕುತ್ತ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರ್, ತಾರೆದ ಪಿಂಗಾರ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಬೊಂಡ - ಈತ್ ಸೊತ್ತುಲು ಆವೊಡು. ಪಂದ್ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆದ

ವಿವರಣೆನ್ ಕೊರ್ಪುನೆತೊಟ್ಟಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪುನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘೊಲ್ನ ಬಗೆಟ್ಲ ಮೂಲು ಪಾತೆರ-ಕತೆ ಉಂಡು.

ಮೈಕುಲು ಪಾತೆರುನಿ ನಮ್ಮ ನಾಡ್ದ ಪೇಂಟೆ, ಕುಡ್ಲದ ಭಾಗೊ ಆಯಿನ ಕದ್ರಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್. ಈ ಜಾಗೆದನೆ ಆಯಿನ ಪೊಲಬುಲು, ಚರಿತ್ರೆಲು ಸುಮಾರುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಕುಲೊಂದು ರಡ್ಡ್ ತಲೆಮಾರ್ದಕುಲು, ತೆರಿಯೊನುನ ತೆರಿಪಾವುನ ಕೆಲಸೊ ನಡಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ತೆರಿಯೊನುನ ಬೊಕ್ಕ ತೆರಿಪಾವುನ, ಬಹುಷ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಸಾರ ಎಂಚಾಂದ್ ಕೇಂಡ, ಅವೆತ ಬಗೆ ಇಂದು. ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆ ಬೊಕ್ಕದ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚಲನಶೀಲತೆನ್ ಒರಿತೊನುನ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಾತ್ ವರ್ಷೊಡು ಪ್ರಸಾರ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ, ರೇಡಿಯೋ ಕೇನ್ಪಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಏತೊ ಪರಪೋಕುದ ಅಂಚೆನೆ ಪೊಸ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದು ಬೈದಿನ ಗಾಂಪನ ತಿರ್ಗಾಟ, ಈ ಬೂಕುದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಒಂಜಿ ದಾಖಲೆ ಆವೊಂದುಂಡು. 33 ಕಂತ್‌ಲೆಡ್ ಸುಮಾರ್ 60-70 ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುನ ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ, ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಒಂಜಿ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಎನ್‌ಸೈಕ್ಲೋಪಿಡಿಯಾನೆ! ನಮ್ಮ ತುಳುವ ನಾಡ್‌ದ ಸುತ್ತು ಮದಿಲ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಸುಮಾರ್ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಐತ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಈ ಬೂಕು ಪದ್ದಾಯಿಡ್ ಪುಟುದು ಮೂಡಾಯಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋತಿನ ಸುಮಾರ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಆಚರಣೆಲೆನ್ಲ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ್ ತುಲಿಪುಂಡು/

ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಹೆಚ್ಚಿನ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆ ಮಾತೆನ್ಲ ಪೊಸಿಟಿವ್ ಆದೆ ತೂಪುನ ಗಾಂಪಣ ಪುರಾಣ, ಗ್ರಹಣದೊಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ತಿರಸ್ಕರಿಸಾವುಂಡು.

ಈ ಬೂಕುಡು ಯಾನ್ ತೂಯಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಅಂಶ ಪಂಡ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಪನೊಂದು ಪನೊಂದು, ಗಾಂಪಣ್ಣೆ ತೋಜಾವುನ ಜಾತಿ ಸೌಹಾರ್ಧತೆ. ಬಹುಶ ಇನಿಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ತಿರ್ಲ್ ಇಂದು ಪನೊಲಿ. ಸಹನೌ ಭುನಕ್ತು ಪನ್ಪಿನ ಕಜ್ಜೊನು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಇಫ್ತಾರ್‌ಗ್ ಹೋಲಿಸಾವುನಾದಿಪ್ಪು, ಮೋಂತಿ ಫೆಸ್ಟ್‌ದ ನಿರೆಲ್ಡ್ ಪುದ್ವಾರ್‌ನ್ ತೂಪುನ ಬಗೆ ಆದಿಪ್ಪು, 2019 ಇಸ್ವಿದ ಸಪ್ಟಂಬರ್ ಒಂಜೇ ತಿಂಗೊಲ್ಡು ಬರ್ಪುನ ಮೂಜಿ ಧರ್ಮದ ಮೊಂತಿ ಫೆಸ್ಟ್, ಚೌತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಹರಂನ್ ಗುರ್ತಿಸಾವುನ ಆದಿಪ್ಪು, ಪಿಲಿ ಏಸ ಪಾಡಿನ ತುಳುವ ಬಾಂದವೆರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದೊಟ್ಟುಗು ದರ್ಗಾಗ್ಲ ಪೋದು ಸುಗಿಪು ಸಂದಾವುನ ವಿಷಯೊಲು- ಇಂದು ಮಾತಾ ಕಕ್ಕುವಳ್ಳಿಯೆರ್ನ ಉಡಲದ ಅಂಗ್‌ನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಬರಿತಿಲ್ಲದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸೈಬೆರ್ನ ಇಲ್ಲದ ರಮ್ಜಾನ್, ದೂಜ ಪೊರ್ಬುಲ್ನ ಇಲ್ಲದ ಈಸ್ಟರ್ - ಈ ಮಾತ ಸಂಗತಿಲು, ಇಂಚಿನ ಸುದ್ದಿಲು ಈ ಕಾಲಮಾನೊಡು ಕುಡಾತ್ ಸೊರ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುನ ಅಗತ್ಯೊಲ ನಂಕ್ ತೆರಿದಿನವೆ.

ನಮ್ಮ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ತೂವೊಡಾಂಡ, ಈ ಬೂಕುನೊರ ಓದೊಡೆ. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಸರ್‌ನ ಪೊಲಬು, ಆರ್ನ ಜ್ಞಾನದ ಪೊಲಬು ನಮ್ಮ ನಾಡೊರ್ಮೆ ಇತ್ತಿನವೆ. ಆರ್ನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ಲ, ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗೆಟ್ ಅರೆಗುಪ್ಪುನ ಜ್ಞಾನ ಪುಂಜೊಗ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಪಿನಂಚಿನ ಬೂಕು ಈ ಗಾಂಪಣ ಪುರಾಣ. ದುಂಬುದ ಗೊಬ್ಬುಲೆದ ವಿಷಯೊಡು ಪನ್ನಗ ಆರ್, ಪನ್ಪಿನ ಪಲ್ಲಿ ಪತ್ತುನು ಪನ್ಪಿನ ಗೊಬ್ಬು ಎಂಕ್ ತುಳುವೆದಿಗ್ ಅಂದಜೆ ಆಯಿಜಿ. ಬಹುಷ ತುಳುನಾಡ್ದ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಸುಮಾರ್ ಸಂಶೋಧನೆಲು, ಬೂಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಆತುಂಡಲ, ಈ ಬೂಕು, ಸಂಸೋಧನಾರ್ಥಿಲೆಗ್ಲ, ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ಲ ಒಟ್ಟಪ್ಪಡ್ ಓದೆರಾಪುನ ತೆರಿಯೊನೆರಾಪುನ ಬೂಕು. ಅಂಚೆನೆ ಪತ್ತನಾಜೆ ದೊಟ್ಟಿಗೆದ ಸಾಗುವಳಿದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ, ಕೃಷಿತಂಚಿ ಮೋನೆ ಪಾಡೊಡಾಯಿ ತುರ್ತುನ್ಲ, ಕೃಷಿತ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿ ಸಂಗತಿನ್ಲ ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ಅಂಚೆನೆ ಬಾರಿ ಅಂದಾಜಿಡ್ ಗಾಂಪಣ್ಣಗ್ ಗಣಪತಿ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜ್ಞಾನಿ, ವಿಘ್ನಹಾರಕ ಪನ್ಪಿ ಪೊಲಬು ಗಣಪತಿನವು. ಆ ಜ್ಞಾನದ ಪುಂಜ ಆದ್ ಮೂಲು ಗಾಂಪಣ್ಣೆ ಪಂದ ಗಣಪತಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಐರ್ದ್‌ಲ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಾಜದ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕುನ, ಅವ್, ಮಾದಕ ವಸ್ತು ವಿರೋಧಿ, ವಿಶ್ವ ಯೋಗ ದಿನ, ವಿಶ್ವ ತಂಬಾಕು ದಿನ, ಓಟುದ ಮಹತ್ವ - ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಸಮಾಜಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಾಮ್ಯುನ, ವಿಘ್ನ ಕರಿಪುನ ಬೇಲೆನ್ಲ

ಈ ಬೂಕು ಬೆನ್ತ್ಂಡ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ, ಬೋಡು ಬೋಡಾಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ಗಾದೆಲೆನ ಮೂಲಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗ್ ಒಂಜಿ ದುನ್ನನ್ ಕೊನತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತುಳುವ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿಯೆರ್ನ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನ್ಲ ಸೇರ್ಸಾದೆರ್.

ಮುರಾನಿ ಕುಲೋಂದು ಓದುನಗ ಎಂಕೇ ತೆರಿಯಂದಿನವು, ತೆರಿನವು, ಐತ ಉಲ ಮರ್ಗಿಲ್, ಆಚರನೇಲೆನ, ನಂಬಿಕೆಲೆನ ಪಿರವುದ ಸದಾಶಯ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಗತಿಲು, ಬಾವುಟ ಗುಡ್ಡೆ ಬಾವುಟ ಗುಡ್ಡೆ ಆಯಿನ ಇತಿಹಾಸೊ, ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು-ಬಡಗುತಿಟ್ಟುದ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಂಗತಿಲುಕಾರ್ಮಿಕೆರ್ನ ದಿನತ ಪೊಲಬು, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರ್ಬೊಲು, ನಾಡ ಹಬ್ಬೊಲು, ವಾರ್ಷಿಕ ಆವರ್ತನ ಆಚರಣೆಲು ಮಾತ ಸೇರಿಗೆಡುಪ್ಪುನ ಪುರಾಣ ಇಂದು. ತುಳುಟೊಂಜಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು, ಒಂಜಿ ಉಂಡು, ಒಂಜಿ ಇಜ್ಜಿಂದಿಜ್ಜಿ ಪಂದ್. ಐಕ್ ಅನ್ವರ್ಥವಾದ್ ಈ ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಮಾತೆನ್ಲ ತೆರಿಪಾವುನ ಅತ್ತ್ಂಡ ಕುಡೊಂಜಿ ಒರುಟು ಪನ್ಪುಂಡ ಜ್ಞಾನನ್ ಪಟ್ಟುನ ಕೆಲಸ ನಡತುದುಪ್ಪುನ ಈ ಬೂಕುನು ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನಾರ್ಲ ಜ್ಞಾನಿಯೇ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಬರವುದ ನಿಲೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ, ಸುಮಾರ್ ಬೂಕುಲೆನ ಸಂಪಾದಕತ್ವ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ, ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ನಿರೂಪಣೆ, ಕುಡ್ಲದ ಚಾನೆಲ್‌ದ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪುನ 'ರಂಗ ವಿಹಾರ' ಸಾರಂಗ್‌ಡ್ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ್ ಊರು ಕೇರಿಲೆನ ಪೊಲಬು, ಇಂಚ ತುಳುವ ನಾಡ್‌ನ್ ತುಳುವ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ನಾಡೊರ್ಮೆ ಪಸೆರುನ ಬೇಲೆ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಸರ್ ಒಂಜಿ ಯುನಿಕ್, ಅಪೂರ್ವ ಬೂಕುನು ನಂಕ್ ಒದಗಾದೆರ್. ಐನ್ ದೆತೊಂದು ಓದುದು, ಅರೆನ ಶ್ರಮಕ್ ಪ್ರತಿಫಲನ್ ಎತ್ತಾಗ ಪನ್ಪಿ ಆಶಯಡೊಟ್ಟುಗು, ಇನಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಯಿನ ರಂಬಿದ್ರನ ಕಬಿತೆಲು ಬೂಕುಗ್ಲ ಅಭಿನಂದನೆಲೆನ್ ಪನೊಂದು, ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ ಓದುನ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಒಂಜಿ ಗುರುವಾದ್ ಗಾಂಪಣ್ಣೆ ಪೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕಾರಯುತ ಜ್ಞಾನ ಕೊರ್ಪುನ ಕೆಲಸನ್ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು, ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕುಲೊಂದು ಕಾಲೇಸ ದೆಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು, ಈ ಮೂಜಿ ಜನ ಅವೆನ್ ಆ ಪೊರ್ತುನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಲ್ದೆರ್.

ಸೊರೊರ್ದು ಅಕ್ಷರೊಗು ದಾಖಲಾತಿನ ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ ನಾಲೂರುಗು ಪಸೆರಾಡ್ ಪನ್ಪಿ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಬಾಮಿವೆ.

❖ ❖ ❖

"ಇಪ್ಪೊಡು ಯಾನೆಂಚ" ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಬಾರಿ ದೊಂಬು

ಇಂಚ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ದುಂಬು ।
ಇಂಚಾಂಡ ಎಂಚಪ್ಪ, ಕಾಲ ಕಲ್ಜಿಗಪ್ಪ ।
ಕಂಡಕಲ ಪುಡಾಂಡ್ । ಕೈನೇಜಿ ಕರೆಂಚಿಂಡ್ ।
ಇಂಚಾಂಡ ಎಂಚಪ್ಪ ಕಾಲ ಕಲ್ಜಿಗಪ್ಪ ॥

ಕೇನೆರೆ ತೀರಂದ ಚರಿಪಿರಿ,ಸುರುವಾಂಡ್ ಬರ್ಸ ಪಿರಿಪಿರಿ ।
ಬಾನೊಡು ಕರೆಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್ ಮುಗಲ್ ।
ಅಬ್ಬರದ ಬರ್ಸಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ।
ಅಪಗಲಾ ಜನಮಾನಿ ಪಂಡೆರ್ ।
ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಬಾರಿ ಬರ್ಸ.ಇಂಚ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಕರಿವರ್ಸೊ ।
ಇಂಚಾಂಡ ಎಂಚಪ್ಪ ಕಾಲ ಕಲ್ಜಿಗಪ್ಪ ॥

ಅಂಡೆದ ಬಾಯಿನಾಂಡಲ ಕಟ್ಟೊಲಿ ।
ದೊಂಡೆದ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟರಾವಂದ್ ।
ಭೂಮಿದಪ್ಪೆ ಜಪ್ಪಾಯಲ್ ಪನಿ ಪನಿ ಮ್ಯೆಂದ್ ।
ಕೂಲಿಕುಟ್ಟುನ ಘಟಘಟ ಚಲಿಕ್ ।
ಸಾಲ್ ಕಟ್ಟ್ ದ್ ಸ್ಯೆತೆರ್ ಪಟಪಟಕ್ ।
ಅಪಗಲಾ ಜನಮಾನಿ ಪಂಡೆರ್ ।
ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಬಾರಿ ಚಲಿ ।
ಆಯೆರೇತ್ ಜನ ಬಲಿ ।
ಇಂಚಾಂಡ ಎಂಚಪ್ಪ,ಕಾಲ ಕಲ್ಜಿಗಪ್ಪ ॥

ಈ ಲೋಕೊನೇ ಇಂಚ ।
ಇಪ್ಪೊಡು ಯಾನೆಂಚ ।
ದೇವೆರ್ ಕೇನ್ವೆರ್, ಇಪ್ಪೊಡು ಯಾನೆಂಚ?

ಬಿ.ಸೋಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಕಿಲ್ಲೂರು

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ತುಳುವೆರೆ ಪೊದು ನಿಚ್ಚಯ (ನಿಘಂಟ್)

'ಮೌನಕೋಗಿಲೆ' ಕಿಶೋರ್ ಎಕ್ಕಾರ್

ತುಳುವೆ ಒರಿ ಪುಟ್ಟು ಬಲತ್ ಸೈಪಿನ ಸಡುಟು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆನ್ ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ಪಾಲಿಸವೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಅಂಚೆನೆ ಜೀವನದ ಜಬಾದಾರಿ ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತು ಪಂಡ ಅವು ಮದಿಮೆ. ಒಂಜಿ ಆನಗ್ ಅವಡ್ ಪೊಣ್ಣಾವಡ್ ಜೀವನೊಡು ಜಬದಾರಿ ಬರೊಡು ಪಂದಾಂಡ ಆಯಗೊಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಪನ್ಪಿನ ಕಜ್ಜ ಆವೊಡು ಪಂದಾಂಡ ಸುರುಕ್ಕು ಪೊಣ್ಣು ತೂಪಿನ ಕ್ರಮ ಆವೊಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಪೊಣ್ಣು ತೂಯೆರೆ ಇತ್ತೆದ ಲೆಕ ಹೋಟೆಲ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆಗೆ ಪೋದು ಪೊಣ್ಣು ತೂದು, ಒಂಜಿ ದಿನ ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ತ್ ಆನಿದ ದಿನ ಪೊದು ನಿಚ್ಚಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪೊದು ನಿಘಂಟ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆನ ಕಡೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತ್ತಕುಲು ಕೈಕಾರ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕರೆ ಚೊಂಬುಡು ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಮೋಕೆಡ್ ಎದ್ಕೊನುಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾದಿ ನಡಕೆದ ಬಚ್ಚೆಲ್‌ಗ್ ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಬಿನ್ನೆರ್ನ ಬಜೆಲ್ ದೂರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಮಡಲ್ದ ದೊಂಪದ ಅಡಿಟ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಇಲ್ಲದ ಚಾವಡಿಡ್ ಒಂಜಿ ಪಜೆ ಪಾರ್ದ್ ಆನನ ತಮ್ಮಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣನ ತಮ್ಮಲೆ ಎದುರೆದುರು ಉಂತೊಂದು ರಡ್ಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಹರಿವಾಣೊಡು ಬಚ್ಚಿರೆ

ಬಜ್ಜೆಯಿ ದೀದ್ ಆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಹರಿವಾಣೊನು ಮೂಜಿ ಸಲ ಕೈರ್ದ್ ಕೈ ಪಗತೊಂದು, ಪೊಣ್ಣನ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಪುದರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಮಗಲ್, ಪೊಣ್ಣನ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಪುದರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಪುಲ್ಲಿ, ಅಂಚೆನೆ ಪೊಣ್ಣನ ತಮ್ಮಲೆನ ಪುದರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಮರ್ಮಲೆನ್ ಎಂಕುಲು, ಆನನ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಪುದರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಮಗಕ್, ಆನನ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಪುದರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಪುಲ್ಲಿಗ್, ಆನನ ತಮ್ಮಲೆನ ಪುದರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಅರ್ವತ್ತಗ್ ಎಂಕುಲು ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಿಯೆರೆ ತಪ್ಪುಜ. ಈ ಪೊದು ನಿಫಂಟ್‌ಗ್ ಎಂಕಲ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಉಂಡು ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪ್ರಕಾರ ಆನನ ತಮ್ಮಲೆಲ ಇಂಚೆನೆ ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಮಗಲೆನ್, ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಪುಲ್ಲಿನ್, ಇಂಚಿನಾರ್ನ ಮರ್ಮಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ರೆ ತಪ್ಪುಜಾ. ಈ ಪೊದು ನಿಫಂಟ್‌ಗ್ ಎಂಕಲ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಉಂಡು ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಗತೊಂದಿನ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಹರಿವಾಣ ಎದುರು ದೀವೊಂದು ತಿರ್ತ್ ಕುಲ್ದು ಬಜ್ಜೆಯಿ ದರ್ತ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲು ತಿನ್ಪೆರ್. ಈ ಕ್ರಮ ಮುಗಿ ಮಲ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಬದಿತ್ತ ಪಾತೆರಕತೆ ಆದ್ ವಂತೆ ಬದಿತ್ತ ಪನವುನು ಆನಿಯೇ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಆನ ಕಡೆತ್ತಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತ್ತಕ್ಲೆಗ್. ಅಂಚೆನೆ ಆನ ಕಡೆತ್ತಕುಲು ಪೊಣ್ಣನಿಲ್ಲಡೆ ಪೊದು ನಿಫಂಟ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಚೆಂಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ನೆನೆಪುಡೆ ಕನವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಕಾಲ ಕಲ್ಜಿಗಾದ್ ಪೊಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಪೊಣ್ಣು ತೂಪಿನ ಬದಲಾದ್ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಹೊಟೇಲ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನವುಲು ಪೊಣ್ಣು ತೂದು ಹೋಟೇಲ್, ಹಾಲ್‌ಡ್ ಪೊದು ನಿಫಂಟ್ ಮಲ್ತೊನುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ನಮ ಎತ್ತ್‌ದಾ. ಅಂಚೆನೆ ಇತ್ತೆ ಪನವುದ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಇತ್ತಿನೆರ್ದ್ ಪೊದು ನಿಚ್ಚಯದಾನಿಯೇ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆನ ಕಡೆತ್ತಕುಲು ಆನನ ಮೆಗ್ದಿ ಇಜಿಂಡ ಪಲಿನ ಕೈಟ್ ಸೀರೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮಲ ಸುರು ಮಲ್ದೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಕೈತ ಬಿರೆಲ್ ಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಉಂಗಿಲ ಆನ್ ಪೊಣ್ಣು ಪಗತೊನುನ ಕ್ರಮಲ ಪೊಸ ಕ್ರಮ ಆದ್ ಸೇರೊಂದುಂಡು. ಆಂಡ ಬದಿ ಪನ್ಪುನ ಇಸಯ ಅಗತ್ ಪೋತುಂಡು. ಆಂಡ ಹಾಲ್ದ ಖರ್ಚಿ ಪನ್ಪಿನ ಬದಿರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಪೊಣ್ಣ ಕಡೆತ್ತಕ್ಲೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಏರ್ದ್‌ಂಡ್. ಪೊಸತ್ತ್ ತೋಡೆರೆ ಬುಡಯೆ, ಪರಾತ್ ನಿಗ್ಗೆರೆ ಬುಡಯೆ ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ ದೈವೊಲೆನ ಮದಿಪುದ ಪ್ರಕಾರ, ಪೊಸ ಕಟ್ಟ್ ಏತೇ ಸೇರೊಂದು ಪೋಂಡಲ, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಆಚರಿತೊಂದು ಬೈದಿನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ನಮ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ ಮದಪಂದೆ ನನ ದುಂಬುದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್, ನಮ್ಮ ತುಳುವ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಒರಿತ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಕಜ್ಜೊನು ಮಲ್ಪೊಡು...

ನಮ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲೆನ್ (ಸ್ರಕ್ಸ್ಟ) ಪಿಲಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲನಾ!?

ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ

ಇನಿತ ಶಾಲೆದ ಸಂಗತಿಯೇ ವಿಚಿತ್ರ. ಐಕ್ ಮೂಲ ಕಾರಣನೇ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಥಿತಿ. ಎನನ್ ಸೇರಾದ್ ಇನಿತ ಪ್ರತೀ ಒರಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಲಾ ಎನ್ನುನು ಎನ್ನ ಮಗೆ ಅತ್ತ್ಂಡ ಮಗಲ್ ಎನರ್ದ್ ಬಿರ್ಸೆರಾವೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಎಲ್ಲಿಡ್ ಬಂಗ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಧನೆಡ್ ಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲು ಅದ್ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ದಿನಕುಲು ಎನ್ನುನು ಎನ್ನ ಜೋಕುಲು ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕ ಬಂಗ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ದ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಉಂದು ಸಹಜ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಆಯಿನಕುಲು ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವೇ ವಿಚಾರ. ಆಂಡ ನಮ ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಇನಿತ ಸಮಾಜೊಡು ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಮ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಶಾಲೆಲು ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ತ, ಬೊಕ್ಕ ಉನ್ನತವಾಯಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲೆನ್ ಮಲ್ಲ ಜನ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ದುಂಬುದ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಗು ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಶಾಲೆದ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರ ಪೂರಕ ಪನ್ಪಿನ ಭ್ರಮೆಟ್ ಉಲ್ಲ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನ್ಯಂಡು–ಗುರುಕುಲತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪನ್ಪಿನವು ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್ದವು ಆಂಡ ಐನ್ ಬುಡ್ಕ ಐಕ್ಕೇ ಕಡಪುಡುನ ಕಷ್ಟ ಸಾದ್ಯ?. ಬೊಕ್ಕ ಅಂಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಉಪ್ಪನವು. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ನಮರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರೆಡಪ್ಪ

ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ತೆರಿದ್ ಬದ್ಕೊಡಾಂಡ ನಮ್ಮ ಇತ್ತೆದ ಶಿಕ್ಷಣದ (ಅ) ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಡಾಯಿನ ಇಡೀ ಮನುಷ್ಯಕುಲದ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಇನಿ ಒಂಜೇ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಜೋಕುಲು ಜೋಕುಲ್ನ ನಡುಟು ಭಾಂದವ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜೇ ಕ್ಲಾಸ್ಡ್ ಓದುನ ಜೋಕುಲ್ಲಾ ಪಾತೆರುನಿ ನಿನ್ನ ಪೊಪ್ಪಡ ಏತ್ ಕಾರ್ ಉಂಡು? ವಾ ಕಂಪನಿದ? ನಿಕ್ಲೆನ ಟಿವಿ ಏತ್ ಮಲ್ಲ? ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ತೆರಿಯೊನುನ ಪ್ರಶ್ನೆಲು. ಎದುರುದಾಯೆ ಆಯನ ಇಲ್ಲದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಗ್ ಹೊಂದೊನುವೆ ಆಂಡ ಆಯೆ ಆಯಗ್ ದೋಸ್ತಿ!? ತೂಲೆ ಜೋಕುಲೆನಲಾ ಮನಸ್ಥಿತಿ!!! ನಮ್ಮ ಕಾಲೊಡ್ ಉಂದು ಎನ್ನೆರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು ಗೆ..ಗೆ.. ಸುದ್ದಿ ಅತ್ತ್, ಮಲ್ಲ ಶಾಲೆಡ್ ನಡಪ್ಪುನ ನಿಜ ಸಂಗತಿ. ಅಪಗಾಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜೋಕುಲು ಶಾಲೆಗ್ ಕಲ್ಪೆರೆಗ್ ಬರ್ಪೆರೇ ಅತ್ತ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ತೊಜಪಾಯೆರೆ ಬರ್ಪೆರೇ?!

ಶಾಲೆಡ್ ಟೀಚರ್ನಕುಲುಲಾ ಪಾಪ ಬಂಗೊಡೇ ಪಾಠ ಮಲ್ಪೊಡು. ಟೀಚರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತ್ರ ನಿಭಾಯಿಸಾವೊಡು. ಈ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಜೋಕುಲೆನ್ ಕೆಲ ಎಲ್ಯ ಬುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಾಂಡಲಾ ಕೇನುಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಕೇಂಡ. ಆ ಬಾಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಡ ಬೇತೆನೇ ಪಂಡ್ದ್ ಅಕುಲ್ ಶಾಲೆದ ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ಗ್ ಪಂಡ್ದ್ ಅಕುಲು ಶಾಲೆದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್‌ಡ ಪಂಡ್ದ್, ಆರ್ ಆ ಟೀಚರೆನ್ ಲೆತ್ತದ್ "ಬಡು ಬಾಸೆ ಪನ್ಪೆರ್" ಇರೆಗ್ ಕ್ಲಾಸ್ಡ್ ಪಾಠ ಮಲ್ಪುನ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಅವು ಬುರ್ದು ಬೇತೆ ದಾಲ ಪನಿಯೆರೆ ಕೇನಿಯೆರೆ ಪೋವೊಡ್ಜಿ. ಪೋಯರ್ಡ್ ಇರೆನ ಕೆಲಸೊಗು ಆಪತ್ತ್ ಉಂಡು ಪಂದ್. ಬೊಕ್ಕ ಆ ಟೀಚರ್ ಜೋಕುಲು ಏರೆಗ್ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲೊಡಾಪುಂಡು.ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆ ಟೀಚರ್ಲಾ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಬಂಗೊಗು ಕೆಲಸೊಗು ಬತ್ತಿಪ್ಪುವೆರ್. ಎಂಕ್ ದಾಯೆ ಬೊಜಾರ್ಂದಿ ಉಸಾಬರಿ ಪಂದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವೆರ್!. ಉಂದು ಇತ್ತೆದ ಶಾಲೆಲೆನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಯಾನ್ ಶ್ರಂಗೇರಿಗ್ 15 ಕಿಮೀ ದೂರೊಡುಪ್ಪುನ ಪ್ರಬೋಧಿನಿ ಗುರುಕುಲ, ಹರಿಹರಪುರದ ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಲೆಗ್ ಹರಿಕಥೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪೋದಿತ್ತೆ. ತೂದು ನಿಜವಾದ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಂಡ್. 5ನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಏತ್ ಕಲ್ಪುವೆರ್ದಲಾ ಕಲ್ಪಾವುನಂಚಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಘದಕುಲು ನಡಪುಡಾವುನ ಶಾಲೆ ಅವು. ಒವ್ವೇ ಜಾತಿದ ಕಟ್ಟುಪಾಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಕಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ನಡಪುಡಾವುನ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಪಾಸಾಯಿನ ಒವ್ವೇ ಬಾಲೆಗ್ ಅಕುಲ್ ಕಲ್ಪಾವೆರ್. ಅವ್ಲೆ ವಸತಿ, ಸಾತ್ವಿಕ ಒಣಸ್,

ಬಾಕಿ ಪೂರಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೊರ್ದ್ ಧರ್ಮಾರ್ತವಾದ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಗುರುಕುಲ. ಆಂಡ ಕೇವಲ 100 ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಪ್ಪುನಿ. ವಿಶೇಷ ಪಂಡ ಜೋಕುಲುಲಾ ಐಗುಲುಲಾ (ಗುರುಕುಲು)ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಉಪ್ಪುನಿ. ಅಯಾಯ ಜೋಕುಲೇ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಕುಂಟು ಅಕುಲೇ ಅರ್ದೊಂಡು,ಅಟಿಲ್ ಕಲ್ಪೊವೊಡು, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ತರಕಾರಿ ಸಾವಯವ ರೀತಿಡ್ ಅಕುಲೇ ಬುಲೆಪಾವೊಡು. ಐತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕ್ರಷಿ,ಗಣಿತ, ಬೊಕ್ಕ ಜೀವನೊಗು ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪಂಡ ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ ಈತೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಾತೆರುನು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡೇ. ಯಾನ್ ಎನ್ನುನಿ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲಾದ್ ಜೀವನ ನಡಪುಡಾಯೆರೆ ನೆರ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ದಾದ ಬೋಡು ಪನ್ಲೆ?

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮತ ಬಗ್ಗೆ ನಮ ಆವಡ್ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಆವಡ್ ದಾಯೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಜಿ.

ಇನಿತ ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಪುಸ್ತಕ ದ ಬದನೆ ಕಾಯಿನ್ ಬುಡುಂಡ ಜೋಕುಲೆಗ್ ದಾದ ಕಲ್ಪಾವೆರ್ ಪನ್ಲೆ?. ಜೀವನದ ನೈಜತೆದ ಪಾಠ ಆ ಬಾಲೆಗ್ ಓಲ್ ತಿಕ್ಕೊಡು?! ಇಲ್ಲಲ್ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಾ (ಅಪರೂಪೊಡು) ರಡ್ಡಾ ಇತ್ತಿನ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಒಣಸ್ ಪಾರ್ದ್, ಕಾರ ಕೈತಡೆ ಕಂತ್ ಕೊರೊಡು, ಬಟ್ಟಲ್ ಅಪ್ಪೆನೇ ದೆಕ್ಕೊಡು,ಕುಂಟಂಗಿ ಅರ್ದರೆ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ,ಅಟಿಲ್ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ,ಇಲ್ಲಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬುಡುಂಡ ಬೇತೆ ಸಂಬಂಧದ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ನಮಲಾ ಅವೆಕ್ ಆತ್ ಅಗತ್ಯ ಕೊರಾಂದೆ ಜೋಕುಲ್ ಕಾಲಿ ಬರವು ಕಲ್ತೆರ್ಡ್ ಯಾವು ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನಿದ. ಉಂದು ಸರಿಯೇ?

ನಮ ಇನಿ ಓಲ್ಲಾ ಎಂಚಲಾ ವಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗ್‌ಲಾ ಹೊಂದೊಂದು ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲ ಪಂಡ ನಮ ಎಲ್ಲಿಡ್ ಪುಟುದು ಬಲತ್ತ್ ದಿನ ರೀತಿ, ಕಲ್ತ್‌ದಿನ ನೀತಿ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ನಮನ್ ಪುತೋ ಪುತೋ ಪಂಡ್ದ್ ತಾಂಕ್ ದಿಜೆರ್. ತೇವಾ ತೆಕ್ಕರೆನಾ ಕೊರ್ದ್ ತಾಂಕ್ದೆರ್. ಒಂಜೇ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಾತೆರಪ್ಪಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಲಡಯಿ ಮಲ್ತೊಂದು, ಬೆಂದೊಂದು ಸೊಂದೊಂದು, ಇತ್ತಿನೆನ್ ಬತ್ತಿನೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಸಂಬಂಧದ ಅರ್ಥ ತೆರಿಯೊಂದು ಬಲತ. ಅಂಚ ಆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸೊಡು ಬೇದ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲ.

ಆಂಡ ನಮ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬಂಗ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಬಂಗ ತೆರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ದ್ ಈ ಮಾತ ವಿಷಯೊರ್ದಲಾ ದೂರ ದೆಂಗಾದ್ ಅಕಲೆನ್ ಸರ್ಕಸ್ದ ಪಿಲಿತ ಲೆಕ್ಕ, ಪಂಡ ಆ ಪಿಲಿಕ್ ಕನತ್ತ್ ಪಾಡಿನ ಮಾಸ ತಿಂದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಕಾಡ್ದ್ ಬುಡುಂಡ ಬೋಂಟೆ ತೆರಿಯಾಂದಿ ಪಿಲಿತ ರೂಪದ ಪುಚ್ಚೆದ ಲೆಕ್ಕ ನಮ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲಾಂದ್ ಎಂಕ್ ಆಪುಂಡು. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಆಪುಂಡೇ?

ಮರ್ಲ್ ಪುಂಡಿ

ದೇಜು ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೆಜೆತ್ತಿಮಾರು

"ಬಡವೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲಿ, ತಜಂಕ್ ಆದ್ ಕೊಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಉಂದು ಗಾದೆ ನೂದೆಕ್ಕ್ ನೂದು ಸತ್ಯ. ಕೆಲವೆರ್ ಇಂಚಲಾ ಪನ್ಪೆರ್ "ಪೊನ್ನಾದ್ ಪುಟ್ಟರೆ ಬಲ್ಲಿ, ತಜಂಕ್ ಆದ್ ಕೊಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಪಂಡ್ದ್. ಎಂಚಿನಾ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಈ ಗಾದೆ ನಮ್ಮ ದೂಮಗ್ಲಾ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿ ನಿಂಗಿಗ್ಲಾ ಮಲ್ದಿಲೆಕ್ಕನೇ ಉಂಡು.

ಈರೆ ಪನ್ಲೆಣ್ಣಾ, ಪಾಪದಾಯನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪುಟ್ಟುನ ಅವು ದೂಮನ ತಪ್ಪುವಾ, ಅತ್ತ್ ಪಾಪದ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಪುಟಿನ ನಿಂಗಿನ ತಪ್ಪಾ? ಪೋದು ಪೋದು ದೇವೆರ್ಲಾ ಮೊಕೆಲೆಗೇ ಗಂಟ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಪನ್ಪೆ ಕೇನ್ಲೆ, ಬಡವೆರೆಗ್ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಕರುಣೆ, ಬೊಕ್ಕೊರಿಯನ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಅಕಲ್, ಕಾಸ್ ದಕಲ್ಡ ದಿಂಜ ಕಮ್ಮಿಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಐಕ್ಕೇ ತೆರಿದಿನಕುಲು ಪನ್ಪಿನಿ, "ಬಡವು ಆಂಡಾ ಬಡವೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋ, ತೊಡು ಆಂಡಾ ತೋಡ ಬರಿಕ್ ಪೋ ಪಂಡ್ದ್.

ಉಂದು ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಪನ್ಪಿನಿ ಪಂಡಾ, ನಮ್ಮ ದೂಮನ ಸಂಸಾರ ಬಜೀ ಪಾಪದ. ದನಿ ಕೊಗ್ಗಣ್ಣೆರ್ನ ಬಾಕ್ಯಾರ್ದ ಕೋಂಟುಡು ಒಂಜಿ ಗುರ್ಚಿಲ್ ಕಟ್ದ್ ಅರೆನ ಒಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ದಿನ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಐನ್ ವರ್ಸದ ಮಗಲ್ ಕೆಂಚಿ. ಅಂದ್‌ಯೇ, ಆಲ್ನ ಕುಜಲ್ ಕೆಂಚಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಜಿಕಣ್ಣ್. ಐಕಾತ್ರ, ಅಲೆನ ಪುದರ್ ಕೆಂಚಿ. ದುಂಬುದಕ್ಲು ಅಂಚೆನೇ ಪುದರ್ ದೀಪಿನಿಯೇ, ಬಾಲೆ ಅಂಗಾರೆದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿಯೆಡ ಅಂಗರೆ, ಕಪ್ಪಾಂಡ ಕರಿಯೆ, ಪೊರ್ಲು ಇತ್ತೆಡ ಸುಂದರೆ, ಪುನ್ನಮೆದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿಯೆಡ ಚಂದ್ರೆ. ಅವ್ ಮಾತ ಉಪ್ಪಡ್. ನಮ ದೂಮನ ಕತೆಕ್ ಬರ್ಕ.

ಯಾನ್ ಸುರುಟ್ಟೇ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ನಮ್ಮ ದೂಮಗ್ ನೆಸರ್ ಏರ್ದ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್ನೆಂಗೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಕೆಲಸನೆ. ಸಾಗೋಳಿದ ತುರ್ತೊಡು ಪೊರ್ತುಪೋಯಿನ ತೆರಿಯಂದ್. ಸಾಗೊಳಿ ಕರಿಂಡ ದೋಟೊಡು ಬೇಲೆ. ತಾರೆಲೆಗ್, ಕಂಗ್

ಲೆಗ್ ತಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮಿತರ್ದ್ ನುಂಗುದಿನ ತಾರಾಯಿಲೆನ್ ದೆಪ್ಪೊಡು, ನುಂಗೆಲ್ ಮಡಲ್, ತೆಪ್ಪರಿಗೆ, ಕೊದುಂಬುಲೆನ್ ಕಳೆದ್, ಕುಡ್ಡಯಿ ಕುಲ್ಲಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ತಾರೆದ ಕುಬಲ್ನ್ ಸೊಚ್ಚ ದೀವೊಡು, ಕಂಗ್‌ಲೆಡ್ದ್ ಬುಲೆದ್ ಪರ್‌ಂದ್ದಿನ ಬಜ್ಜೆದ ಕೋಪೆ ಜಾರಾವೊಡು, ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ನಿಂಗಿನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ಪಸರ್ದಿನ ನುಂಗೆಲ್ ತಾರಾಯಿಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆ ಪಾಡ್ದ್, ಅಂಚೆನೇ ಬಜ್ಜೆದ ಕೋಪೆಲೆನ್ ದನಿನ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್ಗ್ ಕಂತ್ ಪಾಡೊಡು. ನಡು ನಡುಟು ಮಗಲ್ ಕೆಂಚಿ ಪಾಂತೆ ಪತೊಂದು ಮೊಕಲ್ನೊಟ್ಟುಗು ತಿಗೊರ್ಂದುಪ್ಪುವೊಲು. ಈ ಮೈಟ್ ನಿಂಗಿ ದೋಟೊಡು ಬೂರ್ದಿನ ನುಂಗೆಲ್ ಮಡಲ್, ಕೊದುಂಬು, ತೆಪ್ಪರಿಗೆ, ನುಂಗೆಲ್ ತಾರಾಯಿಲೆನ್ ಮಾತ ಕಂತ್ದ್ ಜಾಲ್ಗ್ ಪಾಡುವೊಲು. ಅಂಚೆನೇ ದೂಮೆ ಎರು ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ದೆಕ್ದ್ ಕಿದೆಕ್ ಕಂತ್ ಕಟ್ದ್, ಐಕ್ಲೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್, ಪಜಿರ್ ಕಂತ್‌ದ್, ಬೈತ್ತ ಮುಟ್ಟೆಡ್ದ್ ಬೈ ಒಯಿತ್ದ್, ಬೈ ಪಜಿರ್ದ ಮೋರಿ ಬಿರಾದ್ ಪೊರ್ತುಗು ಪೊರ್ತುಗು ಬೈಪನೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್, ಬೆಪ್ಪು ಬೆಪ್ಪುದ ಅರ್ಕರ್ಂಜಿ ದೀಪೆ.

ನುಗ, ನಾಯರ್, ಪಲಯಿ, ಕೈಪುಲು, ಬಲ್ಲ್, ಒಲಮೆದ ಬಲ್ಲ್, ಕಡೆಬಲ್ಲ್, ಕತ್ತಿ, ಪರ್ಕತ್ತಿ, ಮುಟ್ಟಲೆ, ಬಟ್ಟಿ, ಪುಡಾಯಿ, ಕುರ್ಕಿಲ್, ಕೊರಂಬು, ಮಡು, ಕುಡಾರಿ, ಕೊಟ್ಟು, ಪಿಕ್ಕಾಸ್, ಮಾತೆಕ್ಲೆನ್ಲಾ ಒತ್ತರೆ ದೀವೊಡು – ಇಂಚ ಕೆಲಸ ಮುಗ್ಯೆರೆನೇ ಕೇನುಜಿ. ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ವಾ ಅಂಕ ಆಯನಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಮದ್ಮೆ ಮಸಿರಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಬೇಲೆಲೆಡೇ ಇರ್ವೆರ್ನಲಾ ಕುಸಲ್, ಕೋಮಟಿಗೆ, ಅರ್ತಿ, ಪಿರ್ತಿ ಅಂಚೆನೇ ಒರ ಒರ ಕುಸಲ್ದ ಕೋಪ. ಈತ್ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕುನು ರಡ್ಡ್ ಸೇರ್ ಅರಿ. ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಬತ್ತ್ಂಡ, ಕಂಡದ ಪುಡೆತ್ತ ಗಿಡ ಮರ್ದ್‌ಲಾ, ಬೇಲಿದ ತೊಪ್ಪುಲ್ನ ಕಸಾಯ ಇಂಚೆನೆ. ಕಾಂಡೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ, ಬಯ್ಯಗ್ ಇಜ್ಜಿ, ಬಯ್ಯಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಕಾಂಡೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಎಲ್ಲೆಗ್ ದಾದ ಪಂಡ್ದ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಸಿಂತೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ದನಿಕುಲು ಬುಡು ಪಾಡಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗಟ್ಟಿಮನಸ್. ದನಿಕುಲೆಗ್ಲಾ ನಿಂಗಿ, ದೂಮೆ ಪಂಡ ದಿಂಜ ಕುಸಿ. ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿಗ್ ಆರ್ನ ಪರತ್ ಅಂಗಿ, ಬೈರಾಸ್, ಯಜಮಾಂದಿನ ಪರತ್ ಸೀರೆ, ಪೂರಾ ಮೊಕ್ಲೆಗೆ. ಒರ ಒರ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಆಯನ್ ಮೆಲ್ಲ ಲೆತ್ತ್ದ್ ಪರ ಊರುಡುತ್ತಿನ ವಕೀಲೆ ಮಗೆ ಆನಂದೆ ಕಡಪುರ್ದಿನ ವಿಸ್ಕಿ ರುಚಿ ತೂವರೆ ಬಾಟ್ಲೆಡ್ ಒರಿದಿನೆನ್ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆನಿದ ದಿನ ಪಂಡಾ ದೂಮಗ್ ಸೊರ್ಗನೆ. ಬೈಲ್ಡ್ ಮುಂಡೇವುದ ಬೇಲಿದಂಚಿ ಪೋದು, ರಡ್ಡ್ ಪುಂಡದನ್ ಪತ್ ಕಂತ್, ಬೊಡೆದಿಡ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಲ್ ಅವ್ವೆನ್

ತೊಲ್ಲುದು, ಬಂಜಿ ಕುತ್ತುದು, ಸೊಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ದೋಟದ ಬೇಲಿಡಿತ್ತಿನ ಲಿಂಬೆ ಪುಲಿತ್ತ ನೀರ್, ಉಪ್ಪು, ಕಾಯಾದಿನ ನುಂಗೆಲ್ ಮುಂಚಿ, ಮಂಜಲ್, ಪೊಡಿ ಮಲ್ದಿನ ಚೂರು ಸಂಬರ, ಮಾತ ಬೆರೆದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಅರೆದ್, ಐಕ್ಲೆನ ಬಂಜಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್, ಅಂಚೆನೇ ಐಕ್ಲೆನಾ ಮೈಕ್ ಪೂಜಿದ್ ಬಾರೆದಿರೆಟ್ಟ್ ಪೊದ್ದಿದ್ ಬಾರೆದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ದ್, ಗೆಂಡೊಡು ಕಾಯಾವೊಲು. ಬಾಲೆಗ್ ಉನರೆ ಕೊರ್ದುಜ ಬೊಕ್ಕ ರಾತ್ರೆಡ್ ದನಿಕುಲು ಕೊರ್ತಿನ ಮರ್ದ್‌ದೊಟ್ಟುಗು, ನಿಂಗಿ ಅರ್ತಿಡ್ ಕಾಯಾದಿನ ಪುಂಡದನ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಪಟೊಂದು ತಿನ್ಪೆರ್. ದನಿಕ್ಲೆನ್ ಪುಗಾರ್ದ್ ರಾತ್ರೆ ಕುಸಿಟ್ ಕಳೆವೆರ್. ಅಂಚ ದನಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ದಕಲ್ನ ಸಂಬಂಧ. ದನಿಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಮೊಕಲ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಇಸ್ವಾಸ.

ಇಂಚೆನೇ ಒರ ದೂಮನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ದನಿಕುಲು ಪಂಡೆರ್, ತೂಲ ದೂಮ, ಆನಂದೆ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲಂಜಿ ಐತಾರ ಆಯನ ಪುಟುದಿನ ದಿನ. ಈ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಇಲ್ಲಡ್ ನಮ ಒಂಜಿ ಲೇಸ್ ದೆಪ್ಪುಗ. ಭಾರಿ ಗೌಜಿ ಆವೊಡು. ಊರ್ದಕುಲು, ನೆರೆಕರೆತ್ತ ಊರ್ದ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಲೆಪ್ಪು ಕಡಪುರು. ದೂಮಗ್ ಭಾರಿ ಕುಸಿ. ಪಂಡಿ ಪಿರ್ಕಾರ ಪೂರಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆ.

ನಿಂಗಿಗ್ಲಾ ಭಾರಿ ಕೆಲಸ. ಐತಾರ ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ದ್ ದನಿಕುಲ್ನಡೆ ಪೋದು, ಜಾಲ್ ಇಡೀ ಅಂಬಿ ಅಡ್ತ್‌ದ್, ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕಾರ್ ದೆಕ್ಕರೆ, ತಾರೆದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ದೀತಿನ ಪೆದಂಗರೊಗು ನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್, ಬಾಕಿದ ಕೆಲಸದಕಲ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ಕೋರಿ ತೊಲ್ಲುದು, ಕರುವಾದ್, ಅವ್ವೆನ್ ಕಡ್ತ್ ತುಂಡು ಮಲ್ತ್, ದೆಕ್‌ದ್ ಯಜಮಾಂದಿಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸ ಪೂರ ಮಲ್ತೊಲು. ಅಂಚೆನೇ ತರ್ಕಾರಿಲು. ಜುವ ಸೋತು ಪೋಂಡಲಾ, ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಭಾರಿ ಉಲ್ಲಾಸ್.

ಕೊಗ್ಗಣ್ಣೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಲೇಸ್ ಪಂಡ, ಊರು ಪೂರ ಗೌಜಿ. ಆರ್ ಅಂಚಿನ ಮಲ್ಲ ಅಸಾಮಿ.

ಮಿತ್ತೊಟ್ಟುದ ಕೊಗ್ಗಣ್ಣೆರ್ ಪಂಡಾ ಮಲ್ಲ ಜಾಗ್ ದ ಇಲ್ಲದಾರ್. ಎಡ್ಡೆ ಕಾಸ್ ದಾರ್. ಪನ್ಪೆರತ್ತಾ "ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಾರ್ ಪೊಲಿದ್ ಬುರೊಂದೊಲು ಆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್". ನೂದು ಮುಡಿ ಅರಿತ್ತ ಉಪ್ಪೊಲಿ, ತಾರೆ ದೋಟ, ಕಂಗ್ ದೋಟ, ಒಕ್ಕೆಲ್, ಸಕ್ಕೆಲ್‌ದಕ್ಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಸಾಗೊಳಿ ಪೂರಾ ಮಲ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅವ್ವತ್ತಾಂದೆ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬೈದಿನ ಮಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಮಲ್ಲ ವಕೀಲೆ.

ಒಯಿಕ್ಲಾ ಕಮ್ಮಿಜ್ಜಿ. ಕಂಡನ್ಯಗ್ ತಕ್ಕಂತಿನ ಬೊಡೆದಿ. ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಅರೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಆ ಊರುಡು ಏರ್ಲ ತಿಕ್ಕಯೆರ್ಗೆ. ಮುಗುರ್ ತೆಲಿಕೆದ ಮೋನೆ. ಸರ್ವಜ್ಞ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ "ಬೆಚ್ಚನಾ ಮನೆಯಾಗಿ, ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಾಗಿ, ಇಚ್ಚೆಯನರಿವ ಸತಿಯಿರಲು, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚೆಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ" ಅಂಚ.

ಇಂಚಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪಿನ ಬಿನ್ನೆರ್ಲಾ ಅಂಚಿನನೇ ದೇಖಿದಕುಲು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮುಂಡಾಸ್‌ದಕುಲು ಸೇರೊಂದೆರ್.

ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಆಪಿನ ಅಟಿಲ್ದ ಕಮ್ಮೆನ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬರೊಂದುಂಡು. ಮಗಕ್ ಭಾರಿ ಕುಸಿ. ಈತ್ ಗೌಜಿಡ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಆಯನ ಬರ್ತ್‌ಡೇ ನಡದ್ದಿನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಒನಸ್ಗ್ ಪೊರ್ತಾನಗ, ಆಯನ ಅಮ್ಮ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಲಕ್ಕಾರೆ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಪಚ್ಚದ ಜರಿತ್ತ ಸೀರೆ, ಕುಂಕುಮ ಬಣ್ಣದ ಐತ್ತ ಅರು, ಐಕ್ ಒಪ್ಪುನ ರಾಕಿ, ಮೈ ನೆಲ್ಕೆ ಬಂಗಾರ್, ಮುಂಡೊಗು ಅಗೆಲದ ಕುಂಕುಮ. ಅಮ್ಮನ್ ತೂವರೆ ಮಗಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣಾ ಯಾವಂದ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಕೊಗ್ಗಣ್ಣೆರ್ಲಾ ರಾಜಲೆಕ್ಕ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಮಗೆ ಆನಂದೆ ಎದುರು ಬತ್ತ್ ಇರ್ವೆರ್ನಲಾ ಕಾರ್ ಪತ್ತಿಯೆ. ಸೇರ್ದಿನಕುಲು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ "ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಮಗೆ. ದಾಲಾ ಅಂಕಾರಲಾ ಇಜ್ಜಿ."

ಯಜಮಾಂದಿ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಕೈದೆಕ್ಕರೆ ನೀರ್ ಕೊರುದು ಒನಸ್ಗ್ ಕುಲ್ಲರೆ ಪಂಡೆರ್.

ಇಲ್ಲದ ಎದುರು ಪಾಡ್ದಿನ ಮಡಲ್ದ ಮಲ್ಲ ದೊಂಪ, ಐತ ಅಡಿಟ್ ಸಾಲ್‌ಗ್ ದೀತಿನ ಪೆಲತ್ತ ಮರತ್ತ ಮಣೆಕ್ಕುಲು. ಮಾತೆರ್ಲ ವೇಶ್ಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಮಲ್ತ್ ಒನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್.

ಬರಿಟ್ಟೇ ಕೆಲಸದಕ್ಲೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಸಾಲ್ಡ್ ಒನಸ್ಗ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಮರತ್ತ ಪಲಾಯಿ ದೀತೆರ್. ದೂಮೆಲಾ ಕುಲ್ಲಿಯೆ.

ದೂಮೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಎನ್ನಿಯೆ. ಪುಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಿನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡು.

ಒನಸ್‌ನ್ ಪುಗಾರ್ದ್ ಮುಗಿಯಂದ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಅಗೇಲದ ಪಚ್ಚ ಪಚ್ಚ ಬಾರೆದ ಇರೆ. ಸುರುಟ್ಟು ಉನಿಲ ಕುಕ್ಕುದ ಮುಡಿ ಉಪ್ಪಡ್, ಬೆರಿಕ್ ಆಜಾದಿನ ಕಣಿಲೆ, ಸಾಲ್ ಡೇ ಪರೆಂಗಿ ಪೆಲಕಾಯಿದ ಮೆಣಸ್ಕಾಯಿ, ತೂವೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ

ಇರೆಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮೂಡೆದ ಬೊಲ್ದು ಬೊಲ್ದು ತುಂಡು. ಮೇಲ್‌ಗ್ ಗಮಸ್ ಕುಟ್ಟುನ ಕೋರಿದ ಗಸಿ. ಆತೇ ಅತ್ತ್, ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕಾಯಾದ್, ಬೊಲ್ನೆಯಿ ತಾಗಾದ್, ಗೆಂಡೊಡು ಕರ್ಂಟಾದಿನ ಕೋರಿದ ತುಂಡುಲು.

ಅವು ಸಮ, "ಅಗ್ಗದ ಮಂದೆಗ್ ಗುಜ್ಜೆದ ಕಜಿಪು" ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಕೆಲಸದಕಲ್ನ ಇರೆಕ್ ಕೋರಿಪುಂಡಿ ಮಾತ್ರ. ಎಲ ಕತೆನೇ ಇಂಚ ಎಂಚ. ಬಿನ್ನೆರನ ಇರೆ ತೂನಗ, ಬಾಯಿಡ್ ನೀರರಿಂಡ್ ದೂಮಗ್. ಸಭೆಟ್ಟ್ ಪನರೆ ಸಾಧ್ಯಜ್ಜಿ. ಉಂದೆಕ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ಜಂಬರ ಮಲ್ಪೊಡು. "ಅಂಡೆಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಯೆ, ಕಂಡೆಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಯೆ" ಎನ್ನ್‌ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪುಂಡಿನ್ ಕೋರಿದ ರೆಸೊಟ್ಟು ಸಮಾ ಚಂಡಿ ಮಲ್ತ್, ರಡ್ಡ್ ಬರಿಟ್ಲಾ ಮೆಲ್ಲ ಒತ್ತಿಯೆ. ಚಂಡಿ ಪುಂಡಿ ಟುಸಕ್ಕನೆ ರಟ್‌ದ್ ಎದುರ್ದಾರ್ನ ಇರೆಕ್ ರಟ್‌ದ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಎದುರ್ದಾರ್ ಕಣ್ ಮರತ್ತ್ ಇಂಬ್ಯನ್ ತೂಯೆರ್. ಇಂಬೆ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್ದ ಮೋನೆ ಮಲ್ತ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಂಡೆ. "ಎನನ್ ಮಾಪು ಮಲ್ಪುಲೆ. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಮರ್ಲ್ ಪುಂಡಿ ಎನ್ನ ಇರೆಡ್ದ್ ರಟ್‌ಂಡ್. ದನಿಕ್ಕುಲು ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್. ಅರೆಗ್ ದೂಮನ ಕುಸೆಲ್ ಅರ್ಥ ಆಂಡ್. ತಾನ್ ಮಲ್ದಿನ ತಪ್ಪುಲಾ ತೆರಿಂಡ್. ಬಿನ್ನೆರ್ದ ಪಂಡೆರ್ "ದಾದನಾ ತತ್ತ್ ಮೋಸ ಆಂಡ್. ಆಯೆ ಬೋಡುಂದು ಮಲ್ತಿ ನತ್ತ್. ಇರೆಗ್ ಬೇತೆ ಇರೆಟ್ಟ್ ಪಾಡುವೆ ಪಂಡ್ದ್ ಆ ಇರೆನ್ ದೂಮನಂಚಿ ಮೆಲ್ಲ ನೂಕಿಯೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಕೆಲಸದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಪೂರಾ ಒನಸ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ದೂಮೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ತೆಲ್ತ್. ಸೋಕುಡು ಮಡೆಇರೆತ್ತ ಒನಸ್‌ನ್ ಉಂಡೆ. ದನಿಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ತನ್ನ ತಪ್ಪುನು ಏರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ತೆರಿಪಾಯೆ ಪಂಡ್ದ್ ದೂಮನ ಮಿತ್ತ್ ಕುಸಿಯಾಂಡ್.

"ಆ ಮೈಟ್ ಅಸಲ್, ಈ ಮೈಟ್ ಕುಸಲ್".

❖ ❖ ❖

ತುಲುನಾಡ್ಡ್ ಬುಲೆ ಲೆಪ್ಪುನ ಪಾಟ್

ಐ.ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ, ಕಾರ್ಲ

ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ತುಲುನಾಡ್ಡ್ ಉಲ್ಲಯನ (ಜಮೀನುದಾರ) ಕಂಡೊಡು ನೇಜಿ ನಟ್ಟಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಟ್ಟಿದ ಪೊಡುಂಜೋವುಲು ಬುಲೆ ಲೆಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಅವು ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಒತೊರ್ಂದು ಬೈದ್ದೆರ್. ಬುಲೆ ಲೆಪ್ಪುನ ಪಾಟ್ ಪಂದ್ ಸಿರಿ ದೇವಿನ (ಪ್ರಕೃತಿ) ನೇಮೊ (ಭಕ್ತಿ) ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಉಂದೆನ್ "ಪೊಲಿ" (ಸಮೃದ್ಧಿ) ಲೆಪ್ಪುನ ಪಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಪಾಟ್ನ್ ಒರ್ತಿ ಪಾಡ್ನ (ಹಾಡುವುದು). ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕೂ ಪಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಬುಲೆನ್ (ಬೆಳೆ)ನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಕೂ ಪಂದ್ ಪನ್ನಗ ಮಾತಾ ಪೊಡುಂಜೋವುಲು ಒಂಜಿ ನೇಜಿನ್ ನೇಜಿ ನಡ್ತಿ ಕಂಡೊಗು ದಕ್ಪೆರ್. ಈ ಪಾಟ್ದ ಬರವು ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ತರ ಉಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಾಲ ಪೋಯಿಲೆಕೋ ಪೊಸ ಪೊಸ ಬರವುದ ಗೀಟುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸದೆರ್.

ಸುರುತ್ತ ಗೀಟ್ಡ್ ಉಲ್ಲಯ-ಉಲ್ಲಲ್ದಿನ ಇಲ್ಲ್ ಎಂಚ ಉಂಡು ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ಉಲ್ಲಾಕುಲು (ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಉಳ್ಳವರು) ಪಂದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸಿರಿವಂತಿಕೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್:

ಅಡಿ ಕಂಚಿ, ಮೇಲ್ ಕಂಚಿ. ಕಂಚಿ ಕರಂಜದ ಅರಮನೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್ಗೆ ಉಲ್ಲಯ-ಉಲ್ಲಲ್ದಿ ಪಂದ್. ಅಕ್ಲೆನ ಅರಮನೆದ ಮಾಡ್ ಕಂಚಿಡ್ ಮುಚ್ಚಿದೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಇಲ್ಲ ಉಲಾಯಿ ಕಂಚಿದ ಅತರ್ಡ್ ರೈಸುಂಡು. ಕಂಚಿಡ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರದ ಕುಂಜದಂಚಿನ ಅರಮನೆಡ್ ಉಲ್ಲಯನ ಉಲ್ಲಲ್ದಿ ಉಪ್ಪುವೆರ್.

ಕುಂಜದಂಚಿನ ಅರಮನೆಡ್ ಉಲ್ಲಯನ ಉಲ್ಲಲ್ದಿ ಎಂಚ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಪಂದ್ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್:

"ಜಾತಿ ಸಂಪಾಯಿಡ್, ನೀತಿ ಕೇದಾಯಿಡ್, ಮುಗುರು ಮಲ್ಲಿಗೆಡ್, ಮೊರಂಪು ಜಲ್ಲಿಡ್". ನಾಗ ಸಂಪಾಯಿ, ಗೆಂಡ ಸಂಪಾಯಿ ಪೂತ್ತ ಬದಲ್ ಬೊಲ್ದು ಸಂಪಾಯಿ ದೀತೆರ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ. ಮುಂಡೇವು ಕೇದಾಯಿ, ಕೆಂಪು ಕೇದಾಯಿ ದೀವಂದೆ ನ್ಯಾಯವಾಯಿನ ಬೊಲ್ದು ಬಣ್ಣದ ಕೇದಾಯಿ ದೀತೆರ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ. ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಮುಗುರುಡು ಮೊರಂಪು ಮುಟ್ಟ ಜಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ದ್ ರೈಸೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್ ಉಲ್ಲಯನ ಬುಡೆದಿ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ. ಅಂಚೆನೆ ಉಲ್ಲಾಯೆರ್ ಕುಲ್ಲುನ ಕುಟ್ಸು ಎಂಚ ಉಂಡು ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಪಾಟ್‌ಡ್. ಅವು "ಸರ್ಪ ಲಿಂಗೊಡು, ಕೆಲೆಂಜಿ ಗದ್ದಿಗೆಡ್" ಕುಲ್ಲುದೆರ್ ಉಲ್ಲಾಕುಲು. ಆ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಒರಗುನವು ನಾಗನ ಜಿಡೆತ್ತ ರೂಪೊಡು ಉಂಡು. ಕೈ ದೀವರೆ ಕೆಲೆಂಜಿದ ರೆಂಕೆದ ರೂಪೊಡು ಉಂಡು. ಕಂಚಿಡ್ ಮುಚ್ಚಿದಿನ ಗದ್ದಿಗೆ ಅವು.

ಸಿರಿವಂತೆರಾಯಿನ ಉಲ್ಲಯೆನ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಲಾ "ಬಂಗಾರ್ದ ಕತ್ತಿ, ಬೊಲ್ಲಿದ ಬಲ್ಲ್" ಪತೊಂದು ಕೆಯ್ಯಿ ಕೊಯ್ಯರೆ ಬರ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗು ನಡ್ತಿ ನೇಜಿಡ್ ಸಿರಿಕುಲು ಪುಡಾದ್ ಪುಟ್ಕನೆ ಆದ್ ಪೊಟ್ಟೆ ಆದ್ ಎಂಚ ಕೊರಲ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡು ಪಂದ್ ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ದ್ (ಹಾಡಿ) ಪನ್ಪೆರ್. ಸಿರಿದೇವಿನ ನೇಮೊ (ಸ್ಮರಣೆ) ಇಂಚ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಬಂಗ ಬಾರೆ (ಬಾಂಗ್-ಬರೆ) ಪಾಯಿಲೆಕೊ ಆವೊಡು:

ಬರೆ (ದರೆ-ತೋಡುದ ಬರಿತ್ತ ಎತ್ತರದ ಜಾಗ) ಪುಡಾದ್ ಬಾಂಗ್ ಆಯಿಲೆಕೊ ಕೊರಲ್ ಪುಡಾದ್ ಪಾಯಿ ಆವೊಡು. ಸಿಂಗ ಬಾರೆ (ಸಿಂಗ ಬಾಯಿ) ಸಿಗರ್‌ಲೆಕೊ ಆವೊಡು: ಸಿಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಅಂಗವುನ ಲೆಕೊ ಪೊಟ್ಟೆದ ಕೆಯ್ಯಿಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಕೊರಲ್ ತಿಗ್ತೊಂದು (ಸೀಳಿಕೊಂಡು) ಬರೊಡು.

ಅಜ್ಜಿ ಕಂಗ್‌ಡ್ ಪಿಂಗಾರ ಒಡೆಯಿಲೆಕೊ ಆವೊಡು:

ಲತ್ತ್ ಕಂಗ್‌ದ ಪಿಂಗಾರ ಬೇಗ ಒಡೆಯುಜಿ. ಆಂಡ ಅಜ್ಜಿ ಕಂಗ್‌ಡ್ ಪಿಂಗಾರ ಆಂಡ ಅವು ಬೇಗ ಪುಡಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಪೊಟ್ಟೆದ ಕೆಯ್ಯಿತ ಕೊರಲ್ ಬೇಗೊಡು ಪುಡಾದ್ ಬರೊಡು. ಗೆಂದೆಲ್ ತಾರೆಡ್ ಕೊಂಬು ಪುಡಾಯಿಲೆಕೊ ಆವೊಡು: ಗೆಂದೆಲ್ ಬಣ್ಣದ ಕೊರಲ್ ಕೆಯ್ಯಿತ ಕೊಂಬುಡ್ದು ಪುಡಾದ್ ಬರೊಡು.

ಬಲ್ಲೆಡ್ ಬಲ್ಪೆ ಬಾಯಿ ಬುಡಿ ಲೆಕೊ ಆವೊಡು: ಬಲ್ಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬಲಿಪ್ಪೆ (ಹುಲಿ) ಬಾಯಂಗಾಯಿಲೆಕೊ ಕೆಯ್ಯಿ ಬಾಯಾಂಗಾದ್ ಕೊರಲ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡು.

ಕುಂಜಡ್ದ್ ಕುದುಕೆ ಕೂಲಿ ಬುಡಿಲೆಕೊ ಆವೊಡು:

ಕುಂಜ(ಬೆಟ್ಟ)ದ ಗವಿಟ್ಟ್ ಇತ್ತಿ ಕುದುಕೆ ಬಾಂಗ್ ದೀನಗ ಐತ್ತ ಬೊಲ್ದು ಕೂಲಿ ತೋಜಿಲೆಕೊನೆ ರೈಸಿಲೆಕೊನೆ ಕೊರಲ್ ಪುಡಾದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡು.

ಕೆಯ್ಯಿ ಕೊಯ್ಯೊಡು ಕೆಯ್ಯಿ ಕಟ್ಟೊಡು. ಕೆಯ್ಯಿ ನೋಪೊಡು ಬೈಯ್ಯಿ ಮುಟ್ಟೊಡು: ಬುಲೆದಿನ ಕೆಯ್ಯಿ ಕೊಯ್ದ್, ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ನೋತುದು ಬೈಯ್ಯಿ ಮುಟ್ಟುದು ಬಾರ್ ಪತ್ತೊಡು, ಅರಿ ಮಲ್ಪೊಡು, ಮುಡಿ ಕಟ್ಟೊಡು ಪಂದ್ ಸಿರಿದೇವಿಡ ನಟ್ಟೊನುವೆರ್.

ಬಂಡಾರ ತೂವೊಡು, ಸರಕ್ ದಿಂಜಾವೊಡು, ಸೆಟ್ಟಿ ಬಂಡಸಾಲೆಗ್ ಪಾಡೊಡು, ಪನವು ಪತ್ತೊಡು : ಕೂ..ಕೂ.. : ಸೆಟ್ಟಿನ ಅರಿತ್ತ ಭಂಡಾರ (ಗೋದಾಮು) ಕಾಪುನ ಭಂಡಾರಿನ್ ತೂವೊಡು.ಅರಿತ್ತ ಸರಕ್ ದಿಂಜಾದ್ ಸೆಟ್ಟಿನ ಭಂಡಸಾಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪನವು (ದುಡ್ಡು) ದೆತೊನೊಡು ಪಂದ್ ಕೂ ಪಾಡುವೆರ್.

❖ ❖ ❖

ಕಿನ್ಯ ಕಥೆ

"ಪಾಲ್....!"

ಸುಭಾಷಿಣಿ ಮಂಚಿ

'ಮಿಯಾವ್ ಮಿಯಾವ್' ಪಂದ್ ಅರಬಾಯಿ ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆನ ಲೆಪ್ಪು ತೆರಿಯೊನಿನ ಕಿನ್ನಿ ಪುಚ್ಚೆಲು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಗಾಡಿದಲಕ ಬಲಿತೊಂದು ಬತ್ತ. ಕಿನ್ನಿ ಪುಚ್ಚೆಲೆಗ್ ಸರ್ರಿ ಗೊತ್ತುಂಡು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಾದನೋ ತಿನಿಯರೆ ತಿಂಡಿ ಕನಯಿದಲ್ ಪಂದ್. ಅಪ್ಪೆ ಪುಚ್ಚೆ ಕಿನ್ನಿಲೆಲ್ನ ಎದುರು ಮೀನ್‌ದ ತುಂಡು ದೀನ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ, ತೂಯೆರೆ ಒಂತೆ ಚುರುಕುಲೆಕ ತೋಜುನ ಪುಚ್ಚೆಯೊಂಜಿ, ರಪಕ್ಕ ದೀನಲ್ತ್ ಒಯಿತೊಂದು 'ಉಂದು ಎನ್ನವ್ ಒರಿಯನನೆ' ಪನ್ಪುಲೆಕ ಗುರ್ರ್ ಗುರ್ರ್ ಪಂದ್ ಆರ್ಭಟ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಪುಚ್ಚೆ ಜೋಕುಲೆನ್ ಅಂಚಿ ಸಮಾಧಾನಲಾ ಮಲ್ತಿಜಿ, ಒಯಿತ್ ದೆತ್ತುದು ಪಟ್ಟ್ ನೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ದೂರಡ್ ಕುಲೊಂದು ಪೊಕ್ಕಡೇ ತೂವೊಂದು ಇತ್ತುಂಡ್. ಮೀನ್ ಮುಗಿನೇಟ ತುಚ್ಚೋನ್ವರ್ ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಾದ ಮಲ್ಪರ್? ಪನ್ಪಿನವ್ ಆಯಿತ ಭಾವನಾ.... ದಾನ್ನ......?!!!!!!

ಈ ಪುಚ್ಚೆಲೆನ ಲಡಾಯಿ ಕೇಂದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನ ಶಾರದಕ್ಕೆ ಪುಚ್ಚೆಲೆನ್ ಶೂ...... ಶೂ..... ಪಂದ್ ದೂರ ಬಲಿಪಾದ್, ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕರಿಬೇವು ದೈರ್ದ್ 10–20 ಇರೆ ಕೊಯಿದ್ ಉಲಯಿ ಕೊಂಡೊಯಲ್. ಇಂಚಿರ್ದ್ ಆಲ್ ಉಲಯಿ ಬರ್ಪುನೇಕ್ಲಾ, ಅಂಚಿರ್ದ್ ಆಲ್ನ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಸತೀಶೆ ಬೊಕ ಪಿರೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ ಗಿರೀಶೆ ಉಲಯಿ ಬತ್ತುದ್ 'ಅಮ್ಮಾ' ಪನ್ಪುನೆಕ್ಲಾ ಸಮ ಆಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಇರ್ವೆಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬತ್ತಿನ ಕೊಸಿಟ್ ಪಾರ್ದ್ ಬತ್ತುದು ಎದುಕೊನಿಜಲ್. ಆಲ್ನ ಕೆಲಸನ್ ಉಂತಾವಂದೆನೇ ಉಲಯಿರ್ದ್ 'ಹಾ ಬಲೆ' ಪಂದ್ ಪಂಡಲ್.

ತನ್ನ ಕಂಡನಿ ತೀರ್ದ್ 5 ವರ್ಸ ಕರಿನೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನಲ ಅಕುಲ್ನಕುಲ್ನ ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅವ್ ಒವು ಘಳಿಗೆಡ್ 'ಆಸ್ತಿ' ಪನ್ಪಿನ ಮೋಹ ಅಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮುಗಲ್‌ದಲಕ ಅಡನ್ಸ್ಡ್, ಅವ್ವೇಪಲಾ ಬರ್ಸ ಆದ್ ದೊರಿಯಂದೆನೇ ಪೋಂಡು. ಅಯಿತ ಬದಲ್ ತೆಡಿಲ್‌ಲೆಕ ಅಪಗಪಗ ಕುಟ್ಟೊಂದೆ ಇತ್ತುಂದು. ಶಾರದಕ್ಕ ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಯಾನೇ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತುದು ಬುಲೆಪಾಯಿನ ಜೋಕುಲಾ ಪಂದ್ ಪ್ರತೀಸಲಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತುದು ಕನ ನೀರ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಸುದ್ದಿಯೇ ಇಜ್ಜಂದೆ, ತೆಡಿಲೇ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಬರ್ಸಲೆಕ, ಶಾಂತವಾದ್ ತೆಲಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಈ ಜೋಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನನ್ಲಾ ತೂಯಿನ ಶಾರದಕ್ಕಗ್ ಅಲೆನೇ ಆಲ್ ನಂಬಂದಿನಾತ್ ಅಚ್ಚರಿ ಆಂಡ್. ಪಿರ ಆಸ್ತಿ ಪನ್ಪಿನ ದೇವತೆನ್ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಈ ಶಾಂತ ರೂಪ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಪನ್ಪುನವ್ ಅಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಯೆರೆ ಜಿಂಜ ಪೊರ್ತು ಬೊಚ್ಚಾರ್ಂಡ್. ಏತಾಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಮನಸ್ ಅತೆ??!!!.

ಇನಿ ಆಲ್ ಪೂರೆಕ್ಲಾ ತಯಾರಾದ್ ಇತ್ತಲ್. ರಡ್ಡ್ ಜನತ ಮೋನೆ ತೂಯಿನಾಲೆ, ಉಲಯಿ ಪೋದು ಜಾಗೆದ ಕಾಕಜಿಲೆನ್ ಮಾತ ಅಕುಲೆನ ಎದುರು ಕನತ್‌ದ್ ದೀಯಲ್. ರಪಕ್ಕ ಒಯಿತ್‌ದ್ ದೆತೊನಿನ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ 'ಈ ತೋಟದ ಜಾಗೆ ಎನ್ನ' ಅವ್ ಎನ್ನ ಉಂದು ಎನ್ನ ಪಂದ್ ಗೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಮಲ್ಲಾಯೇ ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪುಲೆಕ ಸ್ವರ ದೆರ್ತೆ. ಮೈ ಕೈ ಮುಟ್ಟುನೇಟ ಎತ್ತುಂಡ್ ಈ ಲಡಾಯಿ. ಶಾರದಾ ಮಾತ್ರ ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತೊಂದು ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ನಿಮಿಸರ್ದ್ ದುಂಬು ಈ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ಕಾರ್ ದೀನ ಮೊಕುಲೇನಾ ಪನ್ಪಿಲೆಕ 'ಮನಿಪಂದೇ' ತೂವೊಂದು ಉಂತಿಯಲ್...........!!!!!

❖ ❖ ❖

ಕತ್ತಿ ಪಾರಾವೊಂದು ತರೆ ಕಡ್ತಿನ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು

ತುಳುಕ್ಕ್ : ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್, ಕೊಡವೂರು
ಮೂಲ ಬರವು : ಡಾ। ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲೆಡ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ, ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಗುತ್ತು ಪಂಡ ಎಣ್ಮೂರು ಗುತ್ತು. ಆ ಗುತ್ತುದ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ ದಾರಾಮು ಪನ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು. ಅಲೆಗ್ ಒರ್ತಿಯೆ ಮಗಲ್ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು. ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪೊಲು "ಮಗಾ... ಯುಗಾದಿ ಪರ್ಬ ಕರಿಂಡ್. ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಲು ಸುರುವಾಂಡ್, ನಮ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನ ಕಿರ್ಸೆದ ಕುಟುಂಬದಕುಲು. ಮರಿಯಲ ಸುರು ಆವೊಡ್ದುಂಬು ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನಿದ ಅಟ್ಟಣೆ ಆವೊಡು. ಬೇಷ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪತ್ತೆಕ್ಕ್ ಪತ್ತನಾಜೆ. ಪತ್ತನಾಜೆದಾನಿ ಪತ್ತ್ ಪನಿಯಾಂಡಲಾ ಬರ್ಸ ಬೂರ್ದು ಮರಿಯಲ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಅವೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಪಂಡ ಪಗ್ಗುಡು ಪದಿನೆಡ್ಮೊರ್ದು ದುಂಬು ಕಂಡ ದಪ್ಪೊಡು, ಪೊಸ ಕತ್ತಿಲೆನ್ ಮಲ್ಪಾವೊಡು, ಪರ ಕತ್ತಿಲೆನ್ ಕೊಡಪಟ್ಯೊಡು ಬಾಯಿ ಪರ್ತೆ ಮಲ್ಪಾವೊಡು, ಕತ್ತಿಲೆಗ್ ಪುಡಿ ಪಾಡಾವೊಡು, ಕೊಟ್ರೆ-ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಮಲ್ಪಾವೊಡು, ಬಡ್ಡಾದಿತ್ತಿನೆನ್ ಪರ್ತೆ ಮಲ್ಪಾವೊಡು. ಎಲ್ಲೆ ಯಾನ್ ಬುಳೇರಿ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ಮಗಲೆ" ಪನ್ಪೊಲು.

ಐಕ್ಕ್ ಮಗಲ್ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು "ಅಮ್ಮಾ ನಮ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಪೋಯಿ. ಯಾನ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಮೂಲು ಕುಲ್ಲಯೆ. ಉಂದು ಬೂತದ ಇಲ್ಲದಲ್ಕ, ಮುಲ್ಪ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಏರ್ಲಾ ಓಂಕೊನ್ನಕುಲ್ಜೆರ್. ಪಿದಯಿ ಪೋಪಿಲೆಕ್ಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಉಲಯಿ ಒರ್ತಿಯೇ ಉಪಲೆಕ್ಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಗುಮ್ಮನ ಗೂಡುದಲ್ಕಾತ್‌ಂಡ್ ಇಲ್ಲ್. ಯಾನ್ಲಾ ನಿನ್ನೊಟ್ಟುಗೇ ಬರ್ಪೆ" ಪನ್ಪೊಲು.

ಈ ಬರಡ ಪೊಣ್ಣೆ, ನಿಕ್ಕ್ ಪಾತರ್ರೆ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಮೋಕೆದ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್

ಪುಡ್ಕೆನ ಪುಚ್ಚೆ ಉಂಡು. ಪಿದಯಿಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪರೆ ನಾಯಿ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಲಕ್ದ್ ನಿಕ್ಕಾತ್ರ ಅಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್ ದೀಪೆ. ಈ ಬರ್ಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿ. ಪೋಪಿನ ಸಾದಿಡ್ ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗನ ಇಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಆಯೆ ನಿನನ್ ಪಿನಿ ತೂಯೆಡ ಇಂಚೆನೆ ಬುಡ್ಪಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪೊಣ್ಣು ಮರ್ಲೆ ಆಯೆ. ಆಯಗ್ ತೂಯಿನ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪೂರಾ ಬೋಡು. ಪೋದು ಪೋದು ಆಯನ ಬಾಯಿಗ್ ಬೂರುನು ಬೊಡ್ಚಿ ಮಗಲೇ" ಪನ್ವೊಲು ಅಪ್ಪೆ.

"ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯಡನೇ ಉಪ್ಪಡ್. ಎನನ್ ನೋಚಾವುನ ದೈರ್ಯ ಆಯಡ ಉಂಡಾ? ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಯಾನ್ ತೂವೊನುವೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ವೊಲು ದೆಯ್ಯಕ್ಕು. ಹಠ ಪತಿನ ಮಗಲೆನ ಪಾತೆರ ಮರ್ಲೆ ಆವಂದಿನ ದಾರಾಮು "ಅಂಚಾಂಡ ಅಟ್ಟಿಲ್ದ ಅಟ್ಟನೆ ಬೇಗ ಮಲ್ಪು, ಒಣಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೇಗ ಪೋದು ಬರ್ಕ, ಕತ್ತಲೆಗ್ ಪೋಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿ" ಪನೊಂದು ಅಪ್ಪೆ ಮಗಲೆನ್ ಪೇಂಟೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋವರೆ ಒಪ್ಪುವೊಲು.

ನುಪ್ಪು ಬೆಯ್ಯೊಂದು ಬನ್ನಗ ಸಾರ್ದ ಅಟ್ಟನೆ ಮಲ್ಪುವೊಲು. ಅಡ್ಡ ಮೂರ್ದಿನ ಕಾಯಿಕಜಿಪುನು ಪುಳಿಕೊದ್ದೆಲ್ಗ್ ಪಾಡ್ವೊಲು. ಸರ್ತ ಮೂರ್ದಿನ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುನು ಆಜಾದಿನೆಕ್ಕ್ ದೀಪೊಲು. ಲಿಂಬೆಪುಳಿನ್ ಕುತ್ತುದು ಉಪ್ಪಡ್ ಪಾಡ್ವೊಲು. ಅಟಿಲ್ ಮುಗಿಬೊಕ್ಕ ಮೀಯರೆ ಬೆಂದ್ರೊಟ್ಯದಂಚಿ ಪೋಪೊಲು ದೆಯ್ಯಕ್ಕು. ಮೆಯಿ-ಕಯಿಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜೊಂದು ಬೆಚ್ಚನೀರ್ಗ್ ಚಪ್ಪೆನೀರ್ನ್ ಕೂಟುದು ಮೀಪೊಲು. ಅಪ್ಪೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಮೀಯೆರೆ ಪನ್ವೊಲು. ತಾನ್ ಕುಡಾ ಅಟ್ಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದು ನುಪ್ಪು, ಕೊದ್ದೆಲ್, ಆಜಾದಿನೆನ್ ಪೂರಾ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಜಾದ್ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟುಗು ಒಣಸ್ಗ್ ಕುಲ್ಲುವೊಲು. ಇರ್ವೆಲ್ಲಾ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಒಣಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಅಲ್ತ್‌ರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ರೇಸಿಮೆದ ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆ ತುತುದು ಐಕ್ ಒಪ್ಪುನಂಚಿನ ರಾಕಿ ಪಾಡ್ವೊಲು. ತರೆ ಬರ್ಚಿದ್ ನೇಯ್ದ್, ನೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ತಲೆ ಪಾಡುವೊಲು. ಕೆಬಿಕ್ ಬೆಂಡಲೆ, ಮೂಂಕುಗು ಮೂಂಕುದ ಬೊಟ್ಟು, ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಗ್ ಸರ, ಕಯಿಕ್ ಕಾಜಿ, ಸೊಂಟೊಗು ಪಟ್ಟಿ, ತೋಲುಗು ವಂಕಿ, ಕಾರ್ಗ್ ಕಾರ ಸರಪೊಲಿ, ಬಿರೆಲ್ಗ್ ಉಂಗಿಲ ದೀವೊಂಡೊಲು. ನಿಸಲ್ಗ್ ಕುಂಕುಮ, ಕಣ್ಣ್ ಕೋಲು ಮಯಿ, ಕೆನ್ನೆಗ್ ಮಂಜೊಲು ಪೂಜೊಂಡೊಲು. ಕೊಡೆಂಜಿಗ್ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟು ದೀವೊನ್ವೊಲು. ಕಾರ್ಗ್ ಗೆಜ್ಜೆಮಣಿ ಪಾಡೊಂದು, ಸೊಂಟೊಗು ಗೆಜ್ಜತ್ತಿ ತಿಕ್ಕಾವೊಂದು, ಕಯಿಟ್ ಸತ್ತಿಗೆ ಪತ್ತೊಂದು, ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟುಗು ಜಾಲ್ ಜಪ್ಪುವೊಲು. ಇರ್ವೆಲಾ ದಂಡಿಗೆ ಏರ್ದು ಬುಳೇರಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ವೆರ್.

ಅಪ್ಪೆ-ಮಗಲ್ ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಎರುವೆರ್, ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಜಪ್ಪುವೆರ್,

ಒಂಜಿ ತೋಡು ದಾಂಟುವೆರ್. ಬೈಲರ್ದ ಬೈಲ್ಡ್ ಪೋನಗ ಕಂಡದ ಬರಿತ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟಪುಣಿಟ್ಟ್ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗೆ ತನ್ನ ಬೂಡುದ ಜಾಲ್ಡ್ ಉಂತುದು ಪೋಪಿನ ದಂಡಿಗೆನ್ ತೂಪೆ. ಆಯಗ್ ಕೋಲ್ಮಂಚಿ ಮೆನ್ಕಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. 'ಛೇ! ಛೇ! ಉಂದು ದಾನಿ ಬೇಷದ ತಿಂಗೊಲ್ಡ್ ದಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಮೆಂಚಿ ಇತ್ತೆನೇ ತೋಜಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಮೆಂಚಿ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ತೆಡಿಲ್ ಬರೊಡೆ. ಆಂಡ ತೆಡಿಲ್ದ ಶಬ್ದ ಕೇನುಜಿ' ಪಂಡ್ದ್ ಅಚ್ಚರೊಡು ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂವೊಂದುಪೊಂದುಪ್ಪುನಗ ದಂಡಿಗೆ ತುಂಬೊಂದಿನ ದಂಡಿಗೆದ ಮಾನಿಲು ಇಲ್ಲದ ಎದುರ್ದ ಸಾದಿ ದಾಂಟ್ದ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ತೋಜುಂಡು.

ಕೂಡ್ಲೇ ಆಯೆ ತನ್ನ ಉಲಿಗದ ಬೇಲೆಮಾನಿಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ "ಓಡೇ ಪೋಯರ್ ನಿಕುಲು? ಕೂಡ್ಲೇ ಅಲ್ಪ ತಾದಿಡ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ದಂಡಿಗೆಗ್ ಎದುರುಂತುದು, ದಂಡಿಗೆನ್ ಉಂತಾಲೆ. ದಂಡಿಗೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಕಲೆನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬಲೆ. ದೊಂಬುದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬಚ್ಚೆಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೊಂಬಡ್ಡಾದ್ ಪೋಲೆಂದ್ ಪನ್ಲೆ. ಬಾಜೆಲ್ಗ್ ಬೊಂಡ ನೀರ್ ಪರ್ದು ಪೋವರೆ ಪನ್ಲೆ. ಬಡವುಗು ಫಲವಸ್ತುಲೆನ್ ತಿಂದ್ದ್ ಪೋವರೆ ಪನ್ಲೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ವೆ ಬಂಗೆ.

ಬಂಗನ ಪಾತೆರೊನು ಕೇಂಡಿನ ಬೆಲೆಮಾನಿಲು ಪಾರೊಂದು ಪೋದು ದಾರಾಮುನ ದಂಡಿಗೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಉಂತುವೆರ್. ದಂಡಿಗೆದ ಉಲಯಿ ಇತ್ತಿನ ಪೊಂಜೆವೆರ್ದ ಬಂಗೆಜ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಅಕಲೆನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವರೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು "ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲೇ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಕುಲು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಪಿರಪೋದು ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿತೊನ್ಲೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೊಲು.

ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಬೇಲೆಮಾನಿಲು ಬಂಗನ ಬೂಡುಗು ಪಿರ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಪಿರಬತ್ತಿನ ಬೇಲೆಮಾನಿಲೆನ್ ತೂದು ಆಯಗ್ ಪಿಸ್ರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಸ್ವತಃ ಆಯೆನೇ ಅಕುಲು ಪೋಪಿನ ದಂಡಿಗೆದ ಬೆರಿ ಪತ್ತ್ "ಓ ದಂಡಿಗೆದ ಮಾನಿಲೇ ಉಂತುಲೆ, ದುಂಬು ಪೋವಡೆ" ಪನೊಂದು ಬೆರಿ ಪತ್ತುವೆ. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಓ ಮಾನಿಲೆ ನಿಕುಲು ಉಂತಡೆ, ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುಲೆ" ಪನ್ಪೊಲು. ಅಕುಲು ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್.

ಬಂಗೆ ಎದುರುಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಂಡಿಗೆ ತುಂಬೊಂದಿತ್ತಿನಕಲೆಗ್ ಅಡ್ಡಕಟ್ದ್ ದಂಡಿಗೆದ ಕೊಂಬುನು ಪತ್ದ್ ನೇಲುವೆ. ಅದಗದೆ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ನೇಲೊಂದುಪುನಗ ಬಂಗನ ತಿಗಲೆಗ್ ತನ್ನ ಕಾರ್ದ್ ತೊರ್ಪುವೊಲು. ದಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಬಂಗನ ಕಯಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆಯೆ ಕೆಸರ್ದ ಕಂಡೊಗು ಬೂರುವೆ. ಬೂರ್ದಿನಾಯೆ

ಲಕ್ದ್ ತೂಪೆ. ಮೆಯಿ ಕಯಿ ಪೂರಾ ಕೆಸರ್ಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಂಗಗ್ ಬಾರೀ ಅಪನಾಲೆಸಿ ಆಪುಂಡು. ಆಯೆ ತನ್ನ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ. ಕೆಸರಾತಿನ ಕುಂಟಂಗಿ ಮಾತ್ದ್ ಬೇತೆ ತುತ್ತ್ಯೆತ ಮಲ್ತೊನುವೆ. ತನ್ನ ಬೊಲ್ಲಿ ಕುದುರೆನ್ ಏರ್ದ್ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಲೆನ ಬೆರಿ ಪತ್ತುವೆ.

ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟುಗು ಬುಳೇರಿ ಮುಟ್ಟುವೊಲು. ಅಲ್ಪ ಕರ್ಬದ ಸಾಮಾನ್ದ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋದು ಒಂಜಾತ್ ಕತ್ತಿಲೆನ್ ಮಲ್ಪಾವೊಲು. ಪಜಿರ್ಕತ್ತಿ, ಕಡ್ಪತ್ತಿ, ಪರ್ದತ್ತಿ, ಬಿಸತ್ತಿ, ಬಾಳ್ಕತ್ತಿ, ಇಂಚ ಬೋಡಾಪಿನ ಮಾತಾ ಕತ್ತಿಲೆನ್ ದೆತೊನ್ವೊಲು. ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಕೊಟ್ರೆ ಪಿಕ್ಕಾಸ್ಲೆನ್ ದೆತೊನ್ವೊಲು. ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಬೇಲೆಮಾನಿಲೆಡ ತುಂಬಾವೊಲು. ಆತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಬೈಲರ್ದ್ ಬಂಗೆ ಅಡೆಗ್ ಬರ್ಪೆ. ದಾರಾಮು ದೆತೊಂದಿನ ಕರ್ಬದ ಸಾಮಾನ್ಲೆನ ಪನವು ತಾನ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಅಂಗಡಿದಾಯಡ ಪನ್ಪೆ. ಐಕ್ ದಾರಾಮು ಒಪ್ಪುಜೊಲು. ತಾನ್ ದೆತೊನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ದ ಬಿಲೆನ್ ತಾನೇ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಪನೊಂದು ಆಲ್ ಪಿರ ದಂಡಿಗೆ ಏರುವೊಲು. ಬೈರ ಬಂಗಗ್ ಕುಡಾ ಮಸ್ತ್ ಅಪನಾಲೆಸಿ ಆಂಡ್. ಆಯೆ ತನ್ನ ಕುದುರೆ ಏರ್ದ್ ತನ್ನ ಬೂಡುಗು ಬರ್ಪೆ. ತನ್ನ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆನೇ ತನ್ನ ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್ದ್, "ಇಲ್ಲ ಎದುರುದ ಕಟ್ಟ ಪುಣಿಟ್ ಇತ್ತೆ ದಂಡಿಗೆನ್ ಪತೊಂದು ಮಾನಿಲು ಬರ್ಪೆರ್. ಆ ಡಂಡಿಗೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊವು ದಾರಾಮುನು ದಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಜಪುಡಾದ್ ಬಲೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆ.

ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲು ಪೋದು ಕಟ್ಟ ಪುಣಿಕ್ ಅಡ್ಡ ಉಂತುವೆರ್. ದಂಡಿಗೆದಕಲೆನ್ ಉಂತಾದ್ ದಾರಾಮು ಏರ್ಂದು ಇಂಚ ದಾಯೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದಾರಾಮು ತಾನೆರ್ಂದು ಪನೊಂದು ದಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್ ಉಂತುವೊಲು. "ಈರ್ ಬಂಗರ್ನ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಒರ ಬತ್ತ್ದ್ ಪೋವೊಡ್ಗ್" ಪನ್ಪೆರ್ ಮಾನಿಲು. ದಾರಾಮು ಮಗಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ "ದೆಯ್ಯಕ್ಕು... ಈ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಲ, ಯಾನ್ ಬಂಗಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪೆ" ಪನೊಂದು ಮಗಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಪೊಲು.

ದಂಡಿಗೆಡ್ದ್ ಜತ್ತಿನ ದಾರಾಮು ಬಂಗನ ಅರಮನೆಕ್ಕ್ ಪೊಪೊಲು. ದಾರಾಮುನು ಎದ್ರೊಕಿನಿನ ಬಂಗೆ ಅಲೆಗ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಬೊಲ್ಲಿದ ಕುರ್ಸಿ ಕೊರ್ದ್ "ಕುಲ್ಲುಲೆ ಮಾಮಿ" ಪನ್ಪೆ. ಐಕ್ಕಾಲ್ "ಯಾನ್ ವಾ ಲೆಕ್ಕೊಡು ನಿಕ್ಕ್ ಮಾಮಿ ಆವೊಡು? ಯಾನ್ ಒಕ್ಯಂದಿ ಪೊಂಜೊವು. ಈ ಬೈರ ಬಂಗೆ. ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ಲಾ ವಾ ಸಂಬಂಧ?" ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೊಲು. ಐಕ್ಕ್ ಬಂಗೆ "ಮಾಮಿ, ಸಂಬಂಧ ನಮ ಮಲ್ತೊನುಗ. ಇರೆನ ಮಗಲ್ ದೆಯ್ಯಕ್ಕುನು ಎಂಕ್ ದಾರೆ

ಮಯ್ತ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಅದಗ ಸಂಬಂಧ ಬುಲೆವುಂಡು" ಪನ್ಪೆ.

"ಈ ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಾಯೆ ಯಾನ್ ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಾಲ್. ಎಂಕ್ಲಾ ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ವಾ ಸಂಬಂಧ?" ಕೇನ್ವೊಲು ದಾರಾಮು. "ಕರ್ಚಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬತ್ತ್ -ಬಂಗಾರ್ ಎನಡ ಉಂಡು, ಉಂತರೆ ಅರಮನೆ ಉಂಡು, ಈತ್ ಮಾತಾ ಉಪ್ಪುನಗ ಜಾತಿದ ಪಾತೆರ ದಾಯೆಗ್? ಮಗಲೆನ್ ಎಂಕ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರ್ಲೆ" ಪನ್ಪೆ ಬಂಗೆ. ಆಯೆ ಎಂಚ ಪಂಡಲಾ ದಾರಾಮು ತನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಬಂಗಗ್ ಮದ್ಮೆ ಕೊರಿಯೆರೆ ಒಪ್ಯೊನರೆ ತಯಾರಾಪೊಜೊಲು.

ದಾರಾಮು ಒಪ್ಪಂದಿನ ತೂದು ಬೈರಬಂಗೆ ಕೋಪೊಡು ಕೊದ್ಯೊಂದು ಸುಯಿಂಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆ. ತನ್ನ ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ "ಈ ಪೊಂಜೆವುನ ರಡ್ಡ್ ಲಟ್ಟೆಡ್ಲಾ ಪತ್ತೆ. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟುಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಅಟ್ಟೆಮುಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಪುಂಡಿ ಬಿಗಿತ್ತ್‌ದ್, ಗುದ್ದುದು ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪುಜರಾ, ಕೊರ್ಪುಜರಾ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್ಲೆ" ಪನ್ಪೆ. ಬೇಲೆಮಾನಿಲು ದಾರಾಮುನು ಪತ್ದ್ ಅಟ್ಟೆಮುಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಪುಂಡಿ ಬಿಗಿತ್ದ ಗುದ್ದುವೆರ್. "ಎಂಕ್ಲೆನ ಬಂಗ ರಾಜೆರೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪುಜರಾ ಇಜ್ಜಾ...?" ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್ವೆರ್. "ನಿಕುಲು ಎಂಕ್ ಏತ್ ಬಂಗ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಬಂಗಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಯೆ. ಆಯೆ ಕಾಸ್ಡ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದಾಯೆ ಆದುಪ್ಪೆ. ಆಂಡ ಜಾತಿಡ್ ನೀಚೆ, ಆತ್ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆಯೆ ಒರಿ ಪೋಕುರಿ- ಪೋಲಿ, ಪೊಣ್ಣ ಮರ್ಲೆ, ದುಷ್ಟೆ, ಆಯಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಯೆ, ಸಂಬಂಧ ಮಲ್ಪಯೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೊಲು. ಅಲೆನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ಬಂಗೆ ಪರಿದಿನ ಕಂಬೊಲಿಡ್ ಮೊಲೆನ್ ಸುತುದು ಕಟ್ದ್ ದರಗ್ದ ಕಲ್ಲ ಸಾದಿಡ್ ಒಯ್ಪುಲೆ" ಪನ್ಪೆ. ಅಕುಲು ಅಂಚೆನೇ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅದಗಲಾ ದಾರಾಮು ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಿಯೆರೆ ಒಪ್ಪುಜೊಲು. ಅದಗ ಬಂಗೆ "ಮೊಲೆನ್ ಆನೆದ ಕಾರ್ಗ್ ಕಟ್ಟ್ಜೆ, ಕುದುರೆದ ಚಾಟಿಡ್ ಹಾಕ್ಲೆ" ಪನ್ಪೆ. ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲು ಅಂಚೆನೇ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅದಗಲಾ ದಾರಾಮು "ವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರಿಯರ್ಡಲಾ ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ನಿಕ್ಕ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಯೆ" ಪನ್ಪೊಲು. ಅದಗ ಕುಡ ಬಂಗೆ "ಮೊಲೆನ್ ಕುದುರೆದ ಕಾರ್ಗ್ ಕಟ್ದ್ ಒಯ್ಪುಲೆ. ಆನೆದ ಅಂಕುಶೊಡು ಎಡ್ಪುಲೆ" ಪನ್ಪೆ. ಬೇಲೆ ಮಾನಿಲು ಅಂಚೆನೇ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅದಗಲಾ ದಾರಾಮು ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಿಯೆರೆ ಒಪ್ಪುಜೊಲು. "ಮುಲ್ಲಾಣಿದ ಪಡಿಟ್ಟ್ ಮೊಲೆನ್ ಜೆಪುಡಾಲೆ, ತಿಗಲೆಗ್ ತೆಪ್ಪು ದೆಯಿದಿನ ತಾರಾಯಿಡ್ ಹಾಕ್ಲೆ" ಪನ್ಪೆ. ಬೇಲೆಮಾನಿಲು ಆ ಶಿಕ್ಷೆನ್ ಅಲೆಗ್ ಕೊರ್ದು "ಬಂಗಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಲೆ" ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡಲಾ ದಾರಾಮು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಪುಜೊಲು. ಅದಗ ಬಂಗೆ "ಅಲೆನ ನಿಸಲ್ಗ್ ಬಿಸತ್ತಿಡ್

ಎಡ್ಪುಲೆ, ಅಲೆಗ್ ನೆತ್ತೆರ್ದ ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪಾಲೆ" ಪನ್ಪೆ. ಬೇಲೆಮಾನಿಲು ಅಂಚೆನೇ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡಲಾ ದಾರಾಮು ಹಠ ಬುಡ್ಪುಜೊಲು. ಯಾನ್ ಬಂಗಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪಿನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಹಠ ಪತ್ದ್ ಅಲ್ಪನೇ ಬೂರ್ವೊಲು.

ಇಂಚಿರ್ದ್ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತು ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಾತೊಲು. ಅಲೆಗ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ಒಂಜಿ ಹಾಳ್ ಕನ ಕಟ್‌ಂಡ್. ಕನೊಟ್ಟು ಎಚ್ಚರ್ಗೆ ಆಯಿನ ಕೂಡ್ಲೇ ಒಂಜಿ ಓಲೆಗರಿತ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಓಲೆಗರಿ ದೆಪ್ಪುವೊಲು. ಮುನೆತ್ತ ಬರೆಪಿನ ಆಯುದ ಪತೊಂದು "ಬಂಗ, ಈ ದಾಯೆ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕಷ್ಟ ಕೊರ್ಪ? ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನಾಲ್ ಯಾನ್. ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನಾಯೆ ಈ. ನೆತ್ತ ನಡುಟು ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ದಾಯೆ ಕಷ್ಟ ಕೊರ್ಪ?" ಪಂಡ್ದ್ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಎಲ್ಯ ಆನನ ಕಯಿಟ್ ಆ ಓಲೆನ್ ಕೊರ್ದು "ಈ ಓಲೆನ್ ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗನ ಕಯಿಟ್ ಕೊರ್ಲ" ಪನ್ಪೊಲು. ಆ ಆನ್ ಅವೆನ್ ಪತೊಂದು ಬಂಗನಡೆಗ್ ಪೋಪೆ. ಓಲೆ ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗಗ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಓಲೆನ್ ತೂದು ಆಯಗ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿಯಾಪುಂಡು. ಕುಸಿತ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿಪುವೆ. ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಅಪ್ಪೆನ್ ಬುಡೊಡ್ಂದ್ ಬರೆತೊಲು. ಅಂಚಾಂಡ ಆಲ್ ಮದಿಮೆಗ್ ಒಪ್ಪೆರೆಲಾ ಇಯಾವು. "ಆ ಪೊಂಜೊವು ದಾರಾಮುನು ಬುಡ್ದು ಬುಡ್ಲೆ. ಅಂಚೆನೆ ಬೇಲೆದ ಪೊಂಜೊವೆಡ ಅಲೆನ ಮೆಯಿಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಾದ್, ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ಡ್ ಮೀಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಎಣ್ಮೂರುದಂಚಿ ಅಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬುಡ್ದು ಬಲೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆ. ಐಕ್ಕ್ ದಾರಾಮು "ಎಣ್ಣೆಲಾ ಎಂಕ್ಲೆಡ ಉಂಡು, ಬೆಚ್ಚ ನೀಲ್ರಾ ಎಂಕ್ಲೆಡ ಉಂಡು, ಎನನ್ ಬುಡಿಯರ್ದ ಇಯ್ಯಾವು. ನಿನ್ನ ದಂಡಿಗೆಲಾ ಎಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿ." ಪನೊಂದು ಸೀದಾ ಎಣ್ಮೂರುದಂಚಿ ಬೇನೆದ ಮೆಯಿಕಯಿನ್ ಪತೊಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪೋಪೊಲು ದಾರಾಮು.

ಇಲ್ಲಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಪಿರ ಬತ್ತಿನೆನ್ ತೂಪೊಲು ದೆಯ್ಯಕ್ಕು. ಅಲೆನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೂದು ಮಗಲ್ ಕಣನೀರ್ ಬುಡ್ಪೊಲು. "ಓ ಮಗಲೇ ಎಂಕ್ ದಾದ ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ. ಈ ಮಾತ್ರ ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗನ್ ಮದಿಮೆ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಪಂಡ್ದ್ ದಾರಾಮು ಮಗಲೆಗ್ ಎಚ್ಚೆರ್ಗೆ ಕೊರ್ಪೊಲು. ಐಕ್ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು "ಅಪ್ಪೆರೇ ಈರ್ ಪೋಡ್ಯಡೆ. ಆಯೆ ಎನನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನ ಅತ್ ಸುಲಭ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಎನನ್ ಮದಿಮೆ ಅವೊಡಾಂಡ ಆಯೆ ಎನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಲಡಯಿದ ಕಲಟ್ಟ್ ಕಾಡ್ದ್ ಗೆಂದೊಡು" ಪನ್ಪೊಲು.

ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಓಲೆದ ಕಟ್ಟ್‌ರ್ದ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಓಲೆಗರಿ ದೆತ್ತೊಲು. "ಈ ಎನನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಎನನ್ ಲಡಯಿದ ಕಲೊಟ್ಟು ಸೋಪಾವೊಡು. ನಿಕ್ಕ್ ದೈರ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಲಡಯಿದ ಕಲಕ್ಕ್ ಬಲ. ದುಂಬುಗು ದಾದ ಆಪುಂಡ

ಬೊಕ್ಕ ತೂಕ" ಪಂಡ್ದ್ ಬರೆದ್ ಐಕ್ ಮುದ್ರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಆನಡ ಆ ಓಲೆನ್ ಬಂಗಗ್ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡುವೊಲು.

ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಕೊರಿನ ಆ ಓಲೆನ್ ಬಂಗೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಓದುವೆ. ಓದುನಗ ಆಯಗ್ ತೆಲಿಕೆ ಬರ್ಪುಂಡು. "ಎನನ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ಲೆಯಿದೊಲು ದೆಯ್ಯಕ್ಕು. ಅಲೆನ ದೈರ್ಯೊನು ಮೆಚ್ಚೊಡು. ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಲಡಾಯಿಡ್ ಸೋಪಾವುನ ದಾನೆ ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ. ತಾನೇ ಸೋತು ಪೋದು ಕಂಡನನ ಕಯಿ ಪತ್ತೊಡಿನ್ಪಿನ ಅಲೆನ ಅಸೆ ಆದುಪ್ಪರೆ ಇಯಾವು" ಪನೊಂದು ಮನಸ್ಸ್ ತೆಲಿಪುವೆ ಬಂಗೆ. ಆಲ್ ಆ ರೀತಿ ಬಯಕಿಯೊಲ್ಡ ಅವ್ವೇ ಸರಿ. ಅಲೆನ್ ಸೋಪಾವುನ ದಾನೆ ಆತ್ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಎಲ್ಲೆನೇ ಎಣ್ಮೊರುಗು ಪೋದು ಅಲೆಡ ಲಡಾಯಿಗ್ ತಯಾರಾಕ" ಪಂಡ್ದ್ ಆಯೆ ನಿರ್ದಾರೊಗು ಬರ್ಪೆ. ಅಂಚೆನೇ ಬೇಲೆಮಾನಿಲೆಡ ಪಂಡ್ಡಾ ಕಡಪುಡುವೆ.

ಮರ್ದಿನ ಕಾಂಡೆ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಲಕ್ದ್ ಕಾಂಡೆದ ನಿತ್ಯ ವಿದಿಕುಲೆನ್ ಮುಗಿತ್ದ್ ತರೆಕ–ಮೆಯಿಕ ಮೀದ್ ಸುದ್ಧ ಆಪೊಲು. ಇಲ್ಲದ ದೇವೆರೆಗ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ದೀಪೊಲು. ದೇವೆರೆಗ್ ಕಯಿ ಮುಗಿದ್ ಎನನ್ ಗೆಂದಾದ್ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ನಟ್ಟುವೊಲು. ಗೆಂದ ತಾರೆಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಬೊಂಡ ದೆಪ್ಪಾವೊಲು. ಕೆಮ್ಮಲೆತ ಬೆರ್ಮೆನ ಗುಡಿತೆದ್ರ್ ಪೋಪೊಲು. ಅಲ್ಪ ಬೆರ್ಮೆರ್ನ ಎದ್ರ್ ಉಂತುದು ಪನ್ಪೊಲು "ಇಲ್ಲಡ್ ಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಇರ್ವೆರೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಬೇತೆ ಏರ್ಲಾ ಆಣ್ ಅಂಜೊವು ಇಜ್ಜೆರ್. ಯಾನ್ ಬೈರ ಬಂಗಗ್ ಲಡಾಯಿಗ್ ಬರ್ಲೆ ಓಲೆ ಕಡಪುಡ್ದೆ. ಲಡಯಿಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಆಯುದೊಲು ಬೋಡು. ಈರ್ ಕೊರಿನ ಆಯುದೊಡೇ ಬೈರನ ತರೆ ಕಡ್ಪುನಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಈರೆಗ್ ಪೂಪೂಜನೆ ಮಲ್ಪಾವೆ. ಇರೆನ ಗಂಡಗನೊಕ್ಲೆಗ್ ಕೋಲ ಕೊರ್ಪೆ" ಪಂಡದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುವೊಲು.

ರಾತ್ರೆಡ್ ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್ದ್ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ವ್ರತ ಪತ್ತುವೊಲು. ಮೂಜಿ ದಿನ ಕರಿದ್ ನಾಲನೇ ದಿನ ಬೊಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಲೆನ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ಉಂತುದ್‌ಂಡ್. ಜಗಜಗ ಮೆಂಚುನ ಕತ್ತಿ ದೇವರ್ನ ಗುಂಡದುಲಯಿಡ್ದ್ ಉದಿತ್ತ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಐತೊಟ್ಟೊಗು ಪತ್ತುನ ಅಡ್ಯನಲಾ ಅಲ್ಪನೇ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಂಡೆನ್ ಮುರ್ಕ ಮುಚ್ಚೊನರೆ ಒಂಜಿ ಕಪ್ಪರ್ ಟೊಪ್ಪಿಲಾ ಅಲೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಡ್ದ್ ಒದಗ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಆತೆನ ಪೊರ್ತುಡು ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗೆ ಎಣ್ಮರ್ದ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಕಂಡೊಡು ತನ್ನ ಊಳಿಗದ ಬೇಲೆಮಾನಿಲೆನ್ ಕೂಡುಪಾಡಾವೊಂದು ಬತ್ತ್ ಉಂತುದಿನ ತೋಜುಂಡು. ನನ ತಡಮಲ್ಪುನು ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಲಡಾಯಿದ

ದಿರೆಸ್ ಪಾಡ್ರೆಂದ್ ಪಿದಾಡುವೊಲು. ಜರಿಕಂಬಿ ವೇಷ್ಠಿನ್ ಒಯಿತ್ದ್ ಬಿಗಿತ್ ಕಚ್ಚೆ ಕಟಿಯೊಲು, ಐತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಸರ್ಪ ವರ್ಣದ ಮೆಯಿಸಾಲ್ ಒಯಿತ್ದ್ ತಿಗಲೆಗ್ ಬಿಗಿತ್ದ್ ಕಟೊಂಡೊಲು. ಮಿತ್ತ್ ಪಿಲಿತ ಬಣ್ಣದ ಮೇಲಂಗಿ ಪಾಡೊಂಡೊಲು. ತುರ್ಕ, ಮುಂಡಾಸ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಬಿಗಿತ್ ಕಟೊಂಡೊಲು. ಅಂಗೈಕ್ ಬಲೆ, ಮುಂಗೈಕ್ ಸರಪೊಲಿ, ಕಾರ್ಗ್ ಕಾರಬಲೆ, ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ ಪಾಡೊನ್ವೊಲು. ತರೆನ್ ಕಪ್ಪರ್ ಟೊಪ್ಪಿಡ್ ಮುಚ್ಚೊನ್ವೊಲು. ದೇವೆರ್ನ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದು ದೇವೆರೆಗ್ ಅಂಚನೆ ದೈವೊಲೆಗ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿಸಲ್ಗ್ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು ಪಾಡೊಂದು ಅಪ್ಪೆನ ಕಾರ್ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ವೊಲು. ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕಯಿ ಮುಗಿತ್ದ್ ಕಡ್ಗೊನು ದೆರ್ತ್ದ್ ನಿಸಲಗ್ ಒತುದು ಐಕ್ ಮುತ್ತ ಕೊರ್ಪೊಲು. ಕಾರ್ಗ್ ಗಗ್ಗರದಂಚಿ ಕಾರಬಲೆ ಪಾಡೊಂದು, ಬೊಲ್ಡು ಕುದುರೆಡ್ ಸವಾರಿ ಆದ್ ಬಾಕ್ಯಾರ್ ಒರ್ಬಡಿ ಕತ್ತಿನ್ ಪಾರಾವೊಲು. ಆಲ್ ಕತ್ತಿನ್ ಬೀಜಾವುನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪತ್ತೈವ ಜನ ಸೈತ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ವೆರ್. ನೂದಿನ್ರ್ದು ಜನ ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ದ ದಿಟ್ಟಿನ್ ತೂವೆರೆ ಆವಂದೆ ಅಲ್ಪೊರ್ದು ಉಂತರಾವಂದೆ ಪೋಡ್ದ್ಯ ಬಲ್ಪುವೆರ್. ಪೂರಾಕ್ಲೆನ್ಲಾ ಕಡ್ತೊಂದು, ತೌರೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಆಲ್ ಕಡೆಕ್ ಬೈಲರ್ದ ಬಂಗನ ಎದುರ್ ಬತ್ತ್ ಉಂತುವೊಲು. ಕತ್ತಿದ ಲಡಯಿಡ್ ಆಯನ ಕಯಿಟಿತ್ತಿ ಕತ್ತಿನ್ ತುಂಡು ಮಲ್ಪುವೊಲು. ಆಯನ್ ಒಯ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ತನ್ನ ಕುದುರೆಡ ದೊಂಕಾವೊಲು. "ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ... ಈ ಪೊಣ್ಣತ್ತ್ ಮಾಂಕಾಳಿ. ಎನನ್ ಬುಡ್ದು ಬುಡ್ಲ ಪಂಡ್ದ್ ಬಂಗೆ ಸರನ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಬರ್ದು ನಟ್ಟುವೆ. ಅದಗನೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿನ ಬಂಗನ್ ತೂದು "ಈ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕೊರಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಪ್ರತಿಫಲ ಈಲಾ ಅನುಭವಿಪೊಡು, ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವೆನ ಬೆರಿಪತ್ತುನ ನಿನ್ನ ಚಲ್ಲ್ ಬುದ್ಧಿಗಾತ್ರ ನಿನ್ನ ತರೆ ಕಡ್ತ್ಗೆ ಸುದ್ದ" ಪನೊಂದು ಕತ್ತಿನ್ ಬೀಜಾವೊಲು. ಬೀಜಾಯಿನ ಕತ್ತಿ ಬಂಗನ ಕಂಟೆಲ್ನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪುಂಡು. ಇಲ್ಲಂಚಿ ಪಿರ ತಿರ್ಗಿನ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ದೈವೊಲೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ವೊಲು. ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕಯಿ ಮುಗಿದ್ ಪೂಪೂಜನೆ ಕೊರ್ಪೊಲು. ದೇವು ಬಾರೆದ ಕಯಿಲ್ನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಬೂತೂಲೆನ ಕೋಲೊಗು ದಿನ ದೀಪೊಲು. ದೀಯಿನ ಮೂರ್ತೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕೋಲೊನು ಬಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ಬಿರ್ದಾಬಲಿಟ್ಟ್ ನಡಪಾವೊಲು. ಪೂರಾಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಕುಸಿಯಾಪುಂಡು. ಊರ್ದ ಜನೊಕುಲು ಪೂರಾ ಅಲೆನ ಧೈರ್ಯ, ತಂಕೊಗು ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಪುಗಾರ್ವೆರ್.

ಒಟ್ಟು ತಿಲ್ರ್: ಪೊಣ್ಣು ಒಲಿಯೊಲ್ಡ ನಾರಿ, ಮುನಿಯೊಲ್ಡ ಮಾರಿ" ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಉಂದು ಮುನಿದ್ ಮಾರಿಯಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕತೆ. ಎಣ್ಮೂರು ಬೂಡು, ರಾಜ ಮನೆತನದ ಬೂಡು. ಆ ಬೂಡುದ ಮಂತ್ರಿನ ಇಲ್ಲೇ

ಎಣ್ಣೂರು ಗುತ್ತು. ಆ ಗುತ್ತು... ಆಂಜೊವು ದಾಂತಿನ ಇಲ್ಲಾದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಒರಿದಿನಕುಲು ಪಂಡ ಇರ್ವೆರ್ ಪೊಂಜೊವುಲು. ಅಪ್ಪೆ ದಾರಾಮು ಬೊಕ್ಕ ಮಗಲ್ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು. ದೆಯ್ಯಕ್ಕುನು ಅಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ದಾರಾಮು ಆಣ್ ಅಂಜೊವೆಲೆಕ್ಕನೇ ತಾಂಕುದುಪ್ಪುವೊಲು. ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ, ಕತ್ತಿ ಪಾರಾವುನು, ಬಿರುಪಗರಿ, ಕುಸ್ತಿ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ದುಪ್ಪುವೊಲು.

ಈತ್ ಪೂರಾ ಲಡಾಯಿದ ವಿದ್ಯೆಲೆನ್ ಕಲ್ತಿನ ಮಗಲೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಆಣ್ ತಿಕ್ಕೊಡ್ಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೊಲು ಅಪ್ಪೆ ದಾರಾಮು. ಆಂಡ ಯೋಗ್ಯೆರಾಯಿನ ಆಣ್ ಅಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುದ್ಜಿ. ಅಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆವರೆ ಏತೋ ಆಣುಲು ಒರಿಯನ ಪಿರವು ಒರಿಯಲೆಕ್ಕ ಉಂತುದಿತ್ತೆರ್.

"ದೈರ್ಯಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ". ಆನಾವಡ್, ಪೊಣ್ಣಾವಡ್, ಲಡಯಿದ ಇದ್ಯೆ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಇಯಾವುಜಿ, ಅವೆನ್ ಏಪ ಎಂಚ ಗಲಸೊಡು ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಗೊತ್ತುಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚೆನೆ ಐಕ್ ದೈರ್ಯಲಾ ಬೋಡು, ದೈರ್ಯ ಒಂಜಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪೂರೆನ್ಲಾ ಗೆಂದೊಲಿ. ಒಲ್ಪೊರ್ದು ಒಡೆಗ್ಲಾ ಪೋದು ಬರೊಲಿ, ದೆಯ್ಯಕ್ಕುಡ ಅಂಚಿನ ಧೈರ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೈವಬಲಲಾ ಅಲೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣು ಮರ್ಲೆ ಬೈರಬಂಗನ್ ತಾನ್ ಸೋಪಾದ್ ಬುಡ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನ ಧೈರ್ಯ ಅಲೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೈರಬಂಗೆ ದೆಯ್ಯಕ್ಕುನು ಸಸಾರ ಮಲ್ಪುವೆ. ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು ಒರ್ತಿ ಲಡಯಿದ ಕಲೊಟ್ಟು ದಾದ ಮಲ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಪಂಡ್ದ್ ಅಲೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಸಸಾರದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂಯೆ. ಲಡಾಯಿಗ್ ಬತ್ತೆ, ಆಂಡ ಅಲೆನ ಕಯಿಟ್ ಸೋತುದು ಸೈತೇ ಪೋಯೆ– ಪೊಣ್ಣಾಗಾದ್ ಆಸೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಂಗನ ಬಾಯಿಗ್ ಮಣ್ಣಾಂಡ್. ಲಡಯಿದ ಕಲಕ್ಕ್ ಪೋವೊಡ್ಡ ದಾದ ಮಾತಾ ಸಕ್ಕರ್ ಸನ್ನಯಿ, ತುತ್ತೈತ, ದಿರೆಸ್ ಅಂಚೆನೇ ದಾದ ಮಾತ ತಯಾರ್ ಆವೊಡು – ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನ ಇಚಾರ ಈ ಕತೆಟ್ಟ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಿರಾಕ್ದ ತುಳುನಾಡ್ದ ಅಂಜೊವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಪುಂಜೊವುಲಾ ಕತ್ತಿದ ಲಡಾಯಿ, ಕುಸ್ತಿ, ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಡ್ ಬಾರೀ ಬಿರ್ಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಇಚಾರ ಈ ಕತೆಟ್ಟ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಕುಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆಲೆನ್ ಕಲ್ತ್ದ್ ಬಾರಿ ಗರ್ಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಆಧಾರ : ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಪಾಡ್ದನ

ಸಂ. : ಡಾ. ಬಿ. ಕಮಲಾಕ್ಷ, ಕಾಸರಗೋಡು

❖ ❖ ❖

ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ ನಂದನ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ದ ಜೊತೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿನ ಕತೆ

ರಘು ಗುರುಪುರ

ಬೈದೆರ್ಲು (ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್) ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟುಬಲತ್‌ದ್ ಅನ್ಯಾಯೊದ ಎದುರು ಪೊರುಂಬಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪೊನೆದ್ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು, ಮಾಯೊ ಸೇರ್ದ್ ಕಾರ್ನಿಕ ಮೆರೆಪಾಯಿನಕುಲು. 'ಸತ್ಯೊಡು ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತಿಗಲೆಡ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವ, ಅನ್ಯಾಯೊಡು ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸುರ್ಯೊಡು ಸಾದಿ ತೋಜಾವ' ಪನ್ಪಿ ಬೀರತ್ವದ ನುಡಿನ್ ಸುಮಾರ್ ಐನೂದು ವರ್ಷೊ ಪಿರವುಡು ತರೆದೆರ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನ ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್. ಅವತಾರ ಕಾಲೊಡೇ ಅಜಿಪತ್ತಾಜಿ ಗರೋಡಿ, ಮುಪ್ಪತ್ತ ಮೂಜಿ ತಾನೊಲೆನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪಾದ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಾಳೆಯಗಾರೆರೆನ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಹಂಕಾರ, ಅನ್ಯಾಯ, ಮೇಲ್‌ಕೀಳ್ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ತೊಡೆ ತಟ್ಟ್‌ದ್ ಗೆಂದಿನಕುಲು. ಸತ್ಯ ಧರ್ಮೊದ ಸಾದಿನ್ ಏಪೊಗುಲಾ ಕೈಬುಡಂದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣ, ಅನ್ಯಾಯ ಆಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಅಕ್ಲೆನ ಉದಾರ ಗುಣ ಅಕ್ಲೆನ್ ಕೀರ್ತಿ ಪನ್ಪಿನ ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಕೊಡಿಕ್ ಏರಿಸಾಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1556ನೇ ಇಸವಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಭೂಮಿದ ಬೊಲ್ಪು ತೂಯಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಮುಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ ವರ್ಷ ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನರಮಾನ್ಯ ರೂಪೊಡು ಪಡುಮಲೆ, ಪಂಜ ಬೊಕ್ಕ ಎಣ್ಮೂರು ಪನ್ಪಿನ ಮೂಜಿ ಬೂಡುಡು ಅರಸು ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಎದುರು ತನ್ಕುಲೆನ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನಕುಲು.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಡೊಂದು ಪೋನಗ ನಮಕ್ ತಿಕ್ಕುನ ತಾನೊ ಪವಿತ್ರವಾಯಿನ ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ ನಂದನ ಬಿತ್ತಿಲ್. ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಬಡಗನ್ನೂರು ಗ್ರಾಮೊಡುಪ್ಪುನ ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿಕ್ ಸಾರ ವರ್ಷೊದ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂಡು. ಬಿಲ್ಲವ ಕುಲೊತ 'ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆ' ಕುಟುಂಬದಕ್ಲು ಮುಲ್ಪದ ಗುರಿಕಾರೆರ್. ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆದ ಪರಂಪರೆಟ್ ಬತ್ತಿನಾರೇ ಅಮರ್ ಬೀರೆರೆನ ಮಾಮಣ್ಣೆ ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯೆ. ಮೇರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಗು ರೂಪು ಕೊರಿನಾರ್. ಮೆರೆನ ತಾಂಕನದ ತಂಗಡಿಯೇ ದೈಯಿ ಬೈದೆದಿ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ ಲೋಕೊಗು ನೀಡಿನ ಮಹಾಶಕ್ತಿ.

ಏಳ್ ಕಡಲ್ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಕಡಲ ಕರೆಬರಿಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಉದ್ಯಾನೊದ

ಕೆರೆಟ್ ಬುಲೆಯಿನ ಕೆಂಪು ತಾಮರೆ ಪುರ್ಪದ ಚೀಪೆನೆಯಿ ಕೀಂಜವ ಪಕ್ಕಿದ ಬಂಜಿ ಸೇರ್ದ್, ಉಂಡಾಯಿ ತೆತ್ತಿ ಉಡೆದ್ ಬತ್ತಿ ಅಯೋನಿಜೆ ಸ್ವರ್ಣಕೇದಗೆ (ಜೇವು ಕೇದಗೆ). ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆಗ್ ಪರಕೆ ಸಂದಾಯೆರೆ ಕೊನೊವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾಂಜವ ಕೀಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ತೆತ್ತಿ, ರೆಕ್ಕೆಡ್ದ್ ಜಾರ್ದ್ ಕಡಲ ಕರೆಬರಿತ ಪೊಯ್ಯೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡು. ಆಟಿದ ಅಮವಾಸ್ಯೆದ ಪುಣ್ಯ ನಿರ್ ಮೀಯೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಕೂವೆತೋಟದ ಪೆಜನಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಪ್ಪೆತ್ತಿ ಮದಿಮಾಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಜೋಕುಲುದಾಂತಿನ ಬೆರಣ ದಂಪತಿಗ್ ತಿಕ್ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಸ್ವರ್ಣಕೇದಗೆ, ತೆತ್ತಿ ಪುಡಾದ್ ಜನೊಗು ಬತ್ತಲ್. ಪೂ ಪೋವಂದಿ ಮರ, ಕೈಲ್ ಪಾಡಂದಿ ಬಾರೆದಂಚ ಏತೋ ವರ್ಷೊಲೆನ್ ಕಳೆಯಿನ ಪೆಜನಾರ್ ದಂಪತಿಲೆನ ಸಂಸಾರ ಜೀವನೊಡು ಸಂತಾನದ ಪೂ ಅರಳ್‌ನಗ, ಅಕ್ಲೆನ ಸಂತೆಸೊಗು ಕೊಡಿಕಡೆದಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಆಲ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೊವಾನಗ ಅಪಗದ ರೀತಿರಿವಾಜಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬುಡ್ದು ಬತ್ತೆರ್. ಮುರ್ತೆಗ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯಿನ ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯೆರ್ ಕೇದಗೆನ್ ತನ್ನ ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆದ ಇಲ್ಲಡೆ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೈದ್ಯೆರೆ ಕುಲೊಕು ಸೇರಿದಾದ್ ತಂಗಡಿಯಾದ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಲೆಗ್ ಏರ್‌ಲಾ ಸರಿಸಮ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ ಬೈದ್ಯೆದಿಯಾದ್ ರೂಪು ಕೊರಿಯೆರ್. ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಕರ್ಗಲ್ಲ ತೋಟದ ಕಾಂತಣ್ಣ ಬೈದ್ಯೆರೆನ್ ಕೈಪತ್‌ದ್ ಬಂಜಿನಾಲಾಯಿನ ದೇಯಿ ತನ್ನ ತಮೇರಿ 'ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆ'ಗ್ ಬತ್ತಿ ಏಲ್ಯೊಡು ಪಡುಮಲೆ ಪೆರುಮಳ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾರ ಗಾಯೊನು ವಾಸಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅರಂತಡೆಗ್ ಪೋಪಲ್. ಅಲ್ಪ ಅಮರ್‌ಜೋಕ್ಲು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಜನ್ಮ ಕೊರ್ದು, ಪದಿನಾಜನೇ ದಿನೊಟು ಜೋಕ್ಲೆನ ಮಡೆಕುಂಟು ಅರ್ದೆರೆ ಕೆರೆಬರಿಕ್ ಪೋಯಿನಾರ್ ತಾರೆದ ಮಡಲ್ ಬೂರ್ದು ಸ್ವರ್ಗ ಸಂದಿಯಲ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಮ್ಮಲೆ ಸಾಯನಬೈದ್ಯೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ ಏರಾಜೆಬರ್ಕೆ (ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ)ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಂಕ್‌ದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಮೂಲ ಕುಟುಂಬದ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಅಂದ್. ಕುಟುಂಬದ ದೈವೊ ಜುಮಾದಿ ನಿಲೆಯಾಯಿ ಜಾಗೆಲಾ ಅಂದ್.

ಅನಾದಿ ಕಾಲೊಡ್ದುಲಾ 'ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆ' ಪನ್ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಮಣ್ಣ್ ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ ನಂದನ ಬಿತ್ತಿಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದೆದಿ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ತನಕ್ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಕೊರಿನ ಏರಾಜೆದ ನೆಲೊಟು ಮರ್ದ್ ದಿಂಜಿನ ದೈಕುಲೆನ್ ನಡ್ದ್ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ದ ನಂದನಬಿತ್ತಿಲ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್

ಮೇರ್. ದೈಯಿ ಬೈದೆದಿನ ಮರ್ದ್‌ದ ಕೈಗುಣೊಟು ನಂದನ ಬಿತ್ತಿಲ್ ಊರಿಡೀ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಮಡು. ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆ ನಂದನ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ದೊಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಪೋಂಡು. ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆಡುಪ್ಪುನಗ ಮರ್ದ್‌ದ ದೈಕ್‌ಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪೆರೆ ದಿನನಿಚ್ಚಲಾ ಕೈತಲ್ದ ಮಲೆಕ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನ ದೇಯಿ ಅಲ್ಪ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತು ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕುಲ್ಲುದು ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಾನ್ ಬಾಲ್ಯೊನು ಕಳೆಯಿನ ಬೆರಣೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯೊ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಡ್ದಾವರ ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆದ ಮಲೆನ್ 'ಗಿರಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಬಾಯಿಡ್ 'ಗಿರಿ' ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದ ಏಪಲಾ ನಲಿತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಆ ಮಲೆ ಗಿರಿಯಾದ್ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಂಡ್.

ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ ತನ್ನ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯೊ ಸೇರಿ ಪೊರ್ತು, ಏರಾಜೆ ಬರ್ಕೆಡ್ ಬುಲೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಅಪ್ಪೆನ ನೆನೆಪು ಬರೊಂದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕನೊಟು ಬತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ "ಮಿತ್ತ್‌ದ ಗಿರಿಟ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಗೆಜ್ಜೆ ಕತ್ತಿದ ರೂಪೊಡು ನಿಲೆಯಾದ್ ಉಲ್ಲೆ" ಪನ್ದ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು. ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿ ದೇಯಿ ಅಪ್ಪೆನ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಮೈಮೆ ದಿಂಜಿನ ಕತ್ತಿ. ಕನೊಟು ತೋಜಿನ ಶಕುನದಲೆಕೊ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಗಿರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯೆರ್ಡಲಾ ಅಲ್ಪ ಅಪ್ಪೆನ ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿ ತೋಜುಜಿ. ನಿರಾಶೆಡ್ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ನಗ ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಕುಂಟಲ್ ಪರ್‌ಂದ್‌ದ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಶಬ್ದ ಕೇನುಂಡು. ಆಂಡ ಏರ್‌ಲಾ ಅಲ್ಪ ಗೋಚರ ಆಪುಜೆರ್. ತನ್ನ ಮಾಮಣ್ಣೆ ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯೆರೆಡ ಪಂಡಿ ಪೊರ್ತುಗು ಆರ್ "ಅವು ನಿಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿ ತಾನ್ ಉಪ್ಪುನ ವಿಷಯೊನು ತನಕ್ ಇಷ್ಟವಾಯಿನ ಗಿರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿದ ಗೆಜ್ಜೆ ಶಬ್ದೊದ ಮೂಲಕ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತಲ್. ನಿಕ್ಲು ಚಿಂತೆ ಮಲ್ಪಡೆ" ಪಂಡೆರ್. ಅಪ್ಪೆನ ಗೆಜ್ಜೆ ಕತ್ತಿದ ಗೆಜ್ಜೆ ಸ್ವರೊ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕೇಂಡಿನ ಗಿರಿನ್ 'ಗೆಜ್ಜೆತ್ತಿಗಿರಿ' ಪನ್ದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಉಂದುವೇ ಗೆಜ್ಜೆತ್ತಿಗಿರಿ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ 'ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ' ಆಂಡ್. ಮಂತ್ರ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬುದ್ಯಂತನ್ ಕೆರಿಬೊಕ್ಕ ಪಡುಮಲೆ ಬೂಡು ಬುಡ್ಪಿನ ಏಲ್ಯೊಡು ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಕಡೇ ಗಳಿಗೆಡ್, ತಮ್ಮಲೆ ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆವೊಂದು, ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತರ್ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೈಮುಗ್ಗಿವೆರ್. ವಿಶೇಷ ದಾದ ಪಂಡ ಉಂದುವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಪಂಡ ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿತ ಕೊಡಿಟ್ ಇತ್ತೆ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಮೂಲ ಗರೊಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಉಂದುವೇ ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿತ ಜೊತೆ ದೇಯಿಬೈದ್ಯೆದಿನ ಕತೆ.

❖ ❖ ❖

ದಾದಂದು ಬರೆಪಿನಿ

ದಾದಂದು ಬರೆಪಿನಿ...
ಬರೆತಿನೆನು ಓದುನ... ಅತ್ ಓದೆರೆಂದು ಬರೆವೊಡಾ

ಕೊರೊನಾದ ಬರೆಂಡ ಅವ್ವು ಅಜಿಕೆ ಆಪುಂಡು
ಪಿರಾಕುದ ಬರೆಂಡ ಅವ್ವು ಜಕ್ಕೆ ಆಪುಂಡು

ದಾದಂದು ಬರೆಪಿನಿ
ಬರೆತಿನೆನು ಓದುನ ಅತ್ ಓದೆರೆಂದು ಬರೆವೊಡಾ

ಜೋಕುಲಾಟಿಗೆದ ಬರೆಂಡ ಅವ್ವು ನನ ಬರ್ಪುಂಡಾಂದ್ ಪನ್ವೆರ್
ಮನಸ್‌ದ ಪ್ರೀತಿದ ಬರೆಂಡ ಅಂಚ ಈ ಉಲ್ಲನಾಂದ್ ಕೇನ್ವೆರ್

ದಾದಂದು ಬರೆಪಿನಿ
ಬರೆತಿನೆನು ಓದುನ ಅತ್ ಓದೆರೆಂದು ಬರೆವೊಡಾ

ಅರೆನ ಸಾಧನೆ ಬರೆಂಡ ಮೇರ್ ಮುನ್ಕುವೆರ್
ಧರ್ಮದ ಗೆಲ್ಮೆನು ಬರೆಂಡ ಅಕುಲು ಕಲ್ಕುವೆರ್

ದಾದಂದು ಬರೆಪಿನಿ
ಬರೆತಿನೆನು ಓದುನ ಅತ್ ಓದೆರೆಂದು ಬರೆವೊಡಾ

ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡು

ಎಂಕ್ಲೆನ (ನಮ್ಮ) ಸಂಕಲ್ಪ

ಪೊಸ ಚರಿತೆನ್ ನಮ ಮಾತ ಬರೆಪ
ಪ್ರಾಕ್‌ದ ವೈಭೊವನ್ ಕುಡ ಕನಪ ।
ಗಾಂಧೀಜಿ ಎನ್ನಿನ ರಾಮರಾಜ್ಯೊದ
ಕನೊನು ನಮ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಪ ॥ 1 ॥

ಮಾತಾ ಧರ್ಮೊನು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಶಾಂತಿದ ಸಾದಿಡ್ ನಮ ನಡಪುವ ।
ಮಾನವೀಯತೆ ಎಚ್ಚೆರಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಮೋಕೆಡ್ ಜೀವನ ನಮ ಮಲ್ಪುವ ॥ 2 ॥

ಬೇಲೆದ ಬಿಲೆನ್ ತೆರಿಪಾದ್
ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಜಾಗೃತ ನಮ ಮಲ್ಪುವ ।
'ಬಡಪ್ಪತ್ತ್' ಪನ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ಸೀಕ್‌ನ್
ದೇಶಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ನಮ ಗಿಡಪುವ ॥ 3 ॥

ಮನಸ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಜಾತಿಭೇದೊನು
ತೆಗೆಲ್‌ಡೆ ಕಿನ್ಕಿದ್ ದೂರ ಮಲ್ಪುವ ।
ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಸಾದಿಡ್ ನಡತ್‌ದ್
ಲೋಕೊಗ್ ಆದರ್ಶ ತೋಜಾವ ॥ 4 ॥

ಚದಿ ಮಚ್ಚರ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಮೋಕೆ ವಿಶ್ವಾಸನ್ ಬುಳೆಪಾವ ।
ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿ ಲೋಕೊಡು ಮೆರೆಯೆರೆ
ಮಾತಾ ಒಂಜಾದ್ ನಮ ಬೆನುವ ॥ 5 ॥

ಉಲ್ಲಾಸಣ್ಣೆ ಪುತ್ತೂರು

ಉನುಪ್ಪುದ ಪಿರಾವು

ಪುರಂದರ ಕೆ. ಕೋಡಂದೂರು

ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಬದ್‌ಕ್ಯೆರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಮೂಜಿ ವಸ್ತ್‌ದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಉನುಪ್ಪು, ಕುಂಟು ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲ್. ಐಟ್ಟ್‌ಲಾ ಉನುಪ್ಪು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬದಿಕ್ಯೆರೆನೇ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಒಂಜೊಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜೊಂಜಿ ಆಹಾರ ಕ್ರಮ. ಆಂಡ ನಂಕ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಉನುಪ್ಪು ಉಂಡಿಲೆಕ ಎಂಚಿನ ತಿಂದ್‌ಂಡಲಾ ಸಮಾಧಾನ ಆಪುಜಿ. ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಉನುಪ್ಪು ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂಡ ಎಂಚ ಆವು? – ಎನ್ನ ಅನುಭವ ಕೇನಿ; ಒರ ತಮಿಳ್ನಾಡುದ ಒಂಜಿ ಕಂಪೆನಿಗ್ ತಾಲೂಕು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕೆ ಆದ್ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್ಡು ಆಂಡ್ಲಾ ನೇಮಕಪತ್ರ ಕೊರಿಯೆರೆ ತವಕಲ್‌ದ ಕೈತಲುಪ್ಪುನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬರೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕಾಂಡೆ ಚಾಗ್ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪೊಂಗಲ್ ಕಾರ್ಖಾನಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಂಗಲ್ ಅರಿಟ್ಟೇ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ದಾಲ ತೊಂದರೆ ಆಯಿಜಿ. ಕತ್ತಲೆಗ್ ಪಿರ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಡ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ವಾ ಹೋಟೆಲ್ಡ್ ಕೇಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಊರುದ ಒಣಸ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲ್ಪದ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮ ದ್ರ್ಯಾತ ಪಂಡ ರಾತ್ರೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ಪುನು. ಐಕ್ ಐನಾಜಿ ನಮೂನೆದ ಚಟ್ನಿ. ನಮ್ಮ ಊರ್ದಕ್ಲೆಗ್ ಬಹುಶಃ ಎಂಚಿನ ತಿಂದ್‌ಂಡಲಾ ಒಂತೆ ಉನುಪ್ಪು ಉಂಡಿಜಿಂಡ ಬಡವು ಉಂತಂದ್. ಅಂಚ ಓಲು ಉನುಪ್ಪು ತಿಕ್ಕು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಡೊಂದು ಪಿದಡ್‌ಯ. ರಸ್ತೆ ಬರಿಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಗಾಡಿಡ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ಮಾರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಅವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೊರ್ಪುನೆಟ್ಟಿತ್ತ್. ಆತನಗ ಅಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ನ ಒರಿಯಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಕನಿಕರ ತೋಜಿಂಡ ದಾನ್ನ. ಅವು ಬೀಫ್ (ಕೈಕಂಜಿ)ದ ಬಿರಿಯಾನಿ ಪಂಡೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಹಣೆಬರೊನು ನೆರೊಂದು ಹೋಟೆಲ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ದೋಸೆ ತಿಂದೊಂದು ಬತ್ತ್.

ನನೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕಂಪೆನಿದ ಆಫೀಸರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಂಡೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಬಯ್ಯಗ್ ಇಡ್ಲಿ, ದೋಸೆ, ಪೊಂಗಲ್‌ಡ್ ಕರಿಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಉಂತ್ಯೆರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಒಣಸ್‌ದ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುಡೊರ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಂಚ ನನೊರ ಒಣಸ್‌ದ ಬೋಂಟೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್. ಕುಡ

ಅವ್ವೇ ಕತೆ. ದೋಸೆ–ಐಕ್ ಬಗೆ ಬಗೆತ್ತ ಚಟ್ನಿ. ಅಕೇರಿಗ್ ಒಂಜಿ ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಇಂಚ ಆನಿದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಗಿಂಡ್.

ಮೂಜನೆ ಸರ್ತಿ ಇಂಚಪ್ಪ ಎನ್ನ ಮಗಲ್ ಮರ್ಮಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಉದಕಮಂಡಲ, ಕೊಯಂಬತ್ತೂರು ಪ್ರವಾಸೊಗು ಪೋದಿತ್ತೆ. ದುಂಬೆನಾನಿ ಉದಕಮಂಡಲೊಗು ಎತ್ತ್‌ನಗನೇ ಪತ್ತರೆ ಗಂಟೆ ರಾತ್ರೆ. ಅಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ನ ಒಂಜಿ ಪೊಟ್ಟು ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ನಾಲ್ ಚಪಾತಿ ಮಾತ್ರ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐತ್ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂತೆ ಪಂದ್ರ್. ಎಂಕ್ಲು ಕೊನೊತ್ತಿನ ನಾಲ್ ಇಡ್ಲಿಡ್ ಎಂಚಾಂಡ್ಲ ಸುದಾರ್ತ.

ಮನದಾನಿ ಏಳ್ ಗಂಟೆಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ತಿರ್ಗಾಟ ಸುರು. ಸುರುಕ್ಕು 'ಬೊಟಾನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್'. ದುಂಬೆನಾನಿ ಅರ್ಧ ಬಂಜಿ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಬೇಗ ಚಾ ತಿಂಡಿ ಮಲ್ಪುಗಾಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಆಲೋಚನೆ. ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಹೊಟೇಲ್. ಅವುಲು ಕೇನ್ನಗ ವಹಿವಾಟ್ ಸುರುವಾಪುನ್ನೇ 8 ಗಂಟೆಗ್‌ಗೆ. ದುಂಬು ಪೋನಗ ನನೊಂಜಿ ಹೊಟೇಲ್. ಅಲ್ಪದ ಒಂಜಿ ಇಸೇಸ ಕ್ರಮ. ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ, ತಿಂಡಿ – 175 ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು ಕೂಪನ್ ದೆತೊನೊಡು. ಏತ್ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ತಿನೊಲಿ. ಬಲಸೊನ್ನು ನಮನೆ. ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ ದಾನೆ ಪಂಡ ಯಾನಂಡಲಾ 350 ರೂಪಾಯಿದ ತಿಂಡಿ ತಿನುವೆ. ಎನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ನಕ್ಲೆನ ಸ್ಕೋರು 100 ಕಡಪ್ಪಂದ್. ಅಂಚಾದ್ ಐನ್ ಬುಡಿಯ. ಮುಟ್ಟಡಿತ್ತ್‌ನ ಒಂಜಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ತೂನಗನೇ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಗಾರ್ಡನ್‌ದಲ್ಪ ಹೋಟೆಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ 8 ಗಂಟೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಒವುಲಾ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುಜೆರ್. ಗಾರ್ಡನ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪಿರ ಸುರುತ್ತ ಹೋಟೆಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅಲ್ಪ ಕಾರ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಜಾಗ್ ಇಜ್ಜಿ – ಆತ್ ಜನ. ಬೊಕ್ಕೊದ ಜಾಗ್ ಲೇಕ್‌ವ್ಯೂ. ಅಲ್ಪ ಸರಿಕಟ್ಟ್‌ದ ಹೊಟೇಲೇ ಇಜ್ಜಿ. ದೊಡ್ಡಬೆಟ್ಟ ಮೂಜಿನೇ ಜಾಗ್. ಮುಣ್ಯೊಗು ಅಲ್ಪ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆದಕ್ಲೆನ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕ್ರಯ ಒಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡಲಾ ಎಡ್ಡೆ ತಿಂಡಿ. ಅಂಚ ಬಂಜಿಗ್ ನೀರ್ ಬೂರ್ನಗ ಗಂಟೆ 10.

ಈತ್ ಮಾತ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ಸೂಚನೆ – ತಿರ್ಗರೆ ಪೋಪಿನಕ್ಲು ಒಂತೆ ಚಪಾತಿ, ಪೊಡಿ ಚಟ್ನಿ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಪುನ ಎಡ್ಡೆ. ಇಜ್ಜಂಡ ಉಪಾಸ ಕುಲ್ಯೆರೆಲಾ ತಯಾರಿಪ್ಪೊಡು.

❖ ❖ ❖

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಮಹಾಕವಿನ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ'ಡು ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗೊ

ಶ್ರೀಹರಿ ಭಟ್ ಪೆಲ್ತಾಜೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶೊ ಪನ್ಪಿನ ತಾಮರೆಕೆರೆಗ್ ತಾಮರೆತ ರೀತಿ ಇಪ್ಪಿನ ದೇವನೂರು ಗ್ರಾಮೊಟ್ ಪುಟ್ಟ್, ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿನ್ ಪಡೆತಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಪನ್ಪಿನ ಮಹಾಕವಿ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ ಪನ್ಪಿನ ಹಿರಿಮೆದ ಪದ್ಯಪ್ರಬಮಧ ಒಂಜೆನ್ ಸುಮಾರ್ ಇನ್ನೂರ್ತ್ತ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊಕ್‌ಳೆಗ್ ದುಂಬು ರಚನೆ ಮಲ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾಸನೊಕ್‌ಳೆಡ್ತ್ ತೆರಿಪುಂಡು.

ಈ ಗ್ರಂಥೊಡು ಇಪ್ಪಿನ ವೃತ್ತೊಕ್‌ಳ್ ವಾರ್ಧಿಕ ಷಟ್ಪದಿ, ಆಜಿ ಪಾದೊಕ್‌ಳೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ತ್, ದುಂಬುತ ಮೂಜಿ ಸಾಲ್‌ಕ್ಳೆನ, ನಿಯಮೊ ಬೊಕ್ಕತ ಮೂಜಿ ಸಾಲ್‌ಕ್ಳೆಗ್‌ಲ ಅನ್ವಯೊ ಆಪುಂಡು.

ಸರ್ಪಯಜ್ಞೊಡ್ತು ಬೇಜಾರ್‌ಟ್ ಇತ್ತಿನ ಜನಮೇಜಯ ರಾಜೆ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಕಳೆಯೆರೆ, ಜೈಮಿನಿ ಮಹರ್ಷಿಕ್‌ಳೆಟ ಮಹಾಭಾರತೊ ಕಥಾವಿಷಯೊನ್ ಕೇಣ್ಪೆರ ಬಯಸೊಂದು ಇಪ್ಪುವೆ. ಯುದೀಷ್ಠಿರ ಮಹಾರಾಜನ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗೊಡ್ತ್ ಕಥೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು.

ಅರ್ಜುನೆ ಬೆಂಗಾವಲ್ ಆತ್ ಇತ್ತಿನ ಯಜ್ಞೊತ ಕುದುರೆತ ಪಿರಾವು ನಡತೊಂಡ್ತು ಪೋನಗ ಅರ್ಜುನಕ್ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆ ಪನ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣೊಟು ಪುಟ್ಟಿನ ಬಬ್ರುವಾಹನೆ ಪನ್ಪಿನ ಮಹಾವೀರೆ ಯಜ್ಞೊತ ಕುದುರೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಅರ್ಜುನಟ ಯುದ್ಧೊಕ್ ತಯಾರ್ ಆಪೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭೊಟು ಜೈಮಿನಿ ಮಹರ್ಷಿಕ್‌ಳ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ಯಜ್ಞೊದ ಕುದುರೆನ್ ಇಂಚನೆ ಲವಕುಶೆರ್ ರಣೊಟ್ ಗೆಂದ್‌ದ್ ಇಪ್ಪಿನ ರೀತಿಟ್ ಅರ್ಜುನನ್ ಬಬ್ರುವಾಹನೆ ಸೋಲ್‌ತ ರುಚಿನ್ ತೋಜಿಪಾವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೈಮಿನಿ ಮಹರ್ಷಿಕ್‌ಳ್ ರಾಮಾಯಣೊಟ್ ಇಪ್ಪಿನ ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗೊದ ವಿಷಯೊನ್ ತೆರಿಪಾಪೆರ್.

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊತ ಪದಿನೊಂಜೊನೆ ಸಂಧಿಟ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಕ್

ಅನುಸಾರೊ ಆತ್ ಅಪ್ಪೆ ಸೀತೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಸುಮಿತ್ರಾನಂದನೆ ಪೋನಗ ಆಯನ ಬೇಜಾರ್‌ತ ವಿವರಣೆನ್ ಮಹರ್ಷಿಕ್ಳ್ ಇಂಚ ಮಲ್ತೆರ್.

ಧುರದೊಳಾಂತರನಿರಿದು ಮೆರಿಯಲೇರುವ ರಥಂ ।
ತರಳೆಯಂ ಕಾನನಕೆ ಕಳುಹಲರ್ಡರ್ವಂತಾಯ್ತು
ಧರೆಯೊಳಾರ್ತರ ನೈದೆ ರಕ್ಷಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಕೋಮಲೆಯ
ಕೊಎ ಕೆಲಸಗಾಯ್ತು । ಕರುಣವಿಲ್ಲದೆ ಪೊರೆವ ಹರಣಮಂ
ಡುಡಲಿನಿ । ಷ್ಠುರದೊಳೀ ಕೃತ್ಯಕೆಂತೆಸಗುವೆನೊ ।
ರಾಘವೇಶ್ವರನೆಂತಿದಕೆ ಬೆಸಸಿದನೊ ತನಗೆನುತ್ತ ಸೌಮಿತ್ರಿ
ಮರುಗುತ ನಡೆದನು ।

ದುಷ್ಟೆರೆನ್ ಸಂಹಾರ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ವಿಜಯೊಕ್ ಧ್ವಜೊನ್ ಗೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡಯಿನ ಈ ರಾಜರಥೊ ಸುಕೋಮಲೆ ಆಯಿನ ಮೈತೆದಿ ಸೀತೆನ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಕೊಂಡೋಪುನ ದುರ್ವಿಧಿ! ಈ ಬೇಲೆಕ್ ಎನ್ನ ಪರಯೆ ಎನ್ನನೇ ನಿಯಮಿಸಾಯಿನವೇ ಎನ್ನ ಹಾಳು ದೆಸೆನೇ! ಇಂಚ ಪೂರ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಬೇಜಾರ್‌ಟ್ ರಥೊಟು (ತೇರ್‌ಟ್) ಪೋವೊಂತು ಉಳ್ಳೆಗೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಬೊಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಇಂಚನೆ ಪೋವೊಂತು ಇಪ್ಪುನಗ ಅಪಶಕುನೊಕುಳು ಅಕ್‌ಳೆಗ್ ಎದುರಾಪುಂಡು. ಆ ಅಪಶಕುನೊಕ್‌ಳೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕಾವ್ಯಭಾಗೊ ಇಂಚ ಉಂಡು.

"ಒಳ್ಪೊರಲ್ದುದು ಮುಂದೆ ಮಾರ್ಗಮಂ ದಾಂಟಿದುದು ।
ಕುಳ್ಳಿರ್ದ ಮೃಗಮೆದ್ದು ಬಲದ ಕಣ್ಕೆದರೆ ಕಂ । ಡಳ್ಳೆದೆಯೊಳ
ವನಿಸುತೆ ನೋಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಂಗಳಂ ಪಥದೊಳು
ಡಿಳ್ಳಮಾದಪುದೀಗ ಲೆನ್ನ ವನಮಿದಕೆ ಮುಂ ।
ದೊಳ್ಳಿತಾಗಲಿ ರಾಮನಾಯುಷ್ಯಕೈಶ್ವರ್ಯ ।
ಕುಳ್ಳ ಭುಜಬಲಕೆ ಸುರರಂ ಗೆಲ್ದ ರಾಘವಂ
ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಂದಳು ॥"

ಅಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲ ಪೋವೊಂತು ಇಪ್ಪುನಗ ಪರಬ್ಬೆ ಕುದಿಕ್ಕೆ ಒಂಜಿ ವಿಕಾರೊ ಸ್ವರೊಟು ಬುಲ್ಪುಂಡು. ಸಾದಿಟ್ ಕುಲ್ದಿನ ಒಂಜಿ ಜಿಂಕೆ ಸಾದಿನ್ ಅಡ್ಡ ಕಡತ್‌ಂಡ್, ಬಲೊತ್ತ ಕಣ್ಣ್ ಅಡರ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ತೂತ್ ವೈದೇಹಿ

ಪೋಡಿಕೆಟ್ ಸೌಮಿತ್ರಿಟ ಪನ್ಪಳ್‌ಗೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅಪಶಕುನೊಕುಳು ಎಂಕ್ ಭೀತಿನ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣ! ಒಡೆಯೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಅರೋಗ್ಯೊಲ, ಸಂಪತ್ತ್‌ಲ ಎಚ್ಚ ಆತ್ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೇಂಡೊಣ್ವೆ! ಉಂದು ಪತಿವ್ರತೆ ಸೀತೆನ ಪಾತೆರೊ ಉದಾರೊ ಆತ್ ತೋಜುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಕಾವ್ಯಭಾಗೊ ಇಂಚ ಸಾಗುಂಡು –

"ಇಳಿದು ರಥದಿಂದ ಮಂದಾಕಿನಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟು ।
ಬಳಿಕ ನಾವಿಕರೊಡನೆ ನಾವದೋಳ್ಗಂಗೆಯಂ । ಕಳೆದು
ನಿರ್ಮಲ ತೀರ್ಥದೊಳ್ಮಿಂದು ಸೌಮಿತ್ರಿ ಮತ್ತೆ ಸಹಿತ ॥
ಒಳಗೊಳಗೆ ಮರುಗಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಚಿಂತಿಸುತೆ ಮುಂ ।
ದಳೆದುಗ್ರ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಣದಿಂದ ಘೂರ್ಮಿಸುವ ।
ಹಳುವಮಂ ಪೊಕ್ಕನಡಿಯಿಡುವದಸದಳಮೆಂಬ ಕರ್ಕಶದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ॥

ತೇರ್‌ಡ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ತ್ ಮಂದಾಕಿನಿಗಂಗೆಕ್ ನಮಸ್ಕಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ತ್, ಬೊಕ್ಕ ಆ ನಾವಿಕೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಓಡೊಟು ಕುಳ್ಳ್‌ತ್ ಗಂಗೆನ್ ದಾಂಟ್‌ತ್, ಸುದ್ದೊ ನೀರ್‌ಟ್ ಮೀತ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮಗಳ್ ಸೀತಾದೇವಿನ ಒಟ್ಟುಗು ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಭಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ಟ್, ಮಲ್ಲ ಸ್ವಾಸೊ ಗೆತ್ತ್‌ತ್ ದುಂಬು ಇಪ್ಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾಡ್‌ಟ್ ಸಿಂಹೊ, ಪಿಲಿ, ಕರಡಿ, ಆನೆ ಮಾಂತಾ ಇಪ್ಪುನ ಕಾಡ್‌ಟ್ ಎಂಚ ಪೊವೊಳಿ ಪನ್ಪುನ ಯೋಚನೆಟ್ ಇಪ್ಪುನಗ ಕವಿಕುಳು ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್–

"ಶಕುನಿ ಚೀತ್ಕಾರ ಘೋಷಣಮಯಂ, ತೃಣಮಯಂ ।
ವಿರಕಿದುಪಲಾಳಿ ಕರ್ಕಶಮಯಂ ಶಶಮಯಂ । ಪ್ರಕಟಕಂಟಕ
ಶೀರ್ಣ ತರುಮಯಂ, ರುರುಮಯಂ, ವಿವಿಧೋಗ್ರ ಜಂತುಮಯವು ॥
ನಕುಲ ಮೂಷಕ ಸರೀಸೃಪಮಯಂ ದ್ವಿಸಮಯಂ । ಸಕಲ ಭೂವಿಷಮ
ಸಂಕುಲಮಯಂ ಬಿಲಮಯಂ । ವೃಕಸೂಕರ ವ್ಯಾಘ್ರಚಯನುಯಂ
ಭಯಮಯಂ ತಾನೆನಿಸಿ ಕಾಡಿರ್ದುದು ॥

ನವಿಲುಕ್‌ಳೆ ಚೀತ್ಕಾರೊತ ಸ್ವರೊ, ಪಚ್ಚೆ ಪಂತಿಡ್ತ್ ಆತ್ ಇತ್ತ್‌ನ, 'ಉಸಲ' ಪಂಟ ಕಲ್ಲ್, ಕಲ್ಲ್‌ಕ್‌ಳೆಡ್ತ್ ನಡಪೆರೆ ಕಷ್ಟೊ ಆತ್ ಇಪ್ಪುನ ಮೇರ್‌ಕ್‌ಳ್ ಜಿಂಜ ಇಪ್ಪುನ, ಮುಳ್ಳುಕ್‌ಳೆಡ್ತ್ ದಿಂಜಿನ, ಮಲ್ಲ ಮರೊಕ್‌ಳ್ ಇಪ್ಪುನ 'ರುರು' ಪಂಟ

ಜಿಂಕೆ, ಜಿಂಕೆಕ್ಳ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ, 'ನಕುಲ' ಪಂಟ ಮುಂಗುಸಿ, ಎಲಿಕುಳು, ಮಲ್ಲ ಸರ್ಪೊಕುಳು, ಭೂಮಿಟ್ ಇಪ್ಪುನ ಭಯೊ ಕೊರ್ಪುನ ಸರ್ಪೊಕ್ಳೆ ಗೂಡುಕ್ಳ್, ಪಂಜಿ, ಪಿಲಿ ಇಂಚಿನ ಭಯಂಕರೊ ಆತ್ ಇಪ್ಪುನ ಕಾಡ್‌ಟ್ ಅಪ್ಪೆ ಸೀತೆನ್ ಒರ್ತಿ ಆತ್ ಬುಡ್ತ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ.

ಆ ಮಲ್ಲ ವನೊಟು ಮೃಗಪಕ್ಷಿಕ್ಳೆನ್ ತೂತ್ ಸೀತೆ ದಾನೆ ಮಲ್ಪಳ್? ಕವಿವರ್ಣನೆ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಜನಮೇಜಯ ರಾಜಟ್ ಜೈಮಿನಿ ಪನ್ಪೆರ್

"ಅರಸ ಕೇಳಲ್ಲಿರ್ದ ಪಕ್ಷಿಮೃಗಜಂತುಗ । ಳ್ಧರಣಿ
ಸುತೆಯಂ ಬಳಸಿನಿಂದು ಮೈಯುಡುಗಿ ಜೋ ।
ಲ್ದಿರದೆ ಕಂಬನಿಗರೆದು ನಿಜವೈರಮಂ ಮರೆದು
ಪುಲ್ಮೇವುಗಳನೆ ತೊರೆದು । ಕೊರಗುರ್ತಿದವು ಶೋಕಭಾರದಿಂಕಲ್ಲುಗ
ಳ್ಕರಗುತಿರ್ದುವು ಜಗದೊಳುತ್ತಮರ ಹಾನಿಯಂ ಕಂಡು ಸೈರಿಸುವರುಂಟೆ ॥
ಮೊರೆಯಲೊಲ್ಲವು ತುಂಬಿ ಕುಣಿಯಲೊಲ್ಲವು ನವಿ ।
ಲ್ಬೆರೆಯಲೊಲ್ಲವು ಕೋಕಿ । ವಡೆಯಲೊಲ್ಲವು ಹಂಸೆ ।
ಕರೆಯಲೊಲ್ಲವು ಪಿಕಂ ನುಡಿಯಲೊಲ್ಲವು ಶುಕಂ ನಲಿಯಲೊಲ್ಲವು
ಚಕೋರಿ ॥ ನೆರೆಯಲೊಲ್ಲವು ಹರಿಣಿಯೊಲೆಯಲೊಲ್ಲವು ಕರಿಣಿ ।
ಪರೆಯಲೊಲ್ಲವು ಚಮರಿ ಮೆರೆಯಲೊಲ್ಲವು ಸಿಂಗ । ಮರರೆ
ಜಾನಕಿಯ ಶೋಕಂ ತಮ್ಮದೆಂಕಾದೆಯಂಗಮಂ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ॥

ಅಪ್ಪೆ ಸೀತಾದೇವಿನ ಸ್ಥಿತಿನ್ ತೂದ್ ಭಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ದುಂಬಿಕ್ಳ್ ಝೇಂಕಾರೊ ಮಲ್ಪುಜೊ, ನವಿಲುಕ್ಳ್ ನಲಿಪಾಂತೆ ಉಂತುತೊ, ದಂಪತಿ ಪಕ್ಷಿಕ್ಳ್ ಒಂಜೆನ್ ಒಂಜಿ ಸೇರುಜೊ, ಹಂಸೊಕುಳು ಸಂತೋಸೊಡು ನೀರ್‌ಡ್ ತೇಲುಜೊ, ಕೋಗಿಲೆಕ್ಳ್ ಮಧುರೊ ಆ ಸ್ವರೊಟ್ ಗಾಯನ ಮಲ್ಪಾಯೊ. ಚಕೋರಿ ಪಕ್ಷಿಕ್ಳ್ ಪ್ರೀತಿಟ್ ನಲಿಪಾಯೊ. ಜಿಂಕೆಕ್ಳ್ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ತ್ ನಲಿಪ್ಪಾಯೊ, ಪೊಣ್ಣು ಆನೆ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಬೂಲ್ತೊಂದ್ ಉಂತ್‌ಂಡ್, ಚಮರಿ ಮೃಗೊಕ್ಳ್ ಉಣಾಂತೆ ಕುಳ್ಳೊತೊ, ಸಿಂಗೆ (ಸಿಂಹೆ) ಬೇನೆ ಅನುಭವಿಸಾತ್ ಉಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಜಾನಕಿನ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಆ ಕಾಡ್‌ತ ಪ್ರಾಣಿಕ್ಳ್ ತಮ್ಮೊನ ಬೇಜಾರ್‌ಂದ್ ತೆರಿತ್ ಅಪ್ಪೆನ ಕಡೆ ತೂದ್ ಬೇಜಾರ್‌ಟ್ ಇಪ್ಪುವೊ.

ಅಪಗ ವಾ ಒಂಜಿ ನಿರೀಕಷೆಯೇ ಇಜ್ಜಾಂತೆ ಆ ಸಾದಿಟ್ ಯಾಗೊಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಯೂಪಸ್ಥಂಭೊ (ಬಲಿ ಕೊರ್ಪುನ ಪ್ರಾಣಿನ್ ಕಟ್ಟುನ ಕಂಬೊ)

ದೆತೊಂತು ಬರಿಯೆರ ಮಹರ್ಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆ ಸಾದಿಟೇ ಬರ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆ ಅಪ್ಪೆ ಸೀತೆಟ ಇಂಚ ಪನ್ಪೆರ್ –

"ದೇವಿ ಬಿಡು ಶೋಕಮಂ ಪುತ್ರಯುಗಮಂ ಪಡೆವೆ ।
ಭಾವಿಸದಿರಿನ್ನು ಸಂದೇಹಮಂ ಜನಕಂಗೆ । ನಾವನ್ಯರಲ್ಲ
ನಮ್ಮಾಶ್ರಮಕೆ ಬಂದು ನೀಂ ಸುಖದೊಳಿರ್ದೊಡೆ ಆವಾವ
ಬಯಕೆಯುಂಟೆಲ್ಲಮಂ ಸಲಿಸಿ ತಾ । ನೋವಿಕೊಂಡಿರ್ಪೆ
ನಂಜದಿರೆಂದು ಸಂತೈಸಿ । ರಾವಣಾರಿಯ ರಾಣಿಯಂ
ನಿಜತಪೋವನಕೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕರೆತಂದನು ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಋಷಿಕುಳು ಪನ್ಪೆರ್, ಅಪ್ಪೆ ಬೇಜಾರ್‌ನ್ ಬುಡು. ರಡ್ಡ್ ಆಣ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಪಡವ, ಮಹಾರಾಜೆ ಜನಕೆ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್ ತೆರಿನಯೆನೆ. ಎಂಕುಲೆ ಆಶ್ರಮೊಕ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ನಿನ್ನ ವಾ ಒಂಜಿ ಬಯಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಟಲಾ ಅಯಿನ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಲ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂಕ್ ಉಂಡು. ಏನ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಏರೆನ ಬೇಜಾರ್‌ನ್‌ಲ ತೂತ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಉಂತುನಯೆ ಅತ್ತ್, ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಸೀತೆನ್ ಪರ್ಣಕುಟೀರೊ ಆತ್ ಇಪ್ಪುನ ಆಶ್ರಮೊಕ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

❖ ❖ ❖

ಪ್ರಾಯೊ ದಿಂಜಿ ಒಸರ್...

ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ

ಕಂಡ ನಿಲಿಕೆ ಪಜಿರ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಕೊಡಿತ್‌ದ್ ಪಚ್ಚೆ ಪಸರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಐನ್ ತೂಯಿನ ಎಲ್ಪ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಯೊದ ಸರಸಕ್ಕಗ್ ಮನಸ್ ಅರಳ್‌ಂಡ್. ಕೈ ಕಂಜಿಲೆಗ್ ಕೊನೊದು ಪೋಂಡ ಆವಾಂದ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಪಜಿರ್ ತುಂಬಿನೆನ್ ತೂಂಡ ಮಗೆ ನೆರ‍್ಯೆಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಮೋಡಿಯೆರ್. ಮುರನಿ ಮುರನಿ ಏತೋ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮಂಡೆ ಆಪರೇಷನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ ಶಂಕರ್. ಇತ್ತೆ ಗುಣೊ ಆತ್‌ಂಡಲ, ಮಂಡೆಡ್ ದಾಲ ತುಂಬ್ಯೆರೆ

ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾದ್ ಪಂತೆ. ಆಂಡಲ ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್‌ನ್ ತೂನಗ ಸರಸಕ್ಕಗ್ ಮನಸ್ ಕೇನುಜಿ. ಕೈಕಂಜಿದ ಬಡವು ತೋಜುಂಡು. ಸೀದಾ ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ಪಜಿರ್ ಪೆರೆಪುನ ಕತ್ತಿ, ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಗೋಣಿ ಪತೊಂದು ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಮಗೆ ಐಟೆ ರಿಕ್ಷ ಪತೊಂದು ಪೋಪಿನ ತೂದು. ಪೊರ್ಲು ಮಂತ್‌ದ್ ಪಜಿರ್ ಕ್ಯೊದ್, ಕ್ಯೊದ್ ಗೋಣಿಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಧನಿಕ್ಕೆನ್ ಮಂಡೆಡ್ ತುಂಬೊಂದು ಇಲ್ಲಂಚಿಗ್ ಮಾರ್ಗೊದ ಈಯರೆ ಉಂತುದು ತೂಯಿನರೆಗ್ ಇಲ್ಲದ ಎದುರುಡು ಮಗೆ ಶಂಕರನ ರಿಕ್ಷ ಉಂತುದಿನ ತೋಜುಂಡು. ಅಡೆಗೇ ಮದೆಟ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಕುಲ್ಲು-ಕುಲ್ಲು ಸಾಕಾಯಿನ ಸರಸಕ್ಕ ಮಗನ ರಿಕ್ಷ ಪಿದಡುನ ತೋಜುಜಿ. 'ಕೈಕಂಜಿಲು ದಾದ ಮಲ್ಪುವನಾ?' ಪನೊಂದು ಪನಿ ಬರಸ್‌ಡ್ ಗೋಣಿನ್ ಸೀದಾ ಒಯಿತೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ಗೋಣಿ ದೀದ್ ಸೀದಾ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಯೆರ್. ಏರ್‌ಡನ ಫೋನ್‌ಡ್ ಮಗೆ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತಿನ ತೂದು ಉಸುಲು ಉಂತುವಲ್. ಮಗಕ್ ನೀರ್ ಕನತ್‌ದ್ ದೀದ್, ಸೀದಾ ಕಿದೆತಂಚಿ ಪೋಯೆರ್. ಪಿರ ಬರ್ಪಿನನೇ ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಮಗೆ, "ದಾಯೆ ಧನಿಕ್ಕೆದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವರ್? ಬೊಕ್ಕ ಆರೋಗ್ಯಡ್ ದಾದಾಂಡಲ ತೊಂದರೆ ಆಂಡ ಬಂಗ ನಮಕ್ಕೇ ಅತ್ತೇ ಅಪ್ಪೆ...? ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ಇರೆನೆಡ್ದ್ ಆಪಿನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪಿ. ಈತ್ ಪ್ರಾಯೊದಕುಲೆನ ಉಲ್ಲಾಸ - ಉತ್ಸಾಹನ್ ತೂನಗ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯಲ ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತೇ..? ಶಂಕರ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪನ್ಪೆ.

"ಜೀವ ಉಪ್ಪುನ ಮುಟ್ಟ ಕೈ ಕಾರ್ ಪಂದವೊಡು ಮಗಾ. ತೀರ್‌ನಾತ್ ಪೊಂಬೊರ್ಡು" ಸರ್ತ ಉಂತುದು ಪನ್ಪೆರ್ ಸರಸಕ್ಕ. ಅಪ್ಪೆನ ಬುದ್ಧಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನ ಶಂಕರೆ, "ಈರ್ ಖುಸಿಟ್ ಇಪ್ಪೊಡು ಅಪ್ಪೆ. ಒಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ಪುಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ರಿಕ್ಷ ಪತೊಂದು ಪಿದಡಿಯೆ.

❖ ❖ ❖

ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಬರೆತಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ 'ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್'

ಕೆ. ಸದಾಶಿವ

ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಕಡಲ್ದ ಬರಿಟುಪ್ಪಿನ ಊರುಲೆಡ್ ಆಟೊಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಪುದರ್. ಆಟೊ ಪಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ. ಮುಪ್ಪೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಮೇಳೊಲು, ವರ್ಸದ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲು ರಾತ್ರೆಡ್ದ್ ಪುಲ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಗೊಬ್ಬುನ ಆಟೊಲೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಸಾರ ಸಾರ ಜನ ಬತ್ತ್ ಸೇರುವೆರ್. ಹವ್ಯಾಸಿ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬುನ ಸಂಘೊಲು ಮುನ್ನೂದೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಉಲ್ಲ. ಈತ್ ಜನಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆಯಿನ ಆಟೊಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಅವು ಪುರಾಣದ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು, ಇತಿಹಾಸದ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು, ಜಾನಪದತ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕತೆಲಾ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಇಡೀ ಕತೆನ್ ಪದೊಕ್ಕುಲಾದ್ ಬರೆಪುನವು ಕ್ರಮ. ಒಂಜಿ ಇಡೀ ಕತೆತ ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ಪುಸರ್ಂಗಾಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಂಬು ಮಾತ ತುಳು ಆಟೊಲೆಗ್ ಪುಸರ್ಂಗೊನು ಕನ್ನಡೊಡೇ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿಪ್ಪಗ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಬರೆಪ್ಪುನವು ಮಾಮೂಲಾತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಟ್ ಬತ್ತಿನ ಪುಸರ್ಂಗೊಲೆಡ್ ಲೆತ್ತ್ ದ್ ಪನೊಡಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಪುಸರ್ಂಗೊ ಉಂಡು. ಅವೇ ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್'.

ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಕಟೀಲ್ ಮೇಳೊದ ಮಲ್ಲ ಭಾಗವತೆರ್. ಪುಸರ್ಂಗ ಬರೆಪುನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಪೂಂಜೆರ್ ತುಳುಟ್ಟತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡೊಡುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪುಸರ್ಂಗ ಬರೆತೆರ್. ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್ ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಏಕಲವ್ಯನ ಕತೆ. ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪುನ ಅಂಗ್ ಇತ್ತಿನ ಏಕಲವ್ಯಗ್ ಜಾತಿದ ನಿಲೆಟ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ನಾಟಕೊಲು ಕನ್ನಡೊಡು ಬೈದ. ಈ ಕತೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತೂದು, ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ಕನ್ನಡದ ನಾಟಕಕರ್ತೆರ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಚರ್ಚೆ ಮನ್ತ್‌ದೆರ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್‌ಲಾ ಆರ್ನವೇ

ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಈ ಕತೆನ್ ತೂದು ಕೆಲವು ಪೊಸ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಕೋತುದ್ ಬರೆಯಿನ ಪುರ್ಸಂಗ ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್. ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾವುನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯವಾದ್‌ಲಾ ಮನಸ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಪುರ್ಸಂಗ ಉಂದು. ಮೂಲಕತೆಡ್ದ್ ಕೆಲವು ಎಲ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಲೆನ್‌ಲಾ ಪೂಂಜೆರ್ ಈ ಪುರ್ಸಂಗೊಡು ಮನ್ತ್ ದೆರ್.

ಮೂಲಕತೆಟ್ ಈ ಕತೆತ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಏಕಲವ್ಯೆ, ಕಾಡ್‌ದ ಬೇಡೆರ್ನ ಕುಲತ ಒರಿ ಜವನ್ಯೆ. ಪೂಂಜೆರ್ ಬೇಡೆರೆನ್ ಈ ಪುರ್ಸಂಗೊಡು ಮಲೆಕುಡಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಬಗೆತ್ದ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ನಮ ಊರುಗು, ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಏಕಲವ್ಯನ ಪುದರ್‌ನ್ ಏಕಲೆಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಯನ ಅಮ್ಮನ ಪುದರ್ ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಹಿರಣ್ಯಧನು ಇತ್ತಿನೆನ್, ಪೊಂಬಿರುವೆಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಅರ್ಥೊನು ಮಾಜಾವಂದೆ ಬದಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಕತೆತ್ತ ಸುರುಟು ದ್ರೋಣೆ ದ್ರುಪದನಡೆ ಪೋದು ಸೆರ್ತ್ ಪಾಡುನ ಒಂಜಿ ಭಾಗ ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಇತ್ತಿಲೆಕನೆ ಉಂಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದ್ರೋಣೆ ಮಗನ್ ಲೆತೊಂದು ಆನೆಪುರೊತ್ತ ರಾಯಜೋಕುಲೆಗ್ ಬಿರುವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆಗಾದ್ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕಾಡ್ಗ್ ಬೀರಿ ಬೂರ್ದುಪ್ಪುಂಡು. ಅವುಲೇ ಇಪ್ಪುನ ಮಲೆಕುಡಿಯೆರ್ ಬೀರಿ ತೆಕ್ಕಾಯೆರೆ ಪುಣೆವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಆಡೆ ಎತ್ತಿನ ದ್ರೋಣೆ ಮಂತ್ರದ ಪಗರಿ ಬುಡ್ದು ಬರ್ಸ ಬರ್ಪಾದ್ ಸೂನು ತೆಕ್ಕಾವೆ. ಈ ಚೋದ್ಯೊನು ತೂಯಿನ ಪೊಂಬಿರುವೆ, ದ್ರೋಣನ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೂನು ತೆಕ್ಕಾವುನ ಆ ವಿದ್ಯೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ಲೆರ್ಂದ್ ಕೇನೊನುವೆ. ಕಾಡ್ದ್ ಅಪಗಪಗ ಬೀರಿ ಬೂರುನಗ ಅವೆನ್ ತೆಕ್ಕಾವೊಲಿಯತ್ತಾಂದ್ ಪೊಂಬಿರುವನ ಆಲೊಚನೆ. ನನೊಂಜಿ ಅರ್ಥೊಡು ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪುನ ಅಂಗ್ ಏಕಲಡ್ದ್ ದುಂಬು ಆಯನ ಅಮ್ಮಗ್ಲಾ ಉಡಲ್ದುಲಾಯಿ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ಸೂಚನೆಲಾ ಆಪುಂಡು. ದ್ರೋಣೆ ಒಪ್ಪುಜೆ. ದುಂಬು ಪೋದು ಆನೆಪುರೊಟು ಕೌರವೆರ್ಗ್ಲಾ ಪಾಂಡವೆರ್ಗ್ಲಾ ಗುರುವಾದ್ ಇಪ್ಪುವೆ. ದ್ರೋಣೆ ಏಕಲನ ಅಮ್ಮಗ್ ತಿಕ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನ ಸಂಗತಿ ಮೂಲ ಕತೆಟ್ ಇಜ್ಜಿ.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಏಕಲೆ ಬಟ್ಯಜ್ಜೆ ಪನ್ಪಿ ಒರಿ ಪಿರಾಯದಾಯನೊಟ್ಟುಗು ಊರು ತಿರ್ಗೆರೆ ಪಿದಡುವೆ. ತಾದಿಡ್ ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆಗ್ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊರೊಂದಿಪ್ಪುನ ಕರ್ಣೆ ತಿಕ್ಕುವೆ. ಕರ್ಣಡ ಏಕಲನ ಪಾತೆರಕತೆ ನಡಪುಂಡು. ಲೋಕೊಡು ಮಲ್ಲ ಜನ ಆವೊಡಾಂಡ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪೊಡು. ಆನೆಪುರೊಟು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆರೆ ಕೈತಡೆ ಪೋಂಡ ನಿಕ್ಕ್ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪೊಲಿಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕರ್ಣೆ

ಏಕಲಗ್ ಸೂಚನೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಅವೆನ್ ಕೇನ್ದ್ ಏಕಲೆ ಅಮ್ಮಡ ಆನೆಪುರೊಕು ಪೋಪಿನ ಆಸೆನ್ ಪನ್ಪೆ. ದ್ರೋಣೆರ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕಲ್ಪಾವಯೆರ್ಂದ್ ಪಂಡ್ಂಡಲಾ ಏಕಲೆ ಹಠ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಪೆ. ಪೊಂಬಿರುವೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಜಾತಿ ಕಾರಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ದ್ರೋಣೆ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಒತ್ತೊನುಜೆ.

ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಏಕಲೆ ಪಿರ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆಯನ್ ತೂಯಿನ ದ್ರೋಣನ ಮಗೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮೆ ಏಕಲನ್ ಲೆತ್ ಪನ್ಪೆ, ನಿಕ್ಕ್ ಕಲ್ಪೊಡೇ0ದ್ ಮನಸ್ಸಿತ್ತ್ಂಡ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಕಲ್ಪೊಲಿ. ಕಂಡ್‌ದ್ಲಾ ಕಲ್ಪೊಲಿ. ಈ ಕಾಡ್ಡ್ ನಿನ್ನಾತಿಗೇ ಬಿರುವಿದ್ಯೆದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮನ್ತೊಂದಿಪ್ಪುಲ. ರಾಯಜೋಕುಲೆಗ್ ಗುರು ಕಲ್ಪಾವುನೆನ್ ಮದೆಟ್ಟುಂತುದು ತೂದು ಅಯಿತ ಲೆಕೋನೇ ಈಲ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪುಲ. ಮನಸ್ಸ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋವಾಂದಿಲೆಕ, ಗುರುಕ್ಕುಲೆನ ಒಂಜಿ ಪಾಪೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಗುರುವೇ ಕಲ್ಪಾವೆರ್ಂದ್ ಎನ್ನೊಂದು ಸಾಧನೆ ಮನ್ಪುಲ. ಯಾನ್‌ಲಾ ನಡು ನಡುಟು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಕಲ್ತಿನವು ಸರಿ ಉಂಡಾಂದ್ ತೂಪೆ. ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆನ್ ಪಂಡ್ದ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರ್ಪೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮೆ ಏಕಲಗ್ ಸಾಯ ಮನ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಮೂಲ ಕತೆಟ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಏಕಲೆ ಗುರುಕ್ಕುಲೆನ ಒಂಜಿ ಪಾಪೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಅಯ್ತ ಎದುರುಡು ಗುರುನು ದಿನಾಲ ಧ್ಯಾನಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಧನೆ ಮನ್ತೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ದಿನ ಕರಿನೆ ಬಿರು ಪಗರಿದ ವಿದ್ಯೆಡ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸನೆ ಆಪೆ.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಕೌರವ ಪಾಂಡವೆರೆಗ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಏಕಲೆ ಮನ್ತಿ ಸಾಧನೆದ ಪೊಲಬು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಎನ್ನ ಗುರು ದ್ರೋಣೆರ್ಂದ್ ಏಕಲೆ ಪನ್‌ನಗ ಅರ್ಜುನಗ್ ಗುರುನ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಪಲಾ ಬೇಜಾರ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ದ್ರೋಣೆರೆಗ್ ಏಕಲನ ಸಂಗತಿ ದಾಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂಡ್. ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಏಕಲಡ ಕೇನ್‌ನಗ ಏಕಲೆ ಪನ್ಪೆ, ಈರೆನ್ ಯಾನ್ ಗುರುವಾದ್ ಮನಸಾ ಎನೊಂದು ಈ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತೆಂದ್. ಅಪಗ ದ್ರೋಣೆ ಪನ್ಪೆ, ಕಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಪುನವು ಈ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪು. ಯಾನ್ ಗುರುವಾಯಿನ ಅಂದ್ಂದಾಂಡ ಈ ಗುರುಕಾನಿಗೆ ಕೊರೊಡು. ಅಯಿಟ್ ನಿಕ್ಕ್ ಸಿಕ್ಸೆಲಾ ಆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಏಕಲಡ ಆಯನ ಬಲತ್ತ ಕೈತ ಕೊಂಬಿರೆಲ್‌ನ್ ಕೇನುವೆ. ಏಕಲೆ ಅಪಗನೇ ಕೊರ್ದು ಬುಡ್ಪೆ. ಇಸಯ ತೆರಿದ್ ಪೊಂಬಿರುವೆ ಅಡೆಗ್ ಬರ್ಪೆ. ದ್ರೋಣೆ ಅಲ್ಪ ಸೇರ್ದಿ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಡ, ತನ್ನ ಈ ಕಜ್ಜೊಗು ಸಾತ್ರೊದ ಆಧಾರ ಉಂಡುಂದ್ ಸಮಾಧಾನ ಕೊರ್ಪೆ.

ಏಕಲವ್ಯನ ಕತೆನ್ ಈ ಪುಸರ್ಂಗೊಡು ಕೊನೊಯಿನ ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಪುಗರೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ಮಲೆಕುಡಿಯೆರೆನ ಬೋಂಟೆದ ಅಂಚೆನೇ

ಕಾಡ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ಪಿನ ದೃಶ್ಯೊಲು ಪುರ್ಸಂಗೊಡುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾತ್ರೊಲು ಬತ್ತ್ ಪೋವೊನ್ನು ಕತೆ ಪೊರ್ಲುಡೇ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು. ಏಕಲನ ಅಪ್ಪೆ ದುಗ್ಗೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾತ್ರೊನುಲಾ ಪೂಂಜೆರ್ ಪುಸರ್ಂಗೊಡು ಸೇರ್ಸಾದೆರ್. ಕೌರವ ಪಾಂಡವೆರ್ನಕುಲುಲಾ ಈ ಕತೆಟ್ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದಾವರ ಆಟೊದ ರಂಗ್ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡು.

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಈ ಪುಸರ್ಂಗೊಡು ಆರ್ ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲಾ ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್ ಕೃತಿಟ್ ಆರ್ ಮನ್ತಿನ ಕೆಲವು ಪದಪ್ರಯೋಗಲೆನ್ ಮೂಲು ತೂವೊಲಿ.

ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆಗ್ ಆರ್ ಕೊರಿನ ಪುದರುಲು - ಬಾನದುಲ್ಲಯೆ, ದೊಂಬುದ ದೇವೆರ್.

ವರುಣ ದೇವೆರೆಗ್ - ಕಡಲುಲ್ಲಾಯೆ. ಈಶ್ವರ ದೇವೆರೆಗ್ - ಬೊಲ್ಲಿಗುಡ್ಡೆದ ಸ್ವಾಮಿ, ನಂಜಿಕಂಟೆಲ್.

ದ್ರೋಣಗ್ - ಕಡ್ಯೊದ ಮಗೆ. ದ್ವಾರಪಾಲಕಗ್ - ಪಡಿಪಾರದ ಮಾನಿ. ಅರ್ಘ್ಯಗ್ - ಅರಿಕೆ ನೀರ್

ಸೈತಿನೆಕ್ - ಪಗೆಲರಸನ ಮಗನಿಲ್ಲ್ ಸೇರ್ಯೆಲ್.

ಪುಸರ್ಂಗೊಡು ಪೂಂಜೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕೆಲವು ಗಾದೆಲೆನ್ ಮೂಲು ತೂವೊಲಿ.

ಪಿಸ್‌ರ್‌ದ ಪಿಲಿಕ್ ಸೊರ್ಗದ ಪೆತ್ತ ಬರುವಯ, ಆನೆಗೇಡ್ ನ್ ಪೊನಕೆ ಪಾಡ್ವನ .. ,

ಇಂದ್ರನಾನೆಗ್ ಕಿದೆತ ಗೋಣೆ ಸಮನಯ, ಕನತಡ್ಯೆ ಬಡವುಗಾವಯ .. ,

ತಾರೆಗ್ ಕಂಗ್ ಗೊಂಜೆ ತಲೆ ನಡಪುವಯ , ಗೇನೊಗುಲ ಕಾನೊಗುಲ ಪಾಪು ಪಾಡುನ ಮರ್ಲ್ ಬೊಡ್ಜಿ

ಪುರ್ಸತಿಗೊಡಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಪೂಂಜೆರೆನ ಕವಿತೆಲೆನ ಪೊರ್ಲುನು ಈ ಕೆಲವು ಉದಾರ್ಮೆಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ.

ಪುಸರ್ಂಗದ ಸುರುತ ಪದ್ಯೊಲು ಕತೆತ ಸಂದರ್ಭೊನು, ಅಂಚೆನೇ ಪಾತ್ರೊಲೆನ ಪರಿಚಯೊನ್ ಕೊರ್ಪಿನವಾದುಪ್ಪುಂಡು. ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್ ಪುಸರ್ಂಗದ ಸುರುತ ರಡ್ಡ್ ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ತೂಲೆ.

ಆನೆಪುರೊತುಲ್ಲಾಯೆ ಶಂತನು । ತಾನ್ ಸಾಂಕ್ ದಿ ಮಗಳ್ ಕೃಪಿನಾ । ದ್ರೋಣೆ ಕೈಪತ್ ದಲ್ತ್ ಪಿದಡಿಯೆ ಪ್ರಾಣೊದರಸೆದಿನೊಟ್ಟುಗು । ಕಾನ ಸೇರ್ಯೆ ॥ ೧ ॥

ಬೊಲ್ಲಿಗುಡ್ಡೆದ ಸ್ವಾಮಿ ತರೆಟೊರ । ಕುಲ್ಲಿ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಸಿರಿಸುದೆತ ಬರಿ । ಟೆಲ್ಯ ನಿರ್ಮಲೊದಿರೆಪುರೆನ್ ಕಟ್ । ದಿಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ । ಕುಲ್ಯೆರಕುಲು ॥ ೨ ॥

ಬಡವೆಯಾಯಿನ ದ್ರೋಣೆ ದ್ರುಪದನ ಅರಂತಡೆತ ಬಾಕಿಲ್ ದಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನಪಗದ ದೃಶ್ಯ

ತರೆತ ಗಿದ್‌ರ್‌ನ ಜುಟ್ಟು ಬೆಗರ್‌ಡ್ ।

ಬೆರದ್ ಮಾಜಿನ ಬೊಟ್ಟು ಮುಂಡೊಡ್ ।

ಪರಿದಿ ಕುಂಟುದ ಕಚ್ಚ, ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಕುರೆತ ಕೈಕುಂಟು ॥

ಕರಿಯ ಕಪ್ಪಡೆ ಮೆಯಿತ ನಟ್ಟುನ ।

ಬೆರಣನೊರುಟೀ ಜಗೊತ ಜದ್ರೊನೆ ।

ತಿರ್‌ಗ್ ದೀಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದಾ ಪಾರಂದಯೆ ಕೇಂಡೆ ॥

ಪೊಂಬಿರುವೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಲೆಕುಡಿಯೆರ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರ್ ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದಾದ ಮನ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್.

ಪೊರ್ತು ಪಡ್ಡೆಯಿ ಮಾಲ್ ನಪಗನೆ । ಲೆತ್ತ್ ದುಂತಲೆ ಬೋಂಟೆ ಪಂಡ್‌ದ್ । ಸೈತಿ ಮುರ್ಗೊಲೆಡೆಡ್ಡೆ ಪುಡ್ಕೆನದೊಂಜಿ ವೊರ್ಗೆಲನ್ ॥ ಕಡ್ತ್ ತಜತ್‌ದ್ ಪಾರೆನಜತ್‌ದ್ । ಮೆತ್ತ್ ದೈಕೊಂತರೆಪು ಗೆಂಡೊಗು । ಪತ್ತ್ ಕಾಯ್ತ್‌ದ್ ತಿಂದ್ ದಾರಿಗೆ ಬುಡಿಯೆರಕುಲವುಲು ॥ ಮಾಸ ತಿಂದ್‌ದ್ ಪೊಂಬಿರುವೆ ನರೆ । ಮೀಸೆ ಪೂಜಿದ್ ತಂಚಿ ಪರಡ್‌ದ್ । ದೂಸು ಬಜ್ಜೆಯಿ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪುಗೆರೆನವುಂಟುನಗ ॥

ಕರ್ಣೆ ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆಗ್ ಅರಿಕೆ ನೀರ್ ಕೊರ್ಪುನೆನ್ ತೂದು ಏಕಲೆ ಆಯಡ ಕೇನುನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಸುದೆ ನೀರ್‌ನ್ ದೆರ್ತ್ ದ್ ತೋಜಾವರೆ ।

ಉದಿಪುನ ನೇಸರ್ ದೇವೆರೆಗ್ ॥

ಕೊದಿಪುನ ದೊಂಬುದ ದೇವೆರ್ ನೀರ್‌ದ ।

ಕೊದಿಟುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ನೆರಿರೆಗ್ ॥

ಕರ್ಣನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ದ್ ಏಕಲೆ ತಾನ್‌ಲಾ ದ್ರೋಣೆರಡೆ ಪೋದು ಪಗರಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪೊಡುಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮನ್ತ್‌ದ್, ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಮ್ಮಡ ಅವೆನ್ ಪನ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಂಬಿರುವೆ ಅಯಿಕ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿನ ಪದ್ಯೊಲು ಇಂಚ ಉಲ್ಲ.

ಏಕಲೆ : ಕೇನ್ ಲಮ್ಮ ಮುಟ್ಟೆದೂರು । ಆನೆ ಪುರೊಟ್‌ಗೆ ॥ ದ್ರೋಣಾಚಾರಿ ಪುದರ್ ದೊಂಜಿ । ಬ್ರಾಣೆ ಉಂಡುಗೆ ॥ ಗೇನ ಕೊರ್ಪಿನೈಗುಲಡೆಗ್ । ಯಾನ್ ಪೋವೊಡ । ತ್ರಾಣ ತಂಕ ಗೇನ ಬಿರ್ದ್ । ನ್ಯಾನ್ ಪಡೆವೊಡ ॥ ೧ ॥

ಪೊಂಬಿರುವೆ : ಬೆಗರ್ ಬಿಚ್ಚದ್ ಬೆನ್ಪಿ ಕುಡಿಯಗ್ । ಉಗುರು ನೀರ್‌ಗ್ ತಾಗವಂದೆನೆ । ಜಗೊಟ್ ಬದುಕುನ ಬ್ರಾಣ ಪಗ್‌ರ್‌ದ । ಕಲ್ಪದಾಯೆ ॥ ೧ ॥

ನಿರೆಲ್ ನಮ್ಮವು ಕುರೆಲೆಗಿಪುನಾ । ಬೆರಣೆ ದ್ರೋಣೆನ ಗೋಣೆನಾವಡ್ । ಅರಸು ಜೋಕುಲೆ ಬಿಜ್ಜೆ ಕಲ್ಪದ್ । ಕೊರಯೆ ಬಾಲೆ ॥ ೨ ॥

ದ್ರೋಣನಡೆ ಬತ್ತಿನ ಏಕಲಗ್ ದ್ರೋಣೆ ಎಂಚ ತೋಜಿಯೆ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಈ ಒಂಜಿ ಪದೊಟು ತೂವೊಲಿ.

ಮಲೆತ ಬೊಲ್ಲೆನದರ್ಬಿದಂಚೆನೆ । ಬುಲೆದಿ ಗಡ್ಡದ ಜಮೆರಿದಿಡೆ ಕ । ಣ್ಣಲೆನ್ ತೂನಗ ಬೊಲ್ಮುಗಲ್ ದಿಡೆತಮರ್ ಬೊಲ್ಲಿಲವು ॥ ಬಲತೆಡತ್ತ್‌ಡ್ ದುಂಬು ಪಿರ ಜೋ । ಕುಲು ನಡುಟು ಪೂಕರೆದ ಪೊರ್ಲುಡ್ । ಕುಲ್ ದಿನ್ನೈಗುಲೆಗಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆ ಕುಡಿಯೆರಾಣ್ ಮಗೆ ॥

ದ್ರೋಣೆರೆಗ್ ಏಕಲೆ ಎಂಚ ತೋಜಿಯೆ ಪನ್ಪುನವು ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಪದೊಟು ಇಂಚ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಕಾಟ್ ಕೋರಿದ । ಪೊರುಲ ಸುಯಿ ಪಿಲಿತುಗುರು ನಾಲಿಡ್ । ಕುರಿತ ರೋಮದ ಕಟ್ಟ ದಂಗ್‌ಡ್ ಕೆಬಿಟ್ ಎಲುತ ನಗ ॥ ಉರೆತ ಚೋಲಿನ್ ತುತ್ತಿ ಬಲ ಬೆರಿ । ಟೆರುತ ಚರ್ಮದ ಪಗರಿ ತೊಟ್ಟೆನ್ । ಬಿರುನೆಡತ್ತ್ ಡ್ ಕೋತಿನಾಣನ್ ತೂದು ಸಂತೊಸುಡು ॥

ಪುಸರ್ಂಗದ ಅಕೇರಿಡ್ ಕುಡಿಯೆ ತನ್ನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್‌ನ್ ದ್ರೋಣೆರೆಗ್ ಗುರುಕಾನಿಗೆಯಾದ್ ಕೊರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಡೆಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಪೊಂಬಿರುವೆ ದ್ರೋಣೆರೆಡ ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊಡು ಕೊಂಬಿರೆಲ್‌ದ ಮಹತ್ವನ್‌ಲಾ ಪುಸರ್ಂಗದ ಆಶಯೊನುಲಾ ಪೂಂಜೆರ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಮಡಿತಿ ಬಿರೆಲ್‌ದ ಪುಂಡಿದುಲಯಿಡ್ । ಅಡೆಗಿ ದುರಯೊನು ಬಿಗಿಟ್ ಕಾಪೆರೆ । ಜಡಿಪಿ ಬೀಗನೆ ಕೊಂಬಿರೆಲ್ ಜಗೊ । ಟಡೆಗಿ ಕಲ್ಪ ॥

ಬೆರಣೆರಂಕೆಡ್ ಒರಿಯೊಡಿನ್ನಿನ । ಬೆರಮೆಡಿತ್ತರ್ ಕುಡಿಯ ಮಗೆ ಪಗೆ । ನೊರುಟು ತೋಜಿಯೆ ಪುಂಡಿದಾ ಕೊಂ । ಬಿರೆಲ್ ದಂಚ ॥

ಈ ಪುಸರ್ಂಗೊಡಿಪ್ಪಿನ ನನಲಾತ್ ಪದೊಲು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ಪಿನಸಂಚಿನ ರಚನೆಲಾದುಂಡು. ಪಂಡ ಈ ಪುಸರ್ಂಗೊನು ಬಜೀ ಆಟ ಗೊಬ್ಬುನೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಯಾದ್‌ಲ ಗೆನ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ದಾದ ಸೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರೆನ ಈ ಪುಸರ್ವಗೊನು ಉಡುಪಿದ ತುಳುಕೂಟದಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಮನ್ತ್‌ದ್ 22 ವರ್ಸನೇ ಕರಿಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಆವೊಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಚರ್ಚೆ ಆತಿಜಿ. ತುಳುವೆರ್ ಈ ಪುಸರ್ಂಗೊನೊರ ಇಂಚೆನೇ ಓದ್‌ಂಡಲಾ ಯಾವು ಒಂಜಿ ಆಟೊ ತೂಯಿನ ಸಂತೊಸು ತಿಕುನೆಟ್ ದಾಲ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಮದಿಪು ಕೇನ್ಲೆ..!

ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಸತ್ಯೊ ಕಾಪುನ..
ದೈವೊಲೆನ ಮದಿಪು ಕೇನ್ಲೆ
ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಏತೊಂಜಿ ತಿರ್ಲ್
ನಂಕ್ ದಾಯೆ ಪರಬಾಸೆದ
ಈತ್ ಮರ್ಲ್...!

ಅಪ್ಪೆ ದೇಯಿನ ಚಿತ್ತೊಡೊಲಿಯಿನ
ಅಮರ್ ಬೀರೆರೆ
ಮದಿಪು ಕೇನ್ಲೆ..!
ಧರ್ಮೊ ತಾದಿದ
ದೊಂದಿ ಬೊಲ್ಪು ಬೆಳಗ್ಂಡ್ ಪನ್ಲೆ..!

ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಲಿ ಕಂಡದುಲಯಿದ
ಸಂಧಿ ಪಾರ್ದನೊದ
ಮದಿಪು ಕೇನ್ಲೆ..!
ಅರಿ ಬಾರ್ ಉರ್ಕರುನ
ಪೊರ್ಲುದ ತೂಲೆ..!!

ಬರವುದುಲಯಿಡ್
ಗೇನೊ ಕೊರ್ತಿನ
ಕಬಿಕುಲೆನ ಮದಿಪು ಕೇನ್ಲೆ..!
ತುಳು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್
ಬುಲೆತಿನ ಬರವುದ
ತಂಕ ತೂಲೆ..!!

ಜಕ್ಕ ಜವನೆರೆ ದಿಕ್ಕ್ ದಾಂತಿ ಕಡೆಕ್
ಪೊರ್ತುದ ದಾಂತೆ ತಿರ್ಗಡೆ..!!
ಒಕ್ಕೆಲಾಯಿ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ
ತುಳುವಪ್ಪೆ ಕಾಪುವಲ್
ತುಳುವ ಬಾಲೆಲ್ನ್
ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿಡೆ...!!!

ಅಶ್ವತ್ಥ್ ಬರಿಮಾರು

ಉಡಲ ದುನಿಪು

ಮಾರಿ ಬರ್ಸೊಗ್ ಮುಗಲ್ ಮಾಜಿಂಡ್
ಮಣ್ಣ್ ಕಮ್ಮೆನ ತಮೆಲ್ಂಡ್
ಪಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತಿನ ಪಕ್ಕಿ ರಾಪುಂಡು
ನರಮಾನಿ ಇಲ್ಲದ ಮೂಲೆಡ್!

ಗೇನೊ ಎರ್ಕ್‌ದ್ ತೆಲಿತ್ ನಲಿಪೊಡು
ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ನ್ ಮರತ್‌ದ್
ಚೀಪೆ ಪಾತೆರೊ ಮನಸ್‌ಗೆತ್ತಡ್
ನಿಚ್ಚ ದುನಿಪುನು ಪಟ್ಟ್‌ದ್!

ದುಂಬು ಪಿರವುಡು ನಡತ್ ಪೋಪಿನ
ಸಾದಿ ಒಂಜೇ ತೆರಿಯೊನುಗ
ಮೋನೆದೈಸಿರಿ ದಿನೊಲಾ ಒರಿತ್‌ದ್
ಒಂಜಾದ್ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ಗ!

ಮೋಕೆದೊಟ್ಟುಗು ಎಡ್ಡೆ ಬಯಕ್‌ದ್
ಉಂತಂದೆ ದುಂಬು ಪೋವೊಡು
ಉಡಲ ದುನಿಪುನು ಪಟ್ಪೊಂದುಲ್ಲೆ ಇತ್ತೆ
ಪೊಸ ಪಜ್ಜೆ ದೀಪುನ ಪೊರ್ತುಡು!

ಹಿತೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಎ

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ಕಜ್ಜೊಲು

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಟ್ಲ ಫೌಂಡೇಶನ್ ವತಿರ್ದ್ ಕಿಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್ (01/07/2021)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಧ್ರುವ ಪಟ್ಲ ಫೌಂಡೇಶನ್ ವತಿರ್ದ್ ದಿನೊ 1/07/2021ನೇ ಗುರುವಾರದಾನಿ ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ಸಂಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಕಿಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ಂಡ್.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಲಬಾರ್ ಗೋಲ್ಡ್ ವತಿರ್ದ್ ಕಿಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್ (02/07/2021)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಲಬಾರ್ ಗೋಲ್ಡ್ ವತಿರ್ದ್ ದಿನೊ 2/07/2021ನೇ ಶುಕ್ರವಾರದಾನಿ ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ಸಂಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಕಿಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ಂಡ್.

ತುಳುಭವನಡ್ ವಾರದ ಕೂಟ ಉದಿಪನ (17/07/2021)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲ್ಯ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ವಾರದ ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಕೂಟ ನಡತ್ಂಡ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಯತ್ರಿ ರಾವ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್, ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ ವರ್ಕಾಡಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಟ್ಟೊಂಡೆರ್

ಚಾವಡಿ ತಮ್ಮನ ಬೊಕ್ಕ ಪಾತೆರಕತೆತ ಲೇಸ್ (19/07/2021)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿ ತಮ್ಮನ ಬಂಟ್ವಾಳದ ಡಿ.ಯಂ. ಕುಲಾಲೆರೆಗ್ ಸಂದ್ಂಡ್ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲ್ಯ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಕುಲಾಲೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರ್ಲ್ಯ ಎ.ಸಿ.ಭಂಡಾರಿ ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನಕುಲು ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ 'ತುಳುವೆರೆ ಏಳಾಟೊ –ಸರಯೂ ಸಪ್ತಾಹೊ' (09/08/2021 – 15/08/2021)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸರಯೂ ಬಾಲ ಯಕ್ಷವೃಂದ, ಕೋಡಿಕಲ್ ಮೊಕಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ದಿನೊ 09/08/2021 ರ್ದ್ 15/08/2021 ಮುಟ್ಟೊ ತುಳುವೆರೆ ಏಳಾಟೊ –ಸರಯೂ ಸಪ್ತಾಹೊ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನಡ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ, ಅಂಚೆನೆ 9/08/21ಕ್ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊದ ಭ್ರಾಮರಿ, 10/08/21ಕ್ಕ್ ಮೋಕೆದಪ್ಪೆ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, 11/08/21ಕ್ಕ್ ಹರಿನ ಲೀಲೆ, 12/08/21ಕ್ಕ್ ಸಿರಿಯಪ್ಪೆ ಸಿರಿದೇವಿ, 13/08/21ಕ್ಕ್ ರವಿರತ್ನೊ, 14/08/21ಕ್ಕ್ ಬಿರುತ ಪರ್ಬ, 15/08/21ಕ್ಕ್ ರಾಮನ ಬಂಟೆ ಹನುಮಂತೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್‌ಂಡ್.

"ಗೋವು ಜಗತ್‌ದಪ್ಪೆ – ಗೋ ಏಳ್ಕಥೆ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (16/08/2021 – 23/08/2021)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಗೋಸೇವಾ ಗತಿವಿಧಿ ಕುಡ್ಲ ನೆತ್ತ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ 75ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ಉಚ್ಚಯೊದ ಅಂಗವಾದ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತನೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 16/08/2021 ರ್ದ್ 23/08/2021 ಮುಟ್ಟೊ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಶ್ರೀ ಭಕ್ತಿಭೂಷಣ್ ಜೀ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳ್ ಕುಮಾರ್, ಡಾ. ದಿನಕರ್ ಪಚ್ಚನಾಡಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳಾ ಟಿ. ರಾವ್, ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಸೋನೊಡೊಂಜಿ ಯಕ್ಷ ಮಿನದನ– (01/09/21 – 07/09/21)

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ತಲಪಾಡಿ ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ಟಿ.ವಿ. ಕುಡ್ಲ ಮುಕಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ 'ಸೋನೊಡೊಂಜಿ ಯಕ್ಷ ಮಿನದನ' ಏಳ್ ದಿನತ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕೂಟ 01/09/2021ರ್ದ್ 07/09/2021 ಮುಟ್ಟ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ, ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಪದುಕೆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
'ಮನಸ್ವಿನಿ', ಅಶೋಕನಗರ, ಮಂಗಳೂರು

ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಪೆರಾರ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿ
ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್
ಅಡ್ಯಾರ್, ಮಂಗಳೂರು, ದ.ಕ.

ಬಿ.ಸೋಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಕಿಲ್ಲೂರು
ಮಿತ್ತಬಾಗಿಲು ಗ್ರಾಮ
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು – 574 214

'ಮೌನಕೋಗಿಲೆ' ಕಿಶೋರ್ ಎಕ್ಕಾರ್
ನಡುಮನೆ, ಎಕ್ಕಾರು ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಮೊಬೈಲ್ : 71504304107

ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ
ಲೋಟಸ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ
ಮಯೂರ್ ಪಾರ್ಕ್ ಕಂಪೌಂಡು
ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು
ಮೊಬೈಲ್ : 71504304107

ದೇಜು ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೆಜೆತ್ತಿಮಾರು
24/141, ಪ್ರಿಸ್ಟೈನ್, ಕಲ್ಪತರು ಹಿಲ್ಸ್
ಟಿಕುಜಿವಾಡಿ ಮಂಟಪದ ಎದುರು,
ಥಾಣೆ – 400 607
ದೂರವಾಣಿ : 9821405662

ಐ.ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ, ಕಾರ್ಕಳ
(ನಿವೃತ್ತ ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್)
9632562679

ಸುಭಾಷಿಣಿ ಮಂಚಿ
ಕಡಂಗಾಡಿ ಮನೆ, ಮಂಚಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – 574 323
ದೂರವಾಣಿ : 6362287455

ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್, ಕೊಡವೂರು
ಮೊಬೈಲ್ : 9819270675

ರಘು ಗುರುಪುರ
ಶ್ರೀ ಶಾರ್ಥ
ಕಂದಾವರ ಪದವು, ಕೈಕಂಬ, ಕಿನ್ನಿಕಂಬಳ
ಮೊಬೈಲ್ : 9964023104

ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡು
ಪದುಕೆರ್,
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಯು.ಆರ್. ರೈ (ಉಲ್ಲಾಸಣ್ಣ)
Children's Literature Researcher
Dhruva Loka, Puttur - 574 201

ಪುರಂದರ ಕೆ. ಕೋಡಂದೂರು
ಅಂಚೆ : ಪುಣಚ, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದ.ಕ.
8861950966

ಶ್ರೀಹರಿ ಭಟ್ ಪೆಲ್ತಾಜೆ
ಪೆಲ್ತಾಜೆ ಮನೆ, ಪೆರ್ಲ ಪೋಸ್ಟ್ – 671 552
ಮಂಜೇಶ್ವರ ತಾಲೂಕು, ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ,
ಕೇರಳ ಮೊಬೈಲ್ : 9496297042

ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ
ದರ್ಖಾಸು ಮನೆ, ಜಪಕಲ್ಲು
ನಂದಳಿಕೆ, ಉಡುಪಿ

ಕೆ. ಸದಾಶಿವ

ಅಶ್ವತ್ಥ್ ಬರಿಮಾರು
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ ನಿಲಯ, ಬರಿಮಾರು ಗ್ರಾಮ,
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು,
ಅಂಚೆ ಕಾಗೆಕಾನ 574253
ಮೊಬೈಲ್ 8722708298

ಹಿತೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಎ
ಅಣೆಬೈಲ್ ಮನೆ, ಅಂಚೆ ಕುಂಟಿಕಾನ
ವಯಾ ಪೆರಡಾಲ, ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ
ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ – 671551
9496095792, 8660116547

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995-1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996-97	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ.ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997-98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998-99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ. ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999-2000	ಸಂಶೋಧನ	15. ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000-2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001-2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002-2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	21. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ, ಮುಂಬಯಿ
2003-2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ. ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾರ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ತ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ - ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್

2016	ಸಾಹಿತ್ಯ	73. ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
	ನಾಟಕ	74. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಿನಿಮಾ	75. ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
2017	ಸಾಹಿತ್ಯ	76. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	77. ಡಾ. ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಜಾನಪದ	78. ಶ್ರೀ ಸೇಸಪ್ಪ ಪಂಬದ
2018	ಸಾಹಿತ್ಯ	79. ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ
	ನಾಟಕ	80. ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
	ಸಿನಿಮಾ	81. ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್ (ಕೋಕಿಲಾ)
2019	ಸಾಹಿತ್ಯ	82. ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	83. ದಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುಜರನ್, ತಲಕಳ
	ಜಾನಪದ	84. ಶ್ರೀ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಹಿರಿಯಡ್ಕ
2020	ಸಾಹಿತ್ಯ	85. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದರ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ
	ನಾಟಕ	86. ಶ್ರೀ ತುಂಗಪ್ಪ ಬಂಗೇರ, ಪುಂಜಾಲಕಟ್ಟೆ
	ಜಾನಪದ	87. ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಪೂಜಾರಿ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
1994–1995		
ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆಗನ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭತರನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಖಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995-1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕ್ಕಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997-1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ	
	ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಮೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ

1998-1999

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಜಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

1999-2000

ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆರ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

2000-2001

ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ

ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳೂ		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ (ಅನುವಾದ)	ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001–2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್ೆನ್ಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಯೆವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳುಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳುನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ವರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು		

ಅಧ್ಯಯನಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್-ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಮೂಲ : ಆನಂದಕೃಷ್ಣ ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಲು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
2015		
ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
2016		
ಅಧ್ಯಯನ	ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೀರ ವನಿತೆಯರು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕವನ	ಒಯಿಲ್	ಯೋಗೀಶ್ ರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ನಾಟಕ	ಬರ್ಬರಿಕ	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2017		
ಅಧ್ಯಯನ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಕಥೆ	ಗಗ್ಗರ	ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕವನ	ಪಡಿಪ್ಪಿರೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
2018		
ಕವನ	ಮಣ್ಣ ಬಾಜನೊ	ಶ್ರೀ ಶಾಂತಾರಾಮ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕೊಂಬು	ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜಶ್ರೀ ಟಿ. ರೈ, ಪೆರ್ಲ
2019		
ಕವನ	ಪನಿ ಮುತ್ತು ಮಾಲೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ
2020		
ಕವನ	ಕೆಲೆಪು ಪೆರಡೆ ಕೆಲೆಪು	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಸಂ.	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3.	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
5.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10.	ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11.	ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12.	ವಿಶುಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20.	ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

22.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23.	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24.	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25.	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26.	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾ ವುಜಿರೆ
30.	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31.	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33.	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು
34.	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ (2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35.	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ. ಕೆ. ಅಭಯಕುಮಾರ್
36.	ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37.	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42.	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47.	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48.	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54.	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55.	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

60.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು (1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
64.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66.	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67.	ಮಹಾಭಾರತೊ-ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68.	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69.	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70.	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71.	ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
72.	ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ)
73.	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74.	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು (2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು-ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76.	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77.	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78.	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79.	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80.	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81.	ಕಂಬುಲದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87.	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
88.	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89.	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಮ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91.	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92.	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್
93.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

94.	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95.	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ
96.	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	ಮೇನರ್
97.	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98.	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ (2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99.	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100.	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101.	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102.	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103.	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು (2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104.	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
106.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ
107.	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108.	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109.	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110.	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ. ಬಾಳ

2009-2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು-50)	(ಸಂ.) ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸ ಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ತುಳು ದರ್ಶನ - 36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪು1 9 ಸಂಚಪಕೆ 4)	
122.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
123.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ-2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
124.	ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆರೆನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಸಂ.)	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

2011-12ನೇ ಸಾಲ್ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

125.	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
126.	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್

127.	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
128.	ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
129.	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
130.	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
131.	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
132.	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
133.	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ (2011)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
134.	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ (2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
135.	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
136.	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
137.	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
138.	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
139.	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

2013–14ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

140.	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
141.	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
142.	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.
143.	ಲಿಪಿಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
144.	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
145.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
146.	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ - ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಲ್ಕ

2014–17ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

147.	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು - ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ	
	1. ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
	3. ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
	4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
	5. ಗಗ್ಗರ	ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
148.	ತುಳು ರಂಗನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್	(ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
	1. ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
	3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
	4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
	5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರ್
149.	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
150	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ

151.	ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ. ಎಂ. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
153.	ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
154.	ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
155.	ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ)	ಅನುವಾದಕೆರ್: ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
156.	ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್	ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ
157.	ಮಾರಿ ಗಿಡಪುಲೆ	ಮನು ಇಡ್ಯಾ
158.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್)	ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ ಮೂಲ : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
159.	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
160.	ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ	ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್
161.	ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್	ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ, ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ
162.	ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು (ತುಳು-ಕನ್ನಡ)	ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)
163.	Barakuru A Metropolitan City, Its History & Culture	Dr. B. Vasantha Shetty
164.	Spirit possession and other stories	Translation: S.N.D. Poojary Original: Muddu Moodubelle
165.	ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
166.	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ	ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ
167.	ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ	ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
168.	ಪೂಕರೆ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ
169.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಯಾನೆ ಅಜಿಲ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ	ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ
170.	ತುಳು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ-ಸಾಧ್ಯತೆ	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
171.	ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ	ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ
172.	ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಲು - 84	

2017-2018

173.	ತುಳು ಭಾಷೆದ ತಿರ್ಲ್ (ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ)	ಕೆ.ಟಿ ಆಳ್ವ, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು
174.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
175.	Moon Light is Very Hot	ಪ್ರೊ ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

2018-2019

176.	ಗಂದಸಾಲೆ	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
177.	ಕರ್ವಾಲೋ	ಡಾ.ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ (ಅನು), ಲೇ- : ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ
178.	ತುಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯನ	ಎಸ್ ನಾರಾಯಣ ಗವಳ್ಕರ್

179.	ಪಡವುದಪ್ಪೆನ ಪಾರ್ದನ	ಡಾ. ಕೆ ಎಂ ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್
180.	ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಪೆರ್ನ ತತ್ವಪದೊಕುಲು	ಎಸ್ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
181.	ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯಲೋಕನ	ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ

2019-2020

182.	ತುಳುವರ ನಾಡು-ನುಡಿ	ಬಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
183.	ಶಿಕಾರಿ	ಮೂಲ: ತುಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ರೈ ಕನ್ನಡ: ಡಾ ಪ್ರಮೀಳಾ ಮಾಧವ್
184.	ತುಳುನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
185.	The Tale of Narayana t.Imp.	ಮೂಲ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಬಿ ಸುರೇಂಧ್ರರಾವ್ ಕೆ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
186.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
187.	ಬಾರ್ಕೂರಿನ ಕುಂಡೋದರ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು	ಡಾ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
188.	ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ	ಐ ಎಂ ಕೊಟ್ರಯ್ಯ
189.	ಗೇನದ ಬೊಲ್ಪು	ಡಾ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
190.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
191.	ಆದಿಬುಡ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯ ಕೊರಗರು (ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ)	ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ
192.	ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಮುಗುರು	ಮೂಲ: ಕೆ.ಎಸ್ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ತುಳು: ಕೆ ಉಷಾ ಪಿ ರೈ
193.	ತುಳುನಾಡ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
194.	ಪಾಡ್ದನೊಳು - ಮೇನರ್	ಅಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್
195.	ಎ. ಗ್ರಾಮರ್ ಆಫ್ ದಿ ತುಳು ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್	ರೆವ್ ಜೆ ಜೆ ಬ್ರಿಗೆಲ್
196.	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು	ಡಾ ಎಂ ಎಸ್ ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

2020-2021

197.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
198.	ತುಳು ಯಕ್ಷ ಮಾಧವ ಸಂಪುಟೊ	ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ

2014-2017 ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
3. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್
4. ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
5. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
6. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
9. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
10. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ
11. ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ
12. ದಾಸರಬೈಲು ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕ
13. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
14. ಕೊರಪ್ಪೊಳು
15. ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

ಯಕ್ಷಮಿನದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿರ್ದ್ ಸಿ.ಟಿ.ರವಿ ಮೆರೆಗ್ ವಿಶೇಷ ಗೌರವಾರ್ಪಣೆ

ಮಾನ್ಯ ಬಂದರು ಬೊಕ್ಕೊ ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಅಂಗಾರ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಟ್ಲ ಫೌಂಡೇಶನ್ ವತಿರ್ದ್ ಕಿಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಲಬಾರ್ ಗೋಲ್ಡ್ ವತಿರ್ದ್ ಕಿಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್

ತುಳುಭವನಡ್ ವಾರದ ಕೂಟ ಉದಿಪನ

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563